

BISERICA ORTHODOXĂ ROMÂNĂ

Revistă Periodică Ecclesiastică

A

SĂNTULUI SINOD AL S-TEI BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE
ROMANE.

ANUL AL XXVI-lea, No. 6.

SEPTEMBRIE.

TABELA MATERIILOR

	<u>Pag.</u>
1 Serbarea desgropării osemintelor fericitului întru amintire Mitropolit Primat al României Callinic Miclescu.	601
2 Autoritatea Bisericească și organele ei. 644	644
3 Omul.	652
4 Bibliografia greacă.	664
5 Programa analitică a Seminarilor. . . 678	678
6 Cronica Bisericească.	691
7 Daré de sémă.	705
8 Donațiuni.	712

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA GĂRȚILOR BISERICESTI

1902.

SERBAREA

DESGROPĂRI OSEMINTELOR FERICIT. INTRU AMINTIRE
MITROPOLIT PRIMAT AL ROMÂNIEI

CALLINIC MICLESCU.

În ziua de 18 August trecut a avut loc în sânta monastire Neamțu, marea lavră a vieței monastice din România, o prea frumoasă sêrbătore piósă și creștinésă, singulară în felul ei până astă-đi în anele sântei nóstre Biserici creștine Autocefale Ortodoxe Române.

La acéstă monastire, p̄recum se știe, acum 16 ani, a fost duse din București și îmormîntate, după a sa dorința, rêmășișile pământești ale repausatului, fericit întru amintire, Mitropolit Primat, Callinic Miclescu.

Transportarea la monastirea Neamțului și îmormîntarea în pridvorul Bisericeii celei mari, s'a făcut atunci cu tóte onorurile cuvenite înaltei sale demnități.

De atunci însă și până în present nu se făcuse la

mormîntul Ierarchului distins nici o pomenire, potrivit demnității sale sacerdotale și ierarchice, afară de punerea unei pietre de marmoră de asupra mormîntului.

În ultimii ani, pe deoparte rudele sale, ca datorie creștină către defunct, iar pe de alta aceia cari l'au cunoscut și iaă admirat vieța, priceperea și des- toinicia sa archipastorală, au cugetat cu dinadinsul la desgroparea cuvióselor sale móște, și la facerea unui parastas solemn la mormîntul său, potrivit cu înalta demnitate ce a avut în Sânta noastră Biserică.

În cele din urmă inițiativa acestui omagiū de pietate, adus unui ierarch distins al sântei noastre Biserici, a luat'o I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, D. D. Dr. Partheniū și s'a pus în înțelegere întru acésta cu Inalt P. S. Mitropolit Primat D. D. Iosif Gheorghian și cu Dl. Miclescu C., unul din nepoții repausatului Mitropolit. Ast-fel s'a hotărît ca în luna lui August, când se împlinesc 16 ani de la mórtea sa, să se facă desgroparea osemintelor sale și parastasul cuvenit cu rugăciunile pentru ertarea păcatelor.

Dar cum I. P. S. Mitropolit al Moldovei cugeta, ca serbătórea piósă și creștină ce urma a se face la mormîntul fericitului ierarch, să fie un omagiū de pietate din partea întregii Biserici, archipăstorită de defunct, și deci să se facă cu tótă demnitatea cuvenită memoriei aceluia care a stat în fruntea Bisericei și a presidat la actele cele mai mari, cari s'au săvîrșit în Sânta noastră Biserică Română, a luat din timp măsurile cuvenite întru acésta. Inalt Prea Sântia Sa,

după înțelegerea ce a avut'o cu I. P. S. Primat, a prevenit despre această serbare piósă, creștinéscă și națională, pe toți ierarchií Bisericeí, comunicându-le dorința sa și rugându-í d'a lua parte la ceremonia bisericéscă ce se va face. A înștiințat asemenea despre acésta și pe venerabilul președinte al consiliului, Dl. D. A. Sturdza, pre Dl. Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice, Spiru Haret și pre prea cuviosul Stareț al sf. Monastirí Neamțu. A dispus în acelaș timp, ca ȃiua desgropărei osemintelor fericitului ierarch și a parastasului oficial, să se facă cunoscută în întréga eparchie a Moldovei și Sucevei, unde defunctul archipăstorise, înainte d'a veni în fruntea Bisericeí Române, și, în acea ȃi, în tóte bisericile și monastirile din eparchie să se facă parastas și rugăciuni pentru ertarea păcatelor defunctului ierarch.

Dispozițiunile preliminarí luate de Inaltul Ierarch al Moldovei pentru marea sêrbătóre ce urma a se face la mormintul decedatului, fericit întru amintire, Mitropolit Primat Callinic Miclescu aũ fost următórele :

După înțelegerea verbală ce Inalt Prea Sântia Sa avusese cu I. P. S. Mitropolit Primat, în privința serbarei, urma ca ea să aibă loc după întórcerea I. P. Sântitului Primat din concediũ. Dar cum Inaltul Ierarch al Moldovei, ținea ca la întórcerea I. P. S. Primat să fie totul gata, și tóte dispozițiunile luate, a hotărít din timp a face tuturor cunoscut acésta importantă sêrbătóre piósă și creștinéscă.

Spre acest sfirșit a trimis următórele adrese:

Inalt Prea Sfințitulni Archiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României Președinte al Sf. Sinod D. D. Iosif.

București.

No. 1885. Anul 1902, Iulie 23.

La 14 August viitor a. c., se împlinesc 16 ani, de când a trecut cătră Domnul, fostul Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României, Callinic Miclescu.

Printre fiii săi duhovnicești, cari au petrecut cu plângere cuviósele sale móște până în Monastirea Neamțului, unde s'au înmormîntat, a fost și Smerenia mea.

Caritatea către cei lipsiți, sprijinul dat cu dragoste tinerilor studioși și vieța duhovnicéscă a acestuî venerat ierarch al Sfintei nóstre Biserici Autocefale Ortodoxe Române de Răsărit, invedera inima și origina sa nobilă.

Actele sale cele mari, precum sunt: înființarea Facultăței de Teologie, recunóșterea Autocefaliei și Sfințirea Sfințului Mir pentru întâia dată în Biserica nóstră, arată zelul său cel mare ce avea pentru casa lui Dumneđeú și propășirea scumpei nóstre Țări.

Tóte aceste fapte mari și laudabile, mă îndémná să Vě fac cunoscut și Inalt Prea Sfinției Vóstre al meu părinte duhovnicesc, că în Duminica după Adormirea Maícei Domnului ce Veți hotări, se va face în M-rea Neamțului parastas Archieresc și desgroparea osemintelor acestuî vrednic de amintire al nostru, al tuturor, părinte duhovnicesc, Callinic.

Cu fiască dragoste, sărutându-Vě mânele, Vě rog să bine-voiți a mă înștiința despre ziua și ora sosirei Inalt Prea Sfinției Vóstre în gara: Pétra-Neamțu său Pașcani, unde se Vě pot trimite trăsurile pentru a veni la Monastirea Neamțului.

Al Inalt Prea Sfinției Vóstre fiú duhovnicesc iubitor.

(ss) Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.

Șef, Canc. (ss) *Econ. Șt. Ionescu*

Dar cum I. P. S. Mitropolit Primat se afla atunci deja în concediū, pe lângă adresa oficială de mai sus, I. P. S. Sa ia trimis, în acelaş plic şi următórea scrisóre, spre a se trimite I. P. S. Primat:

Iaş 1902 Iulie 23.

România
Mitropolia Moldovei şi Sucevei.

Cabinetul Mitropolitului.

Inalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Cu fiască dragoste, Vă aduc aminte de dorinţa ce mi-aţi arătat, la Maî trecut, de a participa la parastasul arhieresc şi solemn, ce se va face cu ocasiunea desgropărei osemintelor vrednicului de amintire şi al Nostru, al tuturor, părinte duhovnicesc, Callinic Miclescu, fost Mitropolit al Ungro-Vlahiei şi Primat al României, sub acăruia Archierească păstorie şi prin al căruî zel şi stăruinţă s'a înfiinţat Facultatea de Teologie, s'a recunoscut Autocefalia Sfintei noastre Biserici Ortodoxă Română şi s'a făcut, prin chemarea harului Sfintului şi sevîrşitului Duh Sfinţirea Marelui Mir, pentru întâia dată în Sfinta noastră Biserică Autocefală Ortodoxă Română.

După cum am fost şi sunt încredinţat, dorinţa acésta piósă o aū şi cei-l-alţi Prea Sântiţi Episcopi şi Archierei fraţi ai noştri iubiţi în Domnul. De aceea ca să ne putem aduna cu toţi, în M-rea Neamţului, pentru a săvîrşi cu tótă cuvioşia şi solemnitatea parastasul în cestiune, se hotărise întâia Duminică după Adormirea Maicei Domnului, adecă ziua de 18 August, când este şi aniversarea îngropărei rămăşişelor pămîntene a acestui mult iubit şi venerat al nostru părinte duhovnicesc, Callinic Mitropolitul.

Asupra acestei date de 18 August, Inalt Prea Sântia Vóstră, făceaţi însă atunci óre-care reserve, căci cădea tocmai în timpul concediului ce era să luaţi.

Dacă I. P. S. Vóstră, mai aveți încă temere acum, că n'ați putea fi în țară la data acésta, Vă rog călduros să bine-voiți a mă anunța ca să amân pentru a doua Duminică după Adormirea Maicei Domnului, adecă pentru ziua de 25 August, iar pe de alta să scim la ce gară să Vă trimitem trăsurile.

Sărutându-Vă cu iubire cuviósele mâni, Vă fac respectuos cunoscut că deja am scris oficial atât I. P. S. Vóstre la București, cât și tuturor Prea Sântiților Episcopii și Archiereii, precum și Decanului Facultăței de Teologie pentru știința D-lor Profesorii respectivi.

Sunt și rămân al I. P. S. Vóstre fiú duhovnicesc cu tótă iubirea și supunerea.

(ss) **Partheniu.**

Intocmai copie după presenta adresă s'a trimis și D-lui Prim Ministru D. A. Sturdza cu scrisóre din Cabinetul I. P. S. Mitropolit la 26 Iulie 1902.

P. P. S. S. Episcopii Eparchieii și Archiereii titulari,
I. P. S. Sa a trimis următórea adresă:

No. 1886. Anul 1902 Iulie 23.

Prea Sântite,

La 14 August viitor a. c., se împlinesc 16 ani, de când a trecut cătră Domnul, fostul Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României, Callinic Miclescu.

Printre fiii sêi duhovnicești, cari aú petrecut cu plângere cuviósele sale móște până în M-rea Neamțului, unde s'aú înmormîntat, a fost și Smerenia mea.

Caritatea cătră cei lipsiți, sprijinul dat cu dragoste tinerilor studiosi și vieța duhovnicescă a acestui ierarch venerat al Sfintei nóstre Biserici Autocéfale Ortodoxe Române de Răsărit, invedera inima și origina sa nobilă.

Actele sale mari, precum sunt: înființarea Facultăței de

Teologie, recunoșterea Autocefaliei și Sfințirea Sfintului Mir pentru întâia dată în Biserica noastră, arată zelul său cel mare ce avea pentru Casa lui Dumnezeu și propășirea Scumpei noastre Țări.

Tóte aceste fapte mari și laudabile, mă îndemnă să Vă fac cunoscut și 1) Prea Sfinției Vóstre al meu frate iubit în Chistos, că în Duminica întâia sau a doua după Adormirea Maicei Domnului, se va face în M-rea Neamțului, parastas archieresc și desgroparea osemintelor acestui vrednic de amintire, al Nostru, al tuturor, părinte duhovnicesc, Callinic.

Despre ziua definitivă Veți fi înștiințat la timp, telegrafic.

Imbrățișindu-Vă și cu această ocaziune cu totă iubirea frățescă, Vă rog să bine-voiți a mă înștiința despre ziua și ora sosirei, Prea Sfinției Vóstre, în gara Pétra-Neamțu sau Pașcani, unde să Vă putem trimite trăsura pentru a veni la M-rea Neamțului.

Sunt și rămân al Prea Sfinției Vóstre iubitor frate în Christos.

(ss) Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.

Șef Cane. (ss) *Econ. Șt. Ionescu.*

D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice,
s'a trimis următoarea adresă:

No. 1973 în 3 August 1902.

Domnului Ministru Cultelor,

Avem onóre a înainta D-Vóstre, alăturat de acesta, copie de pe adresa către I. P. S. Mitropolit Primat și P.P. S.S. Membri ai Sf. Sinod, pentru parastasul Archieresc ce am hotărît să facem la S-ta M-re Neamțul cu ocaziunea desgropării osemintelor vrednicului de amintire Callinic Mitropolitul.

Despre acest parastas am înștiințat, pe D-nii Prefecți

și Primarii ai județelor și orașelor respective din cuprinsul acestei de Dumneșu păzite Eparhii pentru cunoștința tuturor pioșilor creștini, cari au cunoscut și venerat pe acest distins ierarh al Bisericeii noastre Autocefale Ortodoxe Române. Iar cu ordin circular, am luat dispoziții prin protoierei și Superiorii M-urilor respective, că în acea și să se facă parastas la toate bisericile și Monastirile din Eparhie pentru odihna sufletului și ertarea păcatelor fostului Mitropolit Callinic Miclescu.

(ss) **Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.**

(ss) Șef. Canc. Econ. Șt. Ionescu.

De asemenea aceeași comunicare cu mici modificări în partea finală a fost trimisă D-lui Decan al Facultății de Teologie, arătându-i importanța serbării și îndemnându-l a lua parte cu D-nii profesori la parastasul ierarhului căruia se datorește ființa și existența Facultății de Teologie.

Prin anume adrese, tot în sensul celor de mai sus, s'a făcut cunoscut marea sărbătoare ce urma a se face la Monastirea Neamțului, tuturor D-ilor Prefecți ai Județelor Iași, Neamțu, Suceava, Botoșani și Dorohoi, spre a ști că în ziua când se va face parastasul la M-rea Neamțului, în aceeași și se va face asemenea parastas și rugăciuni la toate bisericile și monastirile din acele județe.

De asemenea această dispozițiune Chiriarchică s'a pus în vedere și protoiereilor celor cinci Județe, Iași, Neamțu, Suceava, Botoșani și Dorohoi, spre a lua măsurile în consecință.

Iată ordinul Chiriarchic trimis protoiereilor și tu-

turilor superiorilor monastirilor și schiturilor din întreaga eparhie a Sântei Mitropolii a Moldovei și Sucevei :

Ordin circular trimis Prea Cucernicilor Protoierei și Prea cuvioșilor superiori și superiori ai schiturilor și monastirilor.

No. 1951 în 1 August 1902.

La 14 August a. c. se împlinesc 16 ani, de când a trecut către Domnul, fostul Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României, Callinic Miclescu.

Printre fiii săi duhovnicești, cari au petrecut cu plângere cuvioșele sale moște până în M-rea Neamțului, unde s'au înmormântat, a fost și Smerenia mea.

Caritatea cătră cei lipsiți, sprijinul dat cu dragoste tinerilor studioși și viața duhovnicescă a acestuî Ierarch venerat al Sfintei noastre Biserici Autocefale Ortodoxe Române de Răsărit, invedera inima și origina sa nobilă.

Actele cele mari, precum sunt: înființarea Facultăței de Teologie, recunoșterea Autocefaliei și Sfințirea Sf. Mir pentru întâia dată în Biserica noastră, arată zelul său cel mare ce avea pentru Casa lui Dumnezeu și propășirea Scumpei noastre Țări.

Tóte aceste fapte mari și laudabile, ne-a hotărît ca în Duminica întâia saă a doua după Adormirea Maicei Domnului să facem în M-rea Neamțului, parastas Archieresc și desgroparea osemintelor acestuî vrednic de amintire, al Nostru, al tuturor, părinte duhovnicesc, Callinic.

Drept care, să scrie Prea Cucernicieî Vóstre, să puneți în vedere, din timp, tuturor preoților din acel Județ, ca să facă cunoscut pioșilor creștinii din parochiele respective, despre acest parastas Archieresc.

Tot odată, Vă facem cunoscut că dorința Nóstră este ca în ziua când vom face parastasul la șa M-re Neamțul,

să se săvârșască asemenea parastas la toate bisericile din acel Județ pentru pomenirea repausatului în Domnul Calinic Mitropolitul.

Despre ziua amintită a săvârșirei parastasului, Vă vom înștiința la timp.

Primiți, bine-cuvîntări Arhieresti.

(ss) Partheniu Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

(ss) Șef. Can. *Econom St. Ionescu.*

Fiind ast-fel luate toate dispozițiunile pentru serbare, totul era gata și totă lumea era în așteptare. Nu se putea însă fixa ziua serbării din cauza absenței din Țară a I. P. S. Mitropolit Primat. Se credea însă că serbarea va avea loc în prima saă cel mult a doua Duminică după 15 August când I. P. Sântitul Primat făgăduise că va fi cu orî-ce preț în Țară.

Inalt P. S. Sa însă în dorința ce avea d'a asista la această însemnată și frumoasă serbare piósă și creștinescă, a scurtat din concediul său și ast-fel în ziua de 11 August s'a reîntors în Țară prin Ițcani, și oprindu-se câte-va momente la Pășcani, d'aci cu trăsura însoțit de P. C. Archimandrit Chiriak Nicolau a mers drept la sf. Monastire Neamțu, unde a sosit la ora 6 p. m.

Indată după sosirea Sa aci, Inaltul Ierarch a făcut cunoscut I. P. S. Mitropolit al Moldovei sosirea Sa și ia comunicat în acelaș timp dorința, că Marți 13 August dorește a'l vedea la Monastirea Agapia unde I. P. S. Sa se afla.

La această comunicare I. P. S. Mitropolit al Mol-

dovei, urând Șefului Bisericeii bună venire în Țară și la sânta Monastire Neamțu, i-a făcut cunoscut că a doua zi Lună 12 August la orele 8 a. m. 'l va saluta însuși I. P. S. Sa de bună venire la M-rea Neamțu.

Ast-fel, Lună 12 August I. P. S. Mitropolit al Moldovei a sosit la M-rea Neamțu înainte de a se începe Sânta Liturghie, și mergând direct la Biserică, după terminarea Liturghiei, încongiurat de proiestoșii bisericeii, de Prea Cuviosul Stareț și de persoanele ce însoțesc pe I. P. S. Sa aci, între care se afla și subsemnatul, a mers la locuința Prea Cuviosului Archimandrit Chiriac, unde Inaltul Ierarch se afla găsduit.

După îmbrățișerile frățești și salutările obicnuite, cu care ocașiune se citea în fața ambilor ierarchi bucuria și mulțămirea sufletescă, s'a hotărît definitiv ca serbătorea desgropărei osemintelor să aibă loc în Duminica viitoare 18 August.

In urma acestei înțelegeri I. P. S. Mitropolit al Moldovei a trimis P.P. S.S. Episcopii Eparchioți și Archiereii titulari următorea telegramă din Sânta Monastire Neamțu:

«Serbarea desgropărei osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miclescu, cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghian, care se află aci, va avea loc Duminică 18 August. Trăsura Vă așteptă Pașcani Vineri dimineță».

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

Domnul Prim Ministru Dimitrie A. Sturdza a fost

înștiințat despre ziua serbării prin următoarea telegramă:

«Serbarea desgropării osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miclescu, cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat Iosif Gheorghian, care se află aci, va avea loc Duminică 18 August. Acastă serbare piósă și creștinéscă, unică până astă-đi în sânta noastră Biserică Autocefală Ortodoxa Română, la care va lua parte întreg Sântul Sinod, se va începe Sâmbătă 17 August cu serviciul vecerniei și al privigherei. Vă rugăm călduros să participați și Domnia Vóstră».

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

O telegramă identică a fost timisă și D-lui Spiru Haret, Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice și D-lui G. Palade, Ministru de Interne.

În acelaș timp I. P. S. Mitropolit al Moldovei a trimis din M-rea Neamțu și următoarele telegrame:

No. 208ñ.

Prea Cucernicului Pretoiereu al Județului Iași.

Serbarea desgropării osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolitul Callinic Miclescu, cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghian, care se află aci, va avea loc în Sf. M-re Neamțu Duminică 18 August. Veți dispune ca în acea đi după terminarea S-tei Liturghii să se celebreze un parastas pentru fericitul Mitropolit, la tóte bisericile din comunele urbane și rurale din acel Județ și la Monastiri și Schituri. Ora parastasului o veți comunica-o autorităților administrative ale Județului.

(ss) *Partheniu Mitropolit al Moldovei și Sucevei.*

Aceeași telegramă a fost trimisă Prea Cucernicului Pro-

toiereu al Jud. Neamtu—Pétra-Neamtu, Prea Cucernicului Protoiereu al Jud. Suceava—Fálticeni, Prea Cucernicului Protoiereu al Jud. Botoşani—Botoşani şi Prea Cucernicului Protoiereu al Jud. Dorohoi—Dorohoi.

N.º. 2037.

Domnului Prefect al Judeţului Iaşi.

Serbarea desgropărei osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miclescu, cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghian care se află aci, va avea loc în Sf. M-re Neamtu Duminică 18 August. În acea zi se va celebra în fie-care comună rurală din Judeţ un parastas pentru fericitul Mitropolit. Decî rugăm bine-voiţi a pune în vedere credincioşilor prin Domniî Primari ca să asiste cu toţi la parastas.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei şi Sucevei.*

Aceiaşi telegramă a fost trimisă D-lui Prefect al Judeţului Neamtu—Pétra-Neamtu, D-lui Prefect al Judeţului Suceva—Fálticeni, D-lui Prefect al Judeţului Botoşani—Botoşani şi D-lui Prefect al Judeţului Dorohoiu—Dorohoiu.

No. 2038.

Domnului primar al Urbei Iaşi.

Serbarea desgropărei osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miclescu, cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghian, care se află aci, va avea loc în Sf. M-re Neamtu Duminică 18 August. În această zi se va celebra la tóte bisericile din acel oraş un parastas pentru fericitul Mitropolit. Rugăm decî bine-voiţi a aduce la cunoştinţa credincioşilor spre a asista cu toţi la parastas.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei şi Sucevei.*

Aceiaşi telegramă a fost trimisă D-lui Primar al Urbei Pétra-Neamtu—Pétra, D-lui Primar al Urbei Neamtu—Tg.-Neamtu, D-lui Primar al Urbei Fálticeni—Fálticeni, D-lui

Primar al Urbei Botoșani—Botoșani și D-lui Primar al Urbei Dorohoi—Dorohoi.

No. 2039.

D-lui Dr Constantin Chiricescu, Decanul Facultății de Teologie
Strada Principatele-Unite—București

Serbarea desgropării osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miculescu, cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghian, care se află aci, va avea loc Duminică 18 August. Trăsura pentru D-Vóstră și D-nii profesori ce vor bine voi a asista, vă așteptă Pașcani Vineri dimineța.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

No. 2040.

Părintelui Director al Seminarului Central—București.

Serbarea desgropării osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miculescu cu asentimentul I. P. S. Mitropolit Primat D.D. Iosif Gheorghian, care se află aci, va avea loc Duminică 18 August. Trăsura vă așteptă Pașcani Vineri dimineța.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

Aceeași telegramă a fost trimisă Părintelui Director al Seminarului Nifon—București. Părintelui Director al Seminarului Veniamin—Iași.

No. 2041.

D-lui Prefect al Jud. Neamța.

Duminică 18 August va avea loc la Sf. M-re Neamțu serbarea desgropării osemintelor repausatului fericit întru amintire Mitropolit Primat Callinic. La acéstă serbare va lua parte întreg Sf. Sinod, rugându-vă a asista și D-Vóstră, încunosciițăm că Marți séra 13 curent plecaiü Varatec, pentru hramul Adormirei unde stăm până Vineri spre a primi acolo ora 10 dimineța pe I. P. S. Mitropolit Primat.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

Aceeași telegramă a fost trimisă D-lui Primar al orașului Pétra-Neamțu și D-lui Primar al orașului Neamțu—Tg. Neamțu.

No. 042.

D-lui C. Miclescu mare proprietar.

Stolniceni Județul Suceava, prin stația Pașcani

Desgroparea osemintelor fericitului întru amintire Mitropolit Callinic, va avea loc Duminică 18 August. Rog în-cunoscințați pre. toți membrii familiei și Ión Miclescu din Călinești Jud. Botoșani.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

No. 2043

D-lor Epitropi ai așezămintelor Brâncovenesti.—București.

Duminică 18 August va avea loc în Sf. M-re Neamțu desgroparea osemintelor fericitului întru amintire Mitropolit Callinic Miclescu. Aducându-vă la cunoștință această unică serbare în sfînta noastră Biserică Autocefală Română, la care va lua parte întreg Sf. Sinod. Vă rugăm să bine vo-iți a asista.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.*

Aceeași telegramă a fost trimisă D-lor Epitropi ai așezămintelor Nifon Mitropolit.—București și D-lor Epitropi ai Bisericeii Sf. Spiridon-Noă.—București.

Au mai fost d'asemenea invitați la această serbare D-l P. Poni, fost ministru al Cultelor, vice președinte al Senatului; D-l G. Panu, deputat, Dl. G. Muzicescu, Dl. N. Ionescu, Dl. Colonel Alexandrescu, directorul Școlei militare din Iași, Econ. C. Știubei, fost director al cancelariei Mitrop. din Iași și alte multe persoane. Protoiereul Județului Suceva a fost invitat telegrafic de șeful cancelariei sfîntei Mitropolii, ca să

se afle de Joi s era 15 August  n Gara Paşcani spre a primi persoanele invitate şi a  ngriji de tr suri pentru P. P. S. S. Episcopii Eparchioţi şi Arhiepiscopii titulari. Spre acest sfirşit Şeful cancelariei i-a trimis urm toarea tefegram .

«Din Ordinul I. P. S. Mitropolit, Joi s era 15 August s a fiţi Gara Paşcani, unde Vineri dimineţa sosesc P. P. S. S. Episcopii, Arhiepiscopii, şi profesorii universitari, spre a fi repartiza  n tr surile ce vor veni acolo dela Monastirea Neamtu pentru a merge la Monastire. Veţi rem ne la Paşcani p n  S mb t  s era c nd soseşte Dl. ministru de Culte cu trenul de Berlin, dup  care puteţi veni la Monastirea Neamtu. Raspundeţi imediat de primirea telegramei.

(ss) *Ionescu şef. Cancelariei.*

Dup  terminarea şi expediarea tuturor telegramelor şi invit rilor, I. I. P. P. S. S. Mitropoliţi au ieşit  mpreun  cu toţi cei ce ii  nsoţeau şi au venit la Stareţie. Aci au stat mult de vorb  cu toţi cei prezenţi despre frumoşa Monastire Neamtu şi m reţul ei trecut istoric.  n urm  ambii ierarhii au f cut o mic  plimbare prin Monastire şi o vizit  P. S. Arhiepiscopul Narcis Creţulescu care se afl  cu şederea  n acea sf. Monastire de 15 ani. Dup  ac sta I. P. S. Primat a fost condus la gazda sa, iar I. P. S. Sfinţitul Mitropolit al Moldovei a trecut la Stariţie, unde a luat dejunul, şi  ndat  dup  aceea s'a re ntors la Monastirea Agapia, vizit nd bisericile din Nemţişor, Lunca şi V n tori.

A doua zi Marţi 13 August I. P. S. Mitropolit Primat a venit la Monastirea Agapia, unde i s'a f cut o primire str lucit . I. P. S. Mitropolit al Moldovei

cu întreg soborul Monastirei a primit pre Inaltul ierarh la Pórta Monastirei și d'aci în cântările obicinuite a fost condus în Biserică, unde s'a făcut cuvenitele rugăciuni pentru sănătatea și îndelunga înzilitare a I. I. P. P. S. S. Mitropoliți.

Pe lângă maicele soborului, mulțime mare de vizitatori veniseră într'adins, spre a vedea și saluta pe Inalții Ierarhii, mai ales că pentru întâia óră s'au vëdüt doui mitropoliți împreună la acea monastire.

Din Biserică Inalții Ierarhii au mers la stariție unde au primit mai multe vizite și apoi după ce a stat la dejun și s'a repausat puțin, Primatul Sfintei noastre Biserici a fost petrecut cu aceleași onoruri, ca și la primire, și s'a reîntors la sf. Monastire Neamțu.

În aceiași zi a părăsit Monastirea Agapia și I. P. S. Mitropolit al Moldovei mergënd la M-rea Varatec pentru hramul de *15 August* al acelei sante monastiri.

Vineri diminetă, 16 August, ziua praznuirei ctitorilor a venit la Monastirea Varatecul și I. P. S. Mitropolit Primat, unde a fost primit cu tóte onorurile cuvenite înaltei sale demnități, ca și la M-rea Agapia. La sfirșitul liturghiei, când s'a oficiat parastasul pentru pomenirea ctitorilor a luat parte și I. P. S. Sa spre marea bucurie și mulțămire sufletescă a întregului Sobor al acelei sf. Monastiri.

După terminarea sântelor slujbe, Inalții Prelați au luat împreună masa, și după un mic repaos au plecat la sf. Monastire Neamțu, unde erau așteptați pentru marea serbare.

În dimineața acestei zile o telegramă a sub-prefecturii din Pașcani anunță că cu trenul de dimineață au sosit acolo P.P. S.S. Episcopii Eparchioți Gherasim al Argeșului, Dionisie al Buzeului, Gherasim al Romanului și Conon al Hușilor și P.P. S.S. Archiereii Valerian Rîmniceanu, Callistrat Bârlădeanu, Meletie Gălățeanu, Sofronie Craioveanu, Melchisedek Piteșteanu și Ghenadie Bacaoanul; P.P. C.C. lor Directorii Seminariilor Central și Nifon din București și cu toții, împreună cu membrii familiei decedatului Mitropolit Callinic, și cu alți mulți iubitori de sărbători pioase și creștinești s'au îndreptat spre M-rea Neamțului.

Pe la orele 3 p. m. toți P. P. S. S. Episcopii și Archiereii, mai sus amintiți, 'și au tăcut intrarea în Sânta Monastire în sunetul clopotelor. P.P. S.S. Lor au fost întâmpinați la porța cea mare a monastirei, de P. C. Stareț, cu proestoșii și întreg soborul, și în cântările obicinuite au fost conduși în Biserica cea mare, unde s'a făcut cuvenitul Te-Deum.

. În aceeași zi au sosit și membrii familiei defunctului Mitropolit Callinic și mulțime mare de credincioși din diferite părți.

D-nul Ministru Haret a anunțat că va sosi Sâmbătă cu expresul Berlinului; iar P. S. Pimen, Episcopul Dunărei-de-Jos, că va sosi Sâmbătă dimineață la Pașcani și în aceeași zi după amiază la M-rea Neamțu.

Indată după eșirea lor din biserică P.P. S.S. Episcopii și Archiereii sosiți au fost primiți de I. P. S. Mitropolit al Moldovei, care le a urat bună venire. În urmă li s'a servit masa, și au trecut fie-care în apartamentele ce le erau pregătite și rezervate

Sâmbătă dimineață 17 August toți P. P. S. S. Episcopii și Archierei, împreună cu I. P. S. Mitropolit al Moldovei, cu părinții soborului și mulțime mare de credincioși au asistat la sânta liturghie, după terminarea căreia, cu toții au mers spre a visita pre I. P. S. Mitropolit Primat.

Era ceva impunător, întreaga ierarhie a Sântei noastre Biserici, împreună cu P. C. Stareț și proistoșii Monastirei, eșind din Biserică, s'au îndreptat cu toții pe jos către locuința părintelui Archimandrit Chiriak Nicolau, afară din monastire, unde era găsduit I. P. Sântitul Mitropolit Primat. Aci primirea a fost din cele mai cordiale, mai ales că P. P. S. S. Episcopii și Archierei nu văduseră pre Inaltul Ierarh încă din Iunie.

În urmă cu toții, în frunte având pre I. I. P. P. Sântiții Mitropoliți au făcut o mică preumblare prin monastire și au venit la biserică spre a vedea osemintele fericitului Mitropolit Callinic, care erau deja scóse și depuse în pridvorul Bisericei lângă locul unde fusese înmormântat. D'aci Ierarhii s'au ridicat sus la Stariție, unde după ce au stat mult de vorbă s'au coborât spre a conduce pre I. P. S. Mitropolit Primat la locuința sa. În urmă Inalții Prelați s'au retras fie care întru ale sale și s'au întrunit cu toții iarăși la amiază la stareție, unde s'a servit dejunul.

După amiază a sosit la Monastire P. S. Episcop Pimen al Dunărei-de-Jos, carele a fost primit cu aceleași onoruri ca și cei-l-alți P. P. S. S. Episcopii.

După amiază s'a oficiat vecernia mică, rămânând

ca vecernia mare să se facă împreună cu ortrina în sera acelei zile, ca început al serbarei.

Pentru serbare s'a făcut în acelaș timp cunoscut tuturor celor veniți în monastire prin foi volante următorul program:

Serbarea desgropării osemintelor fericitului întru amintire Mitropolit Primat Callinic Miclescu.

«Sâmbătă 17 August la orele 6¹/₂ p. m. se va începe serviciul *vecerniei și al privigherei* în Biserica cea mare a Monastirei, la care vor asista I.I. P.P. S.S. Mitropoliți, P.P. S.S. Episcopi și Archierei».

«Duminică la orele 8¹/₂ dimineța se va începe sânta liturghie, care se va oficia în biserica cea mare de I.I. P.P. S.S. Mitropoliți și toți P.P. S.S. Episcopi și Archierei membri ai Sântului Sinod, cu preoții monastirei, în asistența D-lui Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice, a reprezentanților județelor eparchiei mitropolitane, a D-lor Senatori și Deputați prezenți, a D-lor Prefecți și Primari, a persónelor notabile invitate, a membrilor familiei fericitului defunct Mitropolit și a tuturor celor ce vor avea evlavie a asista la această serbare solemnă».

«După terminarea santei liturghii I. I. P. P. S. S. Mitropoliți, P.P. S.S. Episcopi și Archierei împreună cu clerul liturghisitor, vor eși din Biserică în cântările obicnuite, cu osemintele fericitului Mitropolit Callinic, și vor oficia parastasul pentru ertarea păcătelor sale în umbrarul pregătit anume în curtea monastirei între cele două biserici».

«La terminarea parastasului, Dl. Profesor al facultăței de teologie Dr. Dragomir Demetrescu, va pronunța cuvenitul Panegiric epitafic, după care se

va cânta vecinica pomenire și osemintele se vor depune în mormîntul ierarchului».

La ora 6 p. m. clopotul cel mare al Monastirei a început a suna pentru a se aduna părinții, și la ora 6^{1/2} conform programului I. I. P. P. S. S. Mitropoliți cu P. P. S. S. Episcopi și Archierei s'a pgorit la Biserica în sunetul clopotelor și urmați de mulțime de credincioși și clerici veniți din diferite părți pentru serbare. Căci în adevăr această ți, cu tot timpul ploios, a fost o ți de pelerinaj la Monastirea Neamțu, pentru orașele și satele limitrofe.

Parte din P. P. S. S. ierarchi au stat în Biserica, iar parte în altar. Sântirea pâinilor, la vecernie s'a făcut de P. Sântitul Gherasim al Argeșului, cel mai vechiu în hirotonie dintre P. P. S. S. Episcopi.

Privigherea s'a sfîrșit după ora 9 séra, iar către finitul ei a sosit și D. Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice. Din Biserica, cu toții, împreună și cu Dl. Ministru s'a urcat la stăriție unde s'a servit o gustare.

Duminică diminéță încă din revărsatul zorilor curtea cea mare a Monastirei și împrejurimile erau cuprinse de mulțime și cu toții se întreceaă a pătrunde în biserică. O companie de soldați venită anume din Pétra-Neamț, a fost postată pentru ținerea ordinei.

Totul favorisa splendórea serbărei. Un timp frumos și rēcoros, după o plóe abondentă, a contribuit mult ca să atragă și mai mulți pioși creștini din împrejurimi, ca ast-fel succesul serbărei să fie desăvîrșit.

La orele 8 a. m. clopotul cel mare anunța adunarea părinților și începutul serbărei. Curând după acesta I.I. P.P. S.S. Mitropoliți și P.P. S.S. Episcopi și Archierei s'a pgorît în Biserică spre a lua parte la serviciul divin.

La orele 8 $\frac{1}{2}$ clopotele Monastirei anunțau începutul liturghiei, care s'a oficiat de I.I. P.P. S.S. Mitropoliți, de P.P. S.S. Episcopi ai Argeșului, Buzeului, Romanului, Hușului și Dunărea-de-Jos, și de P. P. S.S. Archierei: Valerian Rîmniceanu, Callistrat Bărlădeanu, Meletie Gălățeanu, Sofronie Craioveanu, Melchisedek Piteșteanu și Ghenadie Bacaoanul, împreună cu mai mulți archimandriți și ieromonachi din Soborul Monastirei, cu câți-va preoți dintre cei ce însoțiau pre P.P. S.S. Ierarchi și cu mai mulți diaconi.

Au asistat la liturghie Dl. Ministru al Cultelor S. Haret, D-nii senatori și deputați ai județelor Neamț și Suceava, D-nii prefecti ai acestor județe și D-nii primari ai orașelor Pétra-Neamț, Târgul Neamțului și Fălticeniilor, membrii familiei fericitului Mitropolit, directorii Seminarilor Central, Nifon și Veniamin din Iași, Dl. Scarlat Ghica, eforul Bisericei Sf. Spiridon din București, Dl. Petru Poni, fost ministru, vicepreședinte al Senatului și alți mulți notabili invitați, precum și o mulțime mare de credincioși, cari umpleau biserica cea mare a Monastirei în care oficia aprópe în complectul său întreg Sântul Sinod al Sântei noastre Biserici. Era în adevăr ceva impunător și înălțător de spirit.

După terminarea liturghiei Inalții Ierarchi, cu în-

tregul cler liturghisitor, s'aũ format în procesiune, precedând psalții și preoții, cari purtau racla cu osemintele fericitului întru amintire Mitropolit Callinic, și în cântările obicnuite aũ eșit din Biserică și aũ luat loc în umbrarul pregătit adhoc din curtea Monastirei. Aci după ce osemintele, coliva și colaciã aũ fost puse pe o anume masã, P. P. S. S. Episcopi și Archierei s'aũ format în douã colóne, d'a drépta și d'a stânga mesei, iar I. I. P. P. S. S. Mitropoliți aũ luat loc în mijloc, în fața mesei și s'a început slujba parastasului

Era o adevărată serbare piósă și creștinescã. Intréga curte a Monastirei era plinã de credincioși, iar alții priveau din coridórele chiliilor, a stareției și arhondaricului. Miã de miã de închinãtori aũ ținut sã asiste și sã vadã acéstã serbare, unicã în felul ei și pentru întâia órã sãvîrșitã în Sânta nóstrã Biserică, și la cea mai însemnatã din Monastirile Țerei.

Aci în umbrar, după terminarea parastasului sãvîrșit cu atãta solemnitate, înainte de a se cânta «Vecinica pomenire», sub-semnatul, în mijlocul unei tăceri profunde și atențiunii generale, cum rar se întâmplã când este adunatã o mulțime mare de credincioși, a pronunțat urmãtorul *Panegiric Epitafic*:

Inalt Prea Sãntiți,
Prea Sãntiți și Venerabili Pãrinți,
Iubiți frați în Domnul.

În multe feluri și în multe chipuri se prea mãrește omul în lumea acéstã. Dumneđu însã a bine-voit ca acéstã fãpturã a mâinilor sale, singura după chipul și asemãnarea

sa, acest μικρός κόσμος, precum l'aŭ numit geniile filosofice și sântul Ioan Damaschin în tractatul său despre credința cea adevărată, el a bine-voit ca omul să se pótă eternisa, chiar în lumea acésta, și să fie eternisarea sa acésta, atât nouă credincioșilor, cât și celor necredincioși, cea mai puternică probă despre nemurirea sufletului; căci prin eternisarea ce vom vedea, numele nostru, al muritorilor, trăind spiritualmente în veac cu posteritatea, ce póte fi acésta, dacă nu simbolul și începutul vieței cele vecńnice și fără de sfirșit?

Se eterniséză omul după cum citim în istoria omenirei, în bine și în rău.

Se eterniséză în bine în multe feluri; trei sunt însă chipurile eternisărei sale.

Se eterniséză prin aptitudinî și daruri excepționale cu care Dumnezeu însestréză pre unii muritori. S'a eternisat Fidia în sculptură, Michel Angel în pictură și alții prin alte daruri și aptitudenî extraordinare. Și, din generațiune în generațiune, și din neam în neam, toți cei ce aud de isprava talentului lor, sunt coprinși de respect și admirațiune, considerându-i ca geniî extraordinare, pronunțând pururea cu respect numele lor.

Se eterniséză omul prin o inteligență și putere rară și extraordinară întru a cugeta și reflecta asupra marilor cestiunî ce aŭ agitat d'a pururea omenirea. S'aŭ eternisat ast-fel Socrat, Platon, Demosten, Ciceron și geniile filosofice ale neamurilor. Ei sunt d'a pururea pentru posteritate imaginî și figurî sublime. Numele lor trăește și se pronunță pururea de omenire cu respect și admirațiune.

Dar dacă Dumnezeu a bine-voit ca omul, acéstă miniatură a sa, să se eterniseze prin aptitudinî și daruri excepționale, prin bravuri și prin intelect, cu care el a înzestrat pre unî din fericitîi muritori, El a miluit făptura mâinilor sale, și ca un părinte bun a dat tuturor filor săi

posibilitatea eternisării. El n'a exceptat pe nimeni de la nemurire. Se poate deopotrivă eternisa cel nepriceput și necunoscător în ale științei, ca și înțeleptul veacului. Se poate eternisa deopotrivă cel sărac ca și cel bogat. Cel onorat cu măririle lumii aceștia, ca și cel ce a trăit în crăpăturile pământului și chiar departe de lume. Se poate eternisa cel nebăgat în sémă și prost cu neamul, ca și cel nobil și ilustru cu nașterea, cel tînăr, ca și cel bătrîn; se pot eternisa toți fără deosebire de tréptă socială, de neam și de loc. Se pot eternisa toți, orî-carî ar fi și orî unde ar fi, și orî când ar fi, în tótă vremea și în tot ceasul; și nu se cere nimic alt, de cât singura voință a omului. *Acéstă eternisare este eternisarea faptelor celor bune, fruct al credinței fie-căruia.* Iar când aceste fapte sunt fructul credinței celei adevărate, în Dumneđeű cel prea mărit și închinat în Treime, *ea este eternisare vecinică și adevărată.*

Iată eternisarea la care trebuie să aspire omul, pentru a proba că este cu adevărat chipul și asemănarea lui Dumneđeű, Dumneđeű în miniatură, micros cosmos (μικρός κόσμος) cum l'a numit cea mai înaltă filosofie și cel mai sublim tractat despre adevărata credință.

Dar mai este și o eternisare în rău. Istoria tuturor timpurilor 'și amintește cu oróre de un Efialt, de un Iuda Trădătorul și alți semenî ai lor. Judecata omenéscă de pretutindenî și d'a pururea îi condamnă. Să îi lăsăm și noi, bisericește vorbind, judecâtei lui Dumneđeű.

Se eternisază dar frașilor omul chîiar în lumea acésta. Și sânta nóstră credință ne îndémnă să aspirăm la eternisarea prin fapte bune, isvorite din credință, eternisarea adevărată, posibilă tuturor muritorilor și să fugim, păzindu-ne ca de foc, de numele cel rău, eternisarea condamnată de judecata omenéscă și dumneđeéscă.

Dar să apropiem între ele cele trei chipuri ale eternisării omului în bine, și să reflectăm asupra lor.—Privindu-le de aproape și în esența lor, putem dice:

Cele două dintâiu, eternisarea prin aptitudinî, daruri excepționale și inteligență extraordinare, sunt aproape independente de voința omului. Căci nu toți muritorii se învrednicesc de acestea. Dumnezeu cel ce împarte darurile sale și dă, după cuvîntul Scripturei, unuia darul profetic, altuia darul grăirei limbilor, altuia înțelepciunea și puterea d'a vedea și cunoște tainele lumii acestia și d'a se prea mări prin ele, El prin împărțirea acestor daruri ne arată începutul, tipul și simbolul înțelepciunii și al perfecțiunii sale celei desăvîrșite. Ast-fel trebuiesc a fi primite darurile extraordinare cu care a înzestrat pe unii din muritori.

Toți aceștia întrec prin aceste daruri pe cei-l-altii muritori și semenii ai lor. Numele lor rămâne eternizat și se pronunță cu respect de posteritate întru neamuri și semințiile pămîntului. Isprăvile darurilor și ale inteligenței lor sunt admirate. Ele servă tuturor model de înălțime și profunditate până unde poate pătrunde și se poate ridica omul cel înzestrat de Dumnezeu cu daruri extraordinare și excepționale. Dar atât tot și nimic mai mult. Tot ce ei au conceput și au desăvîrșit rămâne ca o imagine abstractă, ca să nu țină mîrtă; rămân reliquii sacre și stimate, venerate și admirate pentru un cerc restrîns de admiratori. Ele nu sunt și nu pot fi imagine și exemplu viu, din care și prin care să se edifice moralmente posteritatea și lumea întregă din veac în veac.

Așa cum se eternisază omul, tot ast-fel se eternisază și societățile și națiunile. Dar singură eternisarea cea adevărată a omului este eternisarea sufletului prin numele său. Acastă eternizare este, cea isvoritoare din faptele credinței. Acăsta este eternisarea vie, traică, adevărată și dătătoare pururea de viață și de edificare morală posterității și tuturor urmașilor din neam în neam.

Iar dacă omul prin faptele cele bune, isvoritoare din credința sa,—orî-care ar fi acăsta,—își eternisază numele, adecă

sufletul său, din seminție în seminție și din neam în neam, creștinul este singurul muritor, carele prin faptele isvoritóre din credința sa își eterniséză cu adevărat numele și sufletul său și se prea mărește nu numai în neamul său, dar el se ridică mai pre sus de neam, de regiune și de timp și se impune tuturor națiunilor pămîntului, în tóte timpurile, exemplu viu de pietate și religiositate, pururea demn de imitat.

Tot-d'auna, pretutindenī și în orī-ce religiune, faptele carī aũ rezultat din credința aũ fost admirate, și cei ce le aũ săvîrșit, pururea stimați și onorați. Dar mare și cu desăvîrșire deosebită a fost și este aprecierea și admirațiunea faptelor credinței, și a acelor ce le aũ săvîrșit, în Biserica lui Iisus Christos.

Bunătatea, pietatea, virtutea și religiositatea aũ fost respectate și admirate chīar și în păgânism. Nu arare orī aci aũ fost chīar apoteosate și cei ce le săvîrșiau considerați ca semiđei și chīar puși în rîndurile đeilor. Dar tótă cinstea și apoteosarea acésta n'a fost de cât efemeră. Ea a fost de scurtă durată și n'a eșit din confiniile țerei și a neamului lor. Chīar și în monoteismul Vechiului Așezămînt, bărbații cei drepti și sfinți ai tuturor timpurilor, începînd cu timpurile patriarhale și pîna în epoca gloriósă a teocrației, și chīar după aceea, ei aũ rēmas toți, părinți și figuri venerate numai pentru Fiii lui Israil.

Numai în Biserica lui Iisus Christos s'a dat adevărata valóre faptelor isvorite din credință. Numai aci cei ce aũ săvîrșit și aũ avut ast-fel de fapte 'și aũ eternizat cu adevărat numele și sufletul lor.

Numai aci toți s'aũ putut și se pot învrednici, după cuvîntul Domnului a fi desăvîrșiți, ca și Dumnezeu cel din ceruri, carele este desăvîrșit (comp. Math. V. 48). Numai aci toți credincioșii, prin faptele isvorite din credință, s'aũ putut eternisa cu adevărat și s'aũ putut ridica nu numai

în ochii tuturor credincioșilor, fără deosebire de neam, dar în fața tuturor ómenilor, spre a fi d'a pururea posterității *imaginii sacre, sfinte și venerate de toți.*

Numai, aci stima și venerațiunea credinței și a pietății, respectul și admirațiunea către cei ce au bine plăcut lui Dumnezeu, făcând voia sa cea sfântă în acéstă lume, a eșit din regiunea și neamul celor ce le au săvîrșit și s'a impus tuturor credincioșilor și tuturor ómenilor în tóte timpurile, din veac în veac.

Numai aci s'a văđut adevărata admirațiune spirituală către aleșii Domnului. Numai aci credincioșii considerând trecerea din viață a celor săvîrșiți întru pietate și tăria credinței îi au eternizat cu adevărat și consideraū đuua trecerei lor ca đu mare de triumf și o sərbătoreau. Numai aci credincioșii se adunaū pe mormintele acestora, și aci se rugaū lui Dumnezeu pentru cei ce au adormit întru drépta credință și pietate, întărindu-se și ei în credință și îndemnându-se la tot felul de fapte bune, și ast-fel le eternisaū memoria.

Iată cum se eternisa memoria celor adormiți în Domnul în Biserica creștină. Aci locul de îngropare și mormintele martirilor, sfinților, cuviosoșilor și a tuturor celor bine plăcuți lui Dumnezeu prin mărturisirea credinței și pietatea vieței, *era locul de închinăciune și Biserica credincioșilor.*

Ast-fel se prea măreaū în Biserica lui Christos cei ce păstraū credința și se deosebeaū în viața lor prin pietate și religiositate.

Acéstă prea mărire se făcea prin mărturisirea unanimă și rugăciunile ce se aduceaū lui Dumnezeu de credincioși pe mormîntul aleșilor Domnului.

Adunarea credincioșilor era impusă de meritele celor adormiți întru credință și pietate și nu se adăuga la acésta de cât îndemnul celor ce conduceaū Biserica și păstoreaū pre credincioși. Aceștia eraū cei întâi cari dădeaū exemplul întru acésta.

Pe mormîntul celor plăcuți lui Dumnezeu dar, mărturisirea întregă Biserică, sub conducerea păstorilor întru a prea mări pre aleșii lui Dumnezeu și ai socoti de sînți, cuvioși și aleși ai săi.

Norma acésta păstrată cu sfințenie de la început în Biserica creștină, a fost urmată d'a pururea și să păstrează până astă-đi în sânta Biserică creștină Ortodoxă a Răsăritului, căci nu se póte ridica altar și sfinți Biserică, fără a fi depuse acolo sante móște ale sînților.

Serbarea acésta, iubiți creștini, unică în analele Santei nóstre Biserici, căci nu s'a vedut până astă-đi la mormîntul unui ierarch întregă ierarhie a Santei nóstre Biserici adunată spre a se ruga lui Dumnezeu pentru sufletul lui și a'l sərbători cu atâta fast și oficialitate. După exemplul acelor sərbători creștine, este și sərbătórea acésta. Astă-đi la mormîntul lui Callinic Miclescu, ierarchul Țereii, iubit și venerat, s'a adunat întregă Biserică Română și în fața D-lui Ministru al Cultelor, în fața autorităților locale, și în fața acestei mulțimi pióse de închinători, se aduc rugăciuni către Domnul, și se laudă credința și pietatea distinsului și iubitului ierarch, trecut către Domnul.

Prin actul sərbătorit astă-đi, iubiți creștini, Sânta nóstră Biserieă se înalță și se asemăná timpurilor glorióse ale creștinătăței. Astă-đi ca și atunci credincioșii, sub conducerea și povățuirea Păstorilor Bisericeii, vin la mormîntul ierarchului iubit spre a-i aduce tributul recunoștinței, a-i mărturisi credința și pietatea și a spune tuturor, că ierarchul Callinic Miclescu, slujind cu credință și pietate în Biserica Dumnezeului părinților noștri, a bine meritat de la Biserică, căreia 'și a devotat avutul și însăși ființa sa. Astă-đi prin omagiul ce i se aduce, ne îndemnám cu toții păstori și păstoriți a-i imita credința și pietatea și a ne îndemna la fapte bune și bine plăcute lui Dumnezeu.

Cât de glorioasă era Biserica lui Christos când credincioșii, în semn de pietate și edificare întru credință se adună spre a se ruga lui Dumnezeu pe mormintele martirilor, sfinților și cuvioșilor Domnului! Cât de admirați erau ei atunci pentru credința și pietatea lor! Ei au rămas fala timpurilor glorioase ale Bisericei și pururea noi cești de astă-zi ne mândrim și ne lăudăm cu credința și pietatea lor!

Cât trebuie să ne simțim de mândri și voioși și noi Românii, când astă-zi în Biserica noastră, imităm exemplul acelor timpuri glorioase! Cât trebuie să ne bucurăm, cu bucurie duhovnicască în Domnul, când și noi astă-zi, cu toți, păstorii și păstoriți, cu toții ne asemănăm acelor timpuri glorioase ale Bisericii! Cât trebuie să ne bucurăm că venim cu toții a aduce rugăciuni pe mormântul ierarchului Callinic, și rugându-ne lui Dumnezeu pentru el, să ne întărim și noi în credință și pietate!

Fericiți voi ierarchii care reînviați astă-zi în Sfânta noastră Biserică timpurile glorioase și de prea mărire ale Bisericei lui Iisus Christos. Fericiți voi ierarchii, căci mare și edificător este exemplul ce ne dați îndemnându-ne a face rugăciuni cu toții pe mormântul ierarchului, care a lucrat pentru gloria neamului și prea mărirea Bisericei ce a arhipăstorit-o. Fericiți voi ierarchii, că astă-zi ne dați în mod solemn și măreț exemplul de respectul și datoria ce avem către mării noștri și către toți cei ce ne-au grăit nouă cuvântul lui Dumnezeu. Onóre Vouă!

Bucurate și tu fericit ierarch adormit în Domnul, că după 16 ani, acei ce te-au cunoscut și ți-au admirat credința și pietatea, au dat pilda cea bună. Astă-zi toți fii archipăstoriei tale, păstorii și păstoriți, aduc rugăciuni lui Dumnezeu la mormântul tău și cu toții privesc cu respect și sărută cuvioșele tale moște. Bucurate suflet fericit că aceia pe cari tu i-ai hirotonit archierei la altarul Dumnezeului nostru, împodobesc astă-zi cele două sca-

une mitropolitane pe cari tu ai arhipăstorit. Primul pe care tu l'ai hirotonit archiereu, este astă-đi Primatul Ţerei, ultimul, Mitropolit al Moldovei și amândoi cu întręga ierarhie a Santei năstre Biserici se rógă lui Dumnezeu la mormintul tđu pentru tine.

Bucurate fericit ierarch adormit în Domnul că astă-đi după 16 ani, fiii arhipăstoriei tale cu tođii s'au adunat la mormintul tđu în semn de omagiu și recunoștința pentru credința și pietatea cu care ai servit în Biserica năstră stręmoșască. Mărturisim că tu în rívna ta cea mare pentru înălțarea Bisericei, te-ai învrednicit în đilele arhipăstoriei tale a veđea Biserica năstră recunoscută autocefală, și să se sfințescă sântul mir de archiereii románi. Tu ai dat fința și școlei înalte Bisericești, Facultăței de Teologie. Și știe Domnul câte greutateai ai avut de învins ca să poți vedea realizându-se în đilele arhipăstoriei tale aceste acte mari, cari te vor eternisa pururea. Omagiu ție ierarch venerat! Sufletul tđu se póte bucura; iar móștele tale pot fi liniștite în pacea mormintului; căci tăria credinței ce ai păstrat, pietatea și faptele mari ce ai sęvirșit sunt admirate și se mărturisesc de cei ce te încongióră și se rógă lui Dumnezeu pe mormintul tđu.

Bucurate đic, fericit ierarch, că nu numai cât ai păstorit și arhipăstorit ne-ai învățat să iubim și păstrăm credința și pietatea; dar chęar și după trecerea ta către Domnul, căruia ai bine plăcut, veneratele tale móște ne-a ridicat la adevęrata pietate creștină și a reinviat în sânta năstră Biserica timpurile glorióse ale Bisericeii creștine.

Iată, iubiți frați creștini sęrbătórea piósă de astă-đi. Iată caracterul și însemnătatea ei.

Astă-đi aducem omagiu de pietate la mormintul distinsului, iubitului veneratului și fericitului ierarch Callinic Miclescu tođii aceia cari i-am cunoscut și i-am admirat credința și pietatea. Ne-am adunat cu tođii la mormintul sęu spre a ne

ruga lui Dumnezeu pentru el, așa precum se adună creștinii din timpurile cele glorioase ale credinței și pietății creștine. Ne-am adunat la mormîntul său, precum aceia se adună și se rugau pe mormintele ierarhilor, cuviosilor și al tuturor celor bine plăcuți lui Dumnezeu, spre a ne întări în credință și pietate. Aducându-ne aminte de acele timpuri glorioase și prea mărite ale Bisericei, și imitând și noi exemplul acelor adevărați creștini, ne-am adunat la mormîntul ierarhului iubit spre a ne ruga lui Dumnezeu, a venera, fericitele sale moște și a ne întări și noi în credință și pietate.

Fie, ca fructele acestei serbări pioase să rodască în inimile noastre. Fie, ca dela mormîntul ierarhului iubit și venerat, să învățăm iubirea și datoria ce avem către mai mari noștri, către cei ce au lucrat pentru Biserică, prosperitatea și fericirea neamului nostru, și către toți cei ce ne grăesc nouă cuvîntul lui Dumnezeu. Fie ca dela mormîntul său se ne întărim în credința și pietatea strămoșască și să dovedim acestea prin fapte creștinești, căci numai ast-fel suntem și putem fi adevărați creștini. Numai ast-fel facem voia cea sfîntă a lui Dumnezeu aci pre pămînt, și numai ast-fel Dumnezeuul părinților noștri se va prea mări pre pămîntul bine cuvîntat al Țerei noastre și El va fi cu noi în veacul veacului. Amin.

Eterna memoria fericitului mitropolit Calinic Miclescu.

După terminarea acestei cuvîntări, întregul cor al Ierarhilor a intonat cîntarea «Vecinica pomenire». S'au ridicat apoi venerabile oseminte al fericitului Mitropolit, toți P.P. S.S. Ierarhi s'au pus în procesiune împreună cu preoții și cu poporul și în cîntările obicnuite s'a făcut cu ele ocolirea bisericei celei mari, după care au intrat în Biserică și osemintele au fost depuse în locașul lor de veci.

Ast-fel terminat serviciul divin al desgropărei osemintelor fericitului Mitropolit Callinic, Ierarchii liturghisitorii cu D-nul Ministru, membrii familiei și cu distinșii invitați, s'a rădicat la Stariție.

De aci, după o mică pauză, căci era aproape ora 12, când ceremonia desgropărei se sfârșise, cu toții au trecut în sala cea mare a arhondaricului, unde s'a servit agapa duhovnică. Pe lângă I. I. P. P. S. S. Mitropoliți, Episcopi, Archierei, Dl. Ministru și membrii familiei, erau peste 100 de invitați.

Aci cel întâiu, care a ridicat tuastul său a fost *I. P. S. Mitropolit Primat*, carele a bătut în sănătatea și îndelunga înțilire a M. S. Regelui. Tuastul înaltului prelat a fost continuat de *I. P. S. Mitropolit al Moldovei* tot pentru M. S. Regele și întreaga dinastie. Inaltul Ierarch a arătat cum sub auspiciile bine-voitor, ale M. Sale, Biserica noastră a dobândit legile sale fundamentale canonice și autocefalia și cum M. Sa, Bunul nostru Rege, a fost și este pentru Sânta noastră Biserică, nu numai un susținător, dar apărător și protector al ei.

D-nul Ministru al Cultelor, arătând însemnătatea serbării a ridicat tuastul său în sănătatea I. I. P. P. S. S. Mitropoliți, cărora se datorește această frumoasă și mare serbare bisericească, cel mai impunător îndemn către cultivarea pietății și a religiozității.

Dl. C. M. D. Miclescu, avocat, membru al familiei defunctului Mitropolit serbătorit, a mulțămnit în numele familiei, inițiatorilor acestei serbări, și în deosebi I. P. S. Mitropolit al Moldovei.

Au vorbit în urmă P. S. Episcop al Dunărei-de-Jos D.D. Pimen, P. S. Conon al Huşilor şi Dl. Nicolae Ionescu, deputat. Cu toţii au insistat asupra virtuţilor defunctului Mitropolit Callinic, asupra caracterului şi însemnătăţii serbării şi cum ierarchia Bisericei noastre s'a silit în toate timpurile a cultiva în popor pietatea şi naţionalitatea. Dl. Nicolae Ionescu, în analogie cu acesta a arătat virtuţile ierarchice ale I.I. P.P. S.S. noştri Mitropoliţi şi în deosebii ale I. P. S. Mitropolit al Moldovei, iniţiatorul acestei serbări. Bătrînul deputat şi fost ministru, ca reprezentant al colegiului al III, reprezentant prin excelenţă al preoţilor şi învăţătorilor, a terminat apoteosând pre M. Sa Regele şi ierarchia Bisericei, pentru iubirea de Ţară şi neamul românesc.

Inalt Prea Sântitul Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, luând din nou cuvîntul, ridică paharul său în sănătatea D-lui Ministru al Cultelor, Spiru Haret, care în numele Guvernului a ţinut să onoreze cu prezenţa sa această serbare. Inaltul Ierarch arată mulţămirea sa sufletescă, pentru prezenţa D-lor P. Poni şi N. Ionescu, foşti miniştri, cărora le face elogii, pentru munca lor rodnică în neamul şi Biserica Românească.

Dl. Petru Poni ridicând paharul său, mulţameşte pentru distinsa onoare, ce i s'a făcut d'a fi învitat la această mare şi însemnată serbare. D-sa în cuvinte, calde şi bine simţite arată rolul preotului în propăşirea, prosperitatea, fericirea şi asigurarea neamului nostru Românesc. Este singurul factor, de la care se poate aştepta mântuirea, a dis ilustrul dascăl şi bărbat

de stat. Iar cuvintele sale au fost acoperite cu aplauze. Vorbind în urmă despre serbare, și făcând elogii celor ce au organizat-o, a adăugat, că trebuie a ne gândi la serbătorirea marelui Veniamin, carele, atunci când nimeni nu se gândea, a pus bazele culturii naționale și a înființat cea mai veche școală românească, Seminarul, care poartă numele său, în anul 1803. D-sa termină felicitând familia Miclescu, care a dat Țării doi mitropoliți, pe Sofronie și pe Callinic cel serbătorit.

Dl. Ministru Haret, complotă în mod minunat pre Dl. Poni, spunând că trebuie cu toții a lua astăzi aci în mod solemn hotărîrea, ca la împlinirea seculului școlii lui Veniamin, să se serbătorească și acel mare ierarch; cu atât mai mult, cu cât serbătorind pre cei distinși ai neamului nostru, acesta este cel mai puternic îndemn al tuturor la virtute și fapte mari, și un îndemn mare către pietate și iubirea de biserică și religiune.

Inalt Prea Sâncitul Mitropolit al Moldovei, luând pentru a treia oră cuvîntul mulțamește I. P. S. Mitropolit Primat, P.P. S.S. Episcopii și Archierei, D-lui Ministru și tuturor, că au onorat cu prezența lor această serbare, dându-i cu acesta importanța și însemnătatea pe care trebuie să o aibă. Inaltul Ierarch arată, că această mare și frumoasă serbare creștină, nu este de cât începutul serbărilor d'acest fel. Serbări sacre și sante, cari au adus mare folos moral în timpurile gloriose ale Bisericii creștine, și dorește ca să aducă și în Sânta noastră Biserică națională.

Termină dicând: Am speranța, că ea se va continua.

P. S. Episcop al Buzăului, a făcut panegiricul serbarei. A arătat meritele și rîvna pentru Biserică a I.I. P.P. S.S. Mitropoliți și Episcopi. A adus elogiul tericitului Mitropolit Callinic, familiei Miclescu și tuturor bărbaților, cari au lucrat la Autocefalia Bisericei Române.

Inalt P. S. Mitropolit Primat, laudă pre I.P. S. Mitropolit al Moldovei, pentru fericita idee ce a avut d'a lua inițiativa acestei serbări, care a făcut mare impresiune asupra credincioșilor. Efectul moral pe care l'a produs această serbare asupra poporului, a dis Inaltul Ierarch, este mare. El va da frumoase rîde de pietate și religiositate și tocmai acesta este rolul nostru, d'a sădi și cultiva credința și pietatea în popor. Cinstea acesta cuvenindu-se în primul loc I. P. S. Mitropolit al Moldovei, eă închin paharul meu în sănătatea I. P. S. Sale.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei, mulțamește Inaltului Ierarch, care în dorința sa d'a asista la serbare, s'a privat de o parte a concediului său. Arată că îi păstrează multă recunoștință, pentru iubirea ce îi arată și închee rugând pre toți cei de față, a închina paharul lor în sănătatea și îndelunga înzelire a Primatului Santei noastre Biserici D. D. Iosif Gheorghian.

Cu acesta s'a încheiat seria tuastelor și cu toții s'aă ridicat, trecend la stariție, unde aă luat caféua și aă convorbit cu Dl. Ministru, despre interesele și bunul mers al Santei noastre Biserici. În urmă fie-care s'a retras întru ale sale și mulți aă început a se pregăti de plecare.

La orele 2^{1/2} p. m. a  plecat Dl. Ministru  i mare parte din P.P. S.S. Episcop i  i Arhierei, iar poporul a  nceput a se  mpr stia.

La ora 4 p. m. dup  terminarea vecerniei, osemintele repausatului fericit  ntru amintire Mitropolit, Calinic, cu ale mo ului s u Sofronie Mitropolitul a  fost depuse  n cavoul preg tit anume, pe locul unde a  fost  morm ntate r m si ele p m nte ti ale repausatului Callinic. La sigilarea  i  nchiderea lor  n racl  a asistat I. P. S. Mitropolit al Moldovei, P. S. Episcop Conon al Hu ilor, membri familiei  i mul ime de clerici  i persoane, care asistase la vecernie.

Pentru aducerea aminte a modului cum s'a f cut ac st  frumo s  serbare biserice c   i unic  p n  ast -d   n S nta n str  Biseric  cre tin  Autocefal  Ortodox  Rom n , I. P. S. Mitropolit al Moldovei  i Sucevei, ini iatorul ei, a dresat urm torul proces-verbal:

PROCES-VERBAL.

Anul una-mie-nou -sute-doi, luna August 18,  iua Duminic .

 n timpul glorio ei Domnii a Majest tei Sale Regelui Carol I  i a So iei Sale Regina Elisabeta, a Principelui Ferdinand mo tenitorul Tronului  i a So iei Sale Principesa Maria cu bine credincio i Lor fii Principele Carol, Elisabeta  i Maria.

Noi robii lui Dumne eu Arhierei:

Iosif Archiepiscop  i Mitropolit Ungro-Vlahiei  i Primat al Rom niei, Dr. Partheniu Archiepiscop  i Mitropolit Moldovei  i Sucevei, Exarh Plaiurilor, Gherasim al Arge ului, Dionisie al Buzeului, Pimen al Dun rei-de-Jos, Conon al Hu ilor, Gherasim al Romanului, Valerian R mniceanu, Calistrat B rl deanu, Meletie G l ţeanu, Sofronie Cra oveanu, Melchisedec Pite teanu, Ghenadie Baca nu, Narcis fost Bo-

toșeneanu, însuflețit de rivnă și iubire către fostul Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Primat al României Callinic Miclescu, decedat în anul 1886 luna August 14 și înmormântat după a sa voință în Pridvorul Bisericeii mari din Sfinta M-re Neamțul patronul «Inălțarea Domnului», Ne-am adunat astă-đi aici, după poftirea I. P. S. Mitropolit Moldovei și Sucevei, carele a luat inițiativa a se desgropa osemintele acestui vrednic de amintire Ierarch a sfintei noastre Bisericii Autocefale Ortodoxe Române, și după ce am săvârșit sfinta Liturghie în acéstă Biserică, am oficiat parastasul obicnuit în un anumit umbrar; în prezența D-lui Spiru Haret Ministru Cultelor și Instrucțiunei Publice, D-lui Dornescu Prefectul Județului Neamțu, D-lui Nicu Albu Primar Orașului Pétra, a reprezentanților Județului D-nii: Nicolae Ionescu deputat, I. Ioaniu senator, Ermil Zaharia deputat, a familiei Miclescu, rude de aprópe cu fostul Mitropolit, a D-lui P. Poni fost Ministru și Vice-Președinte al Senatului, a D-lui D-r. Dragomir Demetrescu profesor Facultăței de Teologie, carele a rostit panigericul-epitafic, a Prea Cucer. Econom Stavrofor Costea Enescu Director Seminariului Nifon, a Prea Cucer. Econom Stavrofor Const Nazarie Director Seminariului Central și agregat la Facultatea Teologică, a Prea Cucer. Econom Stavrofor Pavel Savin Director Seminariului «Veniamin» din Iași, a mai multor notabilități anume învitate de I. P. S. Mitropolit Moldovei, și a unei fórte mari afluențe de credincioși, veniți aici înadins din tóte părțile țarei și cari au semnat aci.

După parastas osemintele desgropate, dimpreună cu a moșului său, fostului Mitropolit Sofronie Miclescu, s'a pus într'o răcliță de stejar, anume făcută și acésta într'o alta de zinc și s'a depus iarăși în cavoul, de unde au fost desgropate.

Drept care s'a dresat acest proces-verbal, în mai multe exemplare, din care unul s'a pus într'un anumit tub în răclița cu osemintele, unul se va înainta Onor. Minister al Cultelor și Instrucțiunei Publice, unul se va păstra în archiva acestei Sf. Monastiri, câte un exemplar se va lua de Inălții P.P. S.S. Mitropoliți, Episcopi și Archierei și câte unul de Directorii Seminariilor respective, iar unul Facultăței de Teologie.

Semnați: Iosif Mitropolit Primat, Partheniu Mitropolit Moldova veii și Suceveii, Gherasim al Argeșului, Dionisie al Buzăului, Conon Episcop Hușilor, Pimen al Dunărei-de-Jos, Haret, P. Poni, Callistrat Bârlădeanu Arhiepiscop, Dr. Dragomir Demetrescu, Th. Dornescu, Gherasim al Romanului, Meletie, Valerian, Ghenadie G. Bacaoanu, Sofronie V. Craioveanu, Melchisedec S. Piteșteanu, Nicu N. Albu deputat, Ermil Zaharia deputat, Ioanin Senator, Ión S. Miclescu, Econom Nazarie, Econom Stavr. Ionescu, Preot C. Enescu, Econ. P. Savin, Colonel Alexandrescu, Procuror Obedeanu, Sultana C. Miclescu, C. Catargi, Al. Negruți, Arhim. Veniamin Nițescu, starețul Sf. Monastirii Neamțului, Econ. C. I. Știubeiu, C. Miclescu, N. Prăjescu.

NB. Obiectele cerute prin adresa Sf. Mitropolii Moldovei și Suceveii No. 1633, din 23 August 1893 după intervenirea D-lui Ministru Cultelor cu adresa No. 4980, din 17 August acelaș an, ca făcând parte din dota Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei, după cum se vede din adresa acelei Sf. Mitropolii No. 1066 către D-l Ministru de Culte, la deschiderea raclei cu osemintele fostului Mitropolit Callinic Miclescu, s'a găsit deteriorate și după însăși părerea D-lui Ministru Cultelor Haret, care a asistat la serviciul desgropării, săvârșit în ziua de 18 August 1902, s'a hotărât a se închide în o cutie de zinc și a se pune în răclița, despre care se vorbește în procesul-verbal dresat mai sus. Acastă opiniune a fost susținută și aprobată, atât de I.I. P.P. S.S. Mitropolii și Prea Sfințiții Episcopi și Arhiepiscopii, cât și de toți membrii familiei fostului Mitropolit Callinic Miclescu, care au semnat aci.

(ss) *Partheniu Mitropolit Moldovei și Suceveii.*

Conon Episcopul Hușilor, Starețul Arhim. Veniamin Nițescu, Econ. St. Ionescu Director cancelariei Sf. Mitropolii, E. Mavrogheni, Al. Policov, Dr. Dragomir Demetrescu, C. Miclescu, Sultana C. Miclescu, Ión S. Miclescu, N. Prăjescu, Procuror C. V. Obedeanu, Revizor Eparhial Carp, Icon. Chirilescu Protoiereu Jud. Suceava, Econ. C. I. Știubeiu¹⁾.

(L. S. M-ref).

¹⁾ Acest proces verbal a fost trimis în copie I. P. S. Mitropolit Primat, P.P. S.S. Episcopi și Arhiepiscopii, D-lor Miniștri și tuturor notabililor invitați, cu următoarea adresă:

Alăturat de acésta avem onóre a Vă înainta un exemplar din pro-

Ast-fel s'a terminat această mare sărbătoare bisericăscă, care, precum a spus'o I. P. S. Mitropolit Primat, în tuastul său de la agapa duhovnicăscă, a impresionat foarte mult pre credincioși și va sădi pietatea, credința și religiozitatea în inimile lor. Toți s'aun despărțit, ducând cu sine cele mai bune impresiuni și edificații moralmente în credință și în datoria sacră, ce avem către cei trecuți din această viață, în datoria către mai marii noștri și către toți cei ce ne-aun grăit și ne grăesc cuvântul lui Dumnezeu, pentru edificarea noastră morală.

Incheind darea de sémă sumarică, precum se vede, despre această serbare, nu putem a nu aminti regretele, ce aun simțit mulți dintre invitați, că nu aun putut lua parte. 'Și aun exprimat regretele lor, că nu aun putut veni la Sânta Monastire Neamțu, Dl. Dimitrie A. Sturza, Președintele Consiliului, Dl. G. Palade, Ministru de interne, P. S. Episcop al Râmnicului, Noului Severin, P. S. Archiereu Nifon Ploșteanu, P. S. Archiereu Callist Botoșeneanu, Prințul D. Știrbei, epitrop al așezămintelor Brâncovenestii, Dl. Rosescu, epitrop al Seminarului Nifon, Dl. Chiricescu, decanul facultăței teologice, Dl. G. Panu, deputat, G. Musicescu și alții.

Iată telegramele ce aun trimis, arătând regretele lor :

Telegrama D-lui Prim Ministru D. Sturdza.

Vă sunt adinc recunoscător pentru bine-voitorea invitație ce 'mă faceți de a asista și eu, ca membru credincios

cesul-Verbal, încheiat la Sf. M-re Neamțu, cu ocasiunea desgropărei osemintelor fericitului întru amintire Mitropolitul Callinic Miclescu, fost Primat al României, pentru arhiva Cancelariei acelei Sf. Mitropolii.

Partheniu Mitropolit Moldovei și Sucevei.

Șef Canc. Econ. Șt. Ionescu.

al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe, la desgroparea osemintelor repausatului întru fericire Mitropolitul Callinic Miclescu, care 'mă era bine-voitor și amic personal. Regret foarte mult, că sunt împiedecat de a veni; cer însă I. P. S. Vóstre și I. P. S. Mitropolit Primat, ertare, că voi lipsi de la acéstă pióasă serbare.

D. Sturdza.

Telegrama P. S. Episcop de Râmnic.

Reținut fiind în Eparchie, pentru hramul Sf. Monastiri Bistrița și inspectia celor alte Monastiri, respectos răspund telegramei No. 2035, că cu părere de rău nu pot lua parte la serbare.

No. 2097.

(ss) *Episcop Athanasie.*

A doua telegramă a P. S. Episcop al Râmnicului.

Reținând regretul de a nu fi putut participa la serbarea pióasă ce ați organizat. Rog smerit pe Dumnezeu să odihnescă cu sfințire pe reposatul întru fericire Mitropolit Calinic.

Iar pe Inalt Prea Sfinția Vóstră să vă aibă sub sfința sa pază îndelung milostiv spre binele sufletesc al Eparchiei și înflorirea sfintei noastre Biserici.

No. 2105.

(ss) *Episcop Athanasie.*

Telegrama P. S. Arhiepiscop Nifon Ploșteanu.

Respectos vă aduc la cunoștință că regret din tot sufletul că nu pot participa la parastasul reposatului întru fericire Mitropolit Callinic fiind că în ziua de 18 August trebuie să officiez parastasul ctitoricesc anual la Domnița Balașa și de la care nu pot lipsi. Vă sărut mâna.

(ss) *Nifon Ploșteanu.*

Telegrama P. S. Arhiepiscop Callist Botoșeneanu.

Vă sărut drépta și vă mulțănesc de onórea ce mi-ați făcut invitându-mă la parastasul Mitropolitului Callinic, însă bóla de renichă de care sufăr mă reține în casă.

(ss) *Arhiepiscop Callist Botoșeneanu.*

Telegrama Epitropiei aşezămintelor Brâncoveneşti.

Sosind din BălŃateşti găsesc telegrama I. P. S. Vóstre, cu mare părere de rău, că nu voi putea asista la ceremonia a căruia amintire este scumpă de alt-fel. Persóna I. P. S. Mitropolit Primat arată partea de care aşedemintele iaú la acéstă solemnitate cele mai respectóse sentimente.

Epitropia Aşedemintelor Brâncoveneşti (ss) **D. Ştirbei.**

Telegrama D-lui Epitrop al Seminarului Nifon.

Primind tocmai erí Duminică 18 August în comuna Taspunar unde mă găsesc invitaŃiunea I. P. S. Vóstre de a participa la serbarea desgropărei osemintelor fericitului întru amintire Mitropolitului Primat Callinic Miclescu, regretam că din lipsa de timp nu am putut veni ca să putem exprima şi noi adínca nóstră recunoştinŃă pentru progresele ce Seminarul Nifon Mitropolitul a realizat sub înŃelepta sa supraveghere.

Epitrop al Seminarului Nifon (ss) **Rosescu.**

Telegrama D-lui Decan al FacultăŃei de Teologie.

De MarŃi am scris tuturor D-lor Profesóri cu privire la înalta bună-voinŃă ce aŃi avut de a ne chema la serbarea desgropărei. Urgente necesităŃi familiare cerënd prezenŃa mea neapărat đilele acestea în Bucureşti nu mă lasă a veni. Veşnică fie pomenirea adormitului întru fericire Mitropolit Callinic.

(ss) **Dr. Constantin Chiricescu.**

Decanul FacultăŃei de Teologie

Telegrama D-lui Gabriel Musicescu.

MulŃănesc cu recunoştinŃă pentru distinsa consideraŃie. Joi 15 August botez nepoŃica decí imposibil să fiú Vinerí Paşcaní, regret că nu pot asista de cât sufleteşte la serbarea mărétŃă datorită I. P. S. Vóstre. Vě sárut mâna.

(ss) **Gabriel Musicescu.**

Regretám, că nu ne am putut procura şi textul telegramei D-lui Ministru de Interne G. Palade, prin

care își exprimă regretele sale, că nu a putut veni și participa la serbare, precum și telegrama D-lui G. Panu.

Către séra măreței ȃile totul intră în liniște.

A doua ȃi Lună 19 aű părăsit Monastirea I. I. P. P. S. S. Mitropoliți, și membrii familiei fericitului Mitropolit Callinic Miclescu.

I. P. S. Mitropolit Primat s'a îndreptat către Pétra și d'acolo la Roznov, unde voia a face o vizită D-lui Colonel Roznovanu în trecerea sa către București; iar I. P. S. Mitropolit al Moldovei a pornit în inspecțiune canonică către Durău, prin Pipirig, Petru Vodă și Hangu, și d'acolo iarăși prin Hangu, Tarcău, Bistrița la Pétra-Neamțu, de unde a mers la București pentru interesele eparchiei.

Dr. Drag. Demetrescu.

AUTORITATEA BISERICĂȘĂ ȘI ORGANILE EI.

Nu se pôte cugeta că ar exista ori s'ar putea înființa o societate fără o autoritate; de asemenea nu s'ar putea realiza o autoritate fără organe, care să execute dispozițiunile autorității. Acestea sunt lucruri pricepute și cunoscute de toți. Pentru ca o societate să'și atingă înmenirea sa și membrii ei să viețuească în armonie și pace, lucrând fie-care individ din societate în scopul ce-l urmărește societatea, trebuie iarăși un pact, un codice ori o învățatură, care să-i mânduică cu consciință, să-i instruească în știute principiil ori să le pue la dispoziție mijlôce spre a le practica și ast-fel a-junge mai ușor la scopul ce membrii societăței urmăresc. Dacă o societate nu se va constitui pe asemenea baze naturale, atunci ea nu va dura, nu se va desvolta, și în scurt va ajunge la desordini și în fine la disoluție complectă. Este dovedit dar pentru om că spre a trăi în societate trebuie instituit de la început o autoritate prin codificări ori doctrine, în care să se arate precis scopul societăței, precum și rolul organelor executive ale autorității. Aceași normă a predominat și în Instituirea Bisericeii ori societăței Creștine. Iisus Christos a dat învățatura creștină, predicând'o în public și predând'o ucenicilor săi, Apostolilor, spre conser-

vare și aplicare. Noul Testament este dar codicile saũ învătătura creștină, dată de Fundatorul Bisericei năstre. Incredințând'o ucenicilor sėi de a o respāndi prin predică, El le-a dat de asemenea și mijlăcele necesare pentru ajungerea scopului societăței Creștine Sf. Misterii, pe cari le-a depus în Biserica sa. De aicea adevărul dogmatic «că afară de Biserică nu există mântuire», adecă numai cu o simplă acceptare teoretică a doctrinei creștine, fără a sta individul în comuniune cu toți credincioșii, conform învătăturei Evangeliului și practicei societăței Apostolice. Christos ca Autoritate supremă a viitőrei societăți ș'a ales 12 Apostoli, pe cari singur ia introdus în adevărurile Noului Testament, predicând în public învătătura sa și inițiindu-i și în particular pe ei și preparāndu-i anume pentru a deveni organe apte spre a realiza scopul societăței creștine: mântuirea sufletească a ómenilor, ce erau să intre ca membri în Biserica Creștină. Iisus Christos și-a sėvrișit lucrarea ce i s'a incredințat, întărind adevărătatea lucrului făptuit prin suferințele sale pe cruce și confirmāndu-le ultim prin învierea sa din morți. Pentru continuarea în veci a Bisericei fundate de El, a dat povețe anumite Ucenicilor sėi, ce anume trebuia să facă. Conform acestei sfătuirii a lui Christos, Ucenicii sėi aũ așteptat în Ierusalim *până se vor investi cu puterea de sus*, extra-ordinară. După învierea sa din morți, le-a mai dat porunca următoare: *mergēnd, învățați tóte popórele adevărurile ce ați auzit de la mine, botezându-le: În numele Tatălui și al Fiului și al Sf. Spirit*. După 40 de zile, conform făgăduinței date de Iisus, fiind cu toții adunați la un loc, prin o lucrare extra-ordinară și dumnezeiască s'a pogorit preste ei Sf. Spirit, *în chip de limbă de foc, și s'aũ umplut toți de Spirit Sfint*. Dela acest timp Apostolii, organele societăței viitőre creștine, trăgēnd sorți, s'aũ răspāndit în tótă lumea, și aũ început a predica popórelor învătătura creștină în diferite

limbi. Fôrte curând în urma predicei lor s'aũ și format societăți ori adunări, adecă Biserici creștine. Fiind-că înainte de pogorirea Sf. Spirit și a răspândirei Apostolilor, însuși ei erau îndeajuns pentru a îndeplini serviciile primei grupări de creștini, de aceea nu găsim alte organe ale Bisericei de cât pe Apostoli. Curînd însă, formându-se noi societăți ori Biserici, iar Apostolii căutând în primul loc a răspândi creștinismul între popóre, aũ simțit nevoea urgentă de a înființa și alte organe pentru serviciul speciale, cu care la început se ocupaũ Apostolii, adecă cu serviciul agapelor comune. Pentru acésta aũ înființat diaconatul, la început numai șapte. Ei ș'aũ rezervat însă timpul pentru servicii mai importante, ca predica, botezarea convertiților, sêvrirea frângerei pânei, ori servirea bisericescă. Cu timpul și în urma răspândirei grabnice a creștinismului, mai ales prin Sf. Apostol Pavel, s'aũ format mai multe comunități creștine, și pentru că Apostolii nu stătea mult într'un loc, ci percurgeaũ cu repediciune orașe și țeri, aũ pus pe la societățile de curînd înființate de ei, presbiteri ori preoți ca reprezentări ai lor, cari continuaũ și îndeplineaũ în lipsa Apostolilor, locul lor, luând la ocaziuni învățături și povețe direct de la Apostoli. Ast-fel avem îndată înființată Ierarhia ori Guvernămîntul spiritual al Bisericei, din cauza imulțirei societăților creștine. Aceste organe ajutătore, de curînd înființate, făcându-se următorii zeloși ai Apostolilor, predicaũ și ei și păstoreaũ turma ori adunarea creștinilor în locul Apostolilor, suferind martirul pentru acésta, ba încă și môrte pe cruce. Acești sfinți păstori s'aũ numit bărbați apostolici sau urmași ai lor. Cu începutul secolului al II dispar cu totul Apostolii, mai toți suferind martiriul, exceptând numai pe Sf. Apostol și Evangelist Ioan. Sângele vêrsat de ei prin decapitare, alții crucificați invers, alții uciși cu petre, alții în alte chipuri omorâți; iar în viétă, persecutați, alungați, ocărâți, bătuți, întemnițați și nici o dată în pace lă-

sași ca să-și urmeze apostolatul lor în liniște, cu blândeță și îngăduință, prin acésta ei aũ produs fructele lor extraordinare—lățirea Creștinismului. Și pentru ce tóte acestea? Pentru că predicaũ lumel pe Iisus Mântuitorul ei, care a a murit pe cruce pentru mântuirea ómenilor, aducându-le de la Părintele seũ Ceresc Vestea cea bună și nouă, fágăduita prin prooroci—mântuirea sufletescă.

Numai cine este curat la suflet, orĩ curățit de păcate, póte să stea în apropiere cu Dumneđeũ. Unirea orĩ apropierea de Dumneđeũ saũ așezarea omului în legătură directă cu Dumneđeũ, așa cum El l'a creat, a fost vestită și apoi realizată prin Christos. Se cere dar dela om pentru a se numi creștin, credință vie și tare în Christos și în învęătura sa. În acest scop nu ajunge individului din societatea creștină numai credința internă, pentru a fi sigur de mântuirea sa, ci încă i se mai pretinde cu rigóre, ca acea credință internă să o manifeste și exterior, orĩ în afară, prin cult vęđut și să uzeze, cum am spus, altă dată și de mijlócele depuse de Christos în Biserica Sa, ce a înființat'o. Pentru ca se beneficieze creștinii de harurile dumneđești orĩ de Sf. Misterii aũ trebuință de anume organe, care să le comunice. Aceste organe legale, mai întâiũ alese de însuși Christos aũ fost Apostolii, iar după ei următorii lor—Episcopii. Aceștia aũ fost din început organele autorității, după care apoi, cum am đis, din cauze naturale, imulțindu-se comunitățile creștine și trebuințele Bisericei, s'aũ ales Preoții și Diaconii, cei dintâiũ pentru a înlocui pe Episcopi pe la comunitățile, ce nu puteaũ singuri veghia, fiind ca reprezentanții ai lor; iar Diaconii ca ajutători și ai Episcopilor și ai Preoților. Ast-fel s'a constituit acele trei grade Ierarhice în Biserică. Modul primirei în Ierarhia Bisericescă era și este până astă-đi prin alegere, de unde cu timpul ș'aũ luat și numirea de cleric, orĩ aleși. Consecrarea lor la lucrul slujbei dumneđești, de a comunica creștinilor harurile externe

pentru mântuire, a fost în tot-d'auna impunerea mânilor asupra capului celui ce primește această îndatorire și acest drept, și care s'a numit chirotonie—*χειροτονία*. Impunerea mânilor pentru actul consacrării la serviciul Bisericei a fost o continuare a actului sėvirșit de Christos și Apostoli. Iisus Christos a întrebuițat impunerea mânilor pentru curățirea de păcate, apoi tot el a bine-cuvintat pe Apostoli, adecă a pus mânilor preste capetele lor. Apostolișt ast-fel prin alegere și impunerea mânilor a așezat pe Iacob Apostol în locul lui Iuda trădătorul. Tot prin alegere și impunerea mânilor aș consecrat Apostolișt pre cei 7 diaconi și ast-fel până în prezent se practică acest semn pentru consacrarea Episcopilor, Preoților și Diaconilor. Cu timpul, pentru trebuințele Bisericei, s'aș mai înființat și alte multe oficii ori slujbe în Biserică, mai ales după ce Bisericile aș devenit persoane morale și aș căștigat și posedat averi. Pentru administrarea și mai cu sėmă pentru distribuirea veniturilor se numeau în aceste oficii persoane proprii pentru aceste servicii ca economișt, singhelii, protosinghelii, acolufii, ușierii, exorciștii, lectorii or citeșii, toșt aceștia nu erau consacrașt în oficiușt prin impunerea mânilor, ci prin o simplă rugăciune.

Să nu uităm, noi am tratat despre autoritatea supremă în Biserică și organele ei, dar după înălțarea lui Iisus la Ceruri a încetat acea autoritate în chip vėđut în persoana lui Christos. Să întrebă acum cine înlocuește legal locul Fundatorului Creștinismului, adecă a lui Iisus Christos? El ni a spus: «Voi zidi Biserica mea și porșile Iadului nu o vor birui pre ea», și în alt loc đice: *iară eușt cu voișt voi fi*, adică cu Apostolișt și următorii lor Episcopiișt, *până la sfirșitul veacurilor*, prin urmare supravegherea, conducerea și ajutorul trebuitor organilor sale la greutășt, tot El il va da, în mod indirect. Așa đar să urmărim prin fapte istorice, care autoritate represintă pe Christos în Biserica sa. Cu ocașia neînștelegerei între Apostolișt, dacă trebuie se urmeze

creștinii datinei Iudeilor de a se tăia împrejur și a urma și celelalte cerimonii ritualistice sau nu, unul dintre Apostoli era de această părere, alții, de socotința că nu trebuie a se impune păgânilor sarcini grele de a se converti la Creștinism, căci prin acesta s'ar restrînge Creștinismul mai ales numai la poporul iidovesc. De asemenea și asupra altor cestiuni, ca alegerea acelor șapte Diaconi, a lui Iuda etc. Apostolii, conform învățătorei din Tradițiune, dată lor de sigur de către Mântuitorul, n'aũ rezolvit individual cestiunea, și nici n'a îndrăsnit care-va din ei a'și lua răspunderea și ase erige în autoritate supremă, ci, adunându-se cu toții în Sinod ori Consiliu, aũ disbatut cestiunea între ei și s'a adoptat principiul, că în Christos nu este tăere sau netăere împrejur. Hotărînd Apostolii acestea: «De vreme ce am aũdit că ore cari, dintre noi eșînd, v'aũ turburat pre voi cu cuvinte, slăbind sufletele vostre dîcînd: să vă tăeți împrejur și să pădiți legea, cărora noi n'am poruncit, părutu-s'aũ nouă cari ne-am adunat cu un suflet, ca alegînd bărbați să tritem către voi împreună cu cei iubiți ai noștri Varnava și Pavel, ómeni cari ș'aũ dat sufletele lor, pentru numele Dumneșeului nostru Iisus Christos. Drept aceea am trimis pre Iuda și pre Sila, cari și ei cu cuvîntul vor vesti acestea: Pentru că s'a părut S-lui Duh și nouă, ca mai mult nici o greutate să se pue preste voi, afară de cele de nevoe, acestea: A vă feri de cele jertfite idolilor, și de sînge și de sugrumat și de curvie; de care de vă veți pădi pre voi bine veți face. Fiți sănătoși». Prin urmare Sinodul Apostolilor aũ lepădat tăerea împrejur și hotărîrea lor s'a ținut de toți creștinii, pentru că ei sciau că singura autoritate în Biserică eraũ hotărîrile luate de reprezentanții lui Christos întruniți în Sinod.

Prin acest princip admis s'a înlăturat din Biserică scisiunile, urile și rivalitățile dintre Apostoli. Nu hotărîrea unuia,

ci a tuturor avea putere de autoritate supremă în Biserică. În istoria Bisericească sunt Țecimă multe de cazuri, când ivindu-se în Biserică neînțelegeri, nedumeriri, schizme și eresii, cel ce le da deslegare ori definiții asupra unei doctrine ori dogme era numai Sinodul ecumenic și hotărțirea lui, dată sub inspirarea Sfintului Spirit, sub forma: «*s'a părut nouă și Sf. Spirit*» era primită de tôte Bisericile. Așa ni s'a u formulat în Biserică definițiile dogmelor creștine. Este evident dar că autoritatea supremă nu aparține nimănuî dintre organele Bisericeî, ci Sinodului ori Bisericeî întregi, reprezentată prin organele sale legale. Individul ori cum ar fi, este supus greșelei, pe când Biserica este o garanție sigură că nu greșește, după făgăduința lui Iisus Christos: «unde vor fi doi sau trei adunați întru numele Meu, acolo voi u fi și Eu în mijlocul lor», și iarăși: «*iară Eu cu voi*, adică cu organele Bisericești, cu Episcopii, cu voi voi u fi până la sfirșitul veacurilor». Sinodalitatea, până astă-Ți dar, este principiul suprem, autoritatea înaltă în tôte Biserica Ortodoxă de Răsărit.

Greșesc foarte greu Papiștii când cred și învață că Papa este locotenentul vȚduț a lui Christos pe pămînt, ceea ce-i absolut fals și ne conform cu spiritul liberal și corect al Evangheliei, ce Țice: că între voi nu este nimeni mai mare, ci cel ce voește să fie mai mare să fie tuturor slugă. Christos n'a venit să formeze primății și întăelății, pentru că acestea aduc tiranie și arbitragiu, ci ca să egalizeze și să înfrățească omenirea. Eu cred că Papistașii au alunecat în această inovație greșită și contrară Scripturei, împinși pȚte de spiritul cesarian Roman, în puterea legii atavismului, prin ereditate morală în,—o divinitate și un Impărat—, cum se exprimă Omer. Spiritul de predominare aparține poporului Roman, și multe popȚre în urmă l'au imitat asimilându-și-l. Pentru noi ca creștinii ortodocși rămâne lucrul nedumerit: cum se pȚte împăca egalitatea evanghelică cu in-

failibilitatea Papei? Cum frățietatea cu supremația Papală? Cum pot sta la un loc regalitatea cu blândeța Apostolică? Cum cutéză cine-va să pórte în acelaș timp crucea într'o mână și spada în altă mână?

Cum să se egalizeze cine-va cu Dumneđeirea, declarându-se fără greșală, mai pre sus de Sinóde, a căror hotărre n'are valóre fără acceptarea Papei, ca a unui Dumneđeș în carne de om? Atunci de ce ne-am mai mira că imperatoriil Romanil erau în vieță divinizați și poporul se închina statuelor lor, ca unor reali Zei? Póte óre fi ceva mai sfidator pentru omenirea întrégă? Și cu tóte acestea lucrul, de fapt, se crede așa în Biserica Apusului. Au dreptate dar Luteraniil când îi numesc Idololatri.

C. E.

OMUL¹⁾.

Vești Bis. Ortodoxă Română No. 5 anul XXVI.

Păcatul este ca ceva contra naturii și nu depinde de voința de a face răul». Acestea învață Moleschott. Drept vorbind nu există păcat, prin urmare nici pedepsă drăpă. «A înțelege toate, este a ierta toate».

Așa se distruge ori ce moralitate și învățătura morală se schimbă într'o listă de mâncări (bucate). Este adevărat că nise adherenți ai materialismului, ca Birchov, Burmeister, Tyndall, Langé Lager, înlătură ultimile lui conclusiuni, creșdend, că pot să împece libertatea morală și responsabilitatea cu învățătura lor materialistă. Acéstă inconsecvență însă deși aduce mare cinste în inimile lor, dar pentru acésta nu încetează de a fi o inconsecvență. Cât timp vor (susține) insista, considerând tot ceea ce este transcendental ca o rălăcire a spiritului omenesc, ori și ce încercare spre a se lepăda de consecințele aceluï principiū materialistic este zadarnic.

Ideile materialismului sunt mult mai mult răspândite de cât se crede în comun; și acésta pentru-că consună în toate cu tendința epocii actuale. Este incontestabil că lumea actuală se ocupă inclusiv cu interesele sale materiale, având egoismul ca un motor principal; iar materialismul este o scuzare științifică bine venită acesteï tendinți.

¹⁾ Din Apologetica lui Luthard.

Din cauza acésta, reciproca intimitate este fôrte strînsă între ele. Materialismul plécă de la următóarele doué teme-nice principii: ori-ce cunoscînță este un product al simțurilor și tot ceea ce numim spirit și alte de felul acesta, este o acțiune a materiei. Ambele aceste pozițiuni însă sunt opiniuni ușóre și nedovedite.

Dacă tóte ideile ar fi fost numai un product al simțurilor, atunci, ca să đicem așa, n'am fi avut idei, dar nu măi intuițiuni și representațiuni. Cu tóte acestea însă noi avem idei, care nu se raportă la lumea sensuală, i lei curate, neavënd nici un raport cu materia.

Avem idea absolutului, care n'are nimic comun cu lumea simțurilor

Formăm judecăți și silogisme, care presupun óre-care putere spirituală independentă, care lucréză liberă, noi supunem criteriului cele ce ne presintă simțurile, prin urmare suntem convinși în mod opus al sensurilor externe; înțelegem nu numai lucruri sensuale dar și pe însăși puterea noastră intelectuală, care este ceva cu totul independent de sensualitate. Prin urmare ideile sunt productul nu numai ale simțurilor ci și ale unui principiu spiritual de sine existent.

Încă măi pretinde materialismul, că aceea ce noi numim spirit, suflet, minte etc., sunt producte ale creerului; după calitatea creerului se reguléză și calitatea puterii intelectuale; sufletul nu este alt-nimic de cât acțiunea organismului corporal. Dar atunci—póte cine-va să obiecteze ori-ce putere intelectuală este necesară; pentru că dacă pot să schimb creerul meu, pot să schimb și puterea mea intelectuală. Atunci în zadar am fi cerut să convingem pe cine-va, saú să schimbăm cugetul lui, dacă de alt-fel nu póte să cugete, de cât cum cugetă materia creerului său. Atunci în zadar materialistiil sciú a-tât de multe (cărți) scrieri, spre a ne impune teoriile lor, dacă nu putem să schimbăm creerul nostru! Prin alte mijlóce trebuiau să urmărescă schimbarea convingerile nóstre. Dar cine nu scie că numai o singură logică există pentru toți ómenii, pentru tóte convențiunile, pentru tóte climate și pentru tóte modurile de a trăi? Așa dar este și o putere intelectuală cu totul independentă de calitatea creerului? Cine nu scie, că adevărul și cunoscînța lui nici de cum

nu depinde de vîrsta și de dilatarea saŭ de contractarea (constringerea) creerului? Cine nu scie, cã adevêrul religios și moral este unul și acelaș și pentru copil și pentru bêttrin, și cunoșcința lui posibilã la toți? Ceva mai mult, cu toții cunoșcem cã la sfîrșitul bêttrinețelor și de multe ori la ultimile momente ale morții, cãnd creerul este cu desvîrșire restrîns, vestejit și deja gata sã înceteze funcțiunile sale, sufletul se înalță la cele mai înalte teorii; în tôte epöcele s'a dat o distinsã semnificațiune la ultimile cuvinte ale muribunđilor.

Acest lucru dovedesce în modul cel mai clar, cã sufletul nu este unul și acelaș lucru cu acțiunea creerului.

Este adevêrat cã creerul este organul sufletului, dar ori și ce organ presupune pe maestrul sêu (jucãtorul sêu); altfel rêmãne mut cu tôte cã cördele lui ascund tôte sunetele și pöt sã exprime ori ce compunere (armonie) musicalã.

Materialismul confundã organul necesar cu însãși puterea motöre, bazãndu-se pe urmãtorul sofism: fiind-cã numai prin creer înțeleg, prin urmare însuși creerul înțelege. Iar Fogat spune cu gura mare: sã-mi arãte sufletul! Da, sã ne arate și el nouã puterea înțelegerii! Pentru cã microscopul nu a descoperit sufletul, rezultã, cã el nu exista? Și de unde cunoșcem cã afarã de lumea microscopicã nici o altã lume nu existã? Și pentru ce sã considerãm microscopul ca singurul mijloc de diagnosa sufletului? Cine pöte sã ñicã, cã nici devotament, nici credință, nici iubire, nici amiciție nu existã între ömeni, pentru cã cuțitul anatomic n'a descoperit nicãiri urmele acestora în corpul omenesc? Cu ce drept pöte cine-va sã considere sensualitatea ca singurul îndreptar al tuturor lucrurilor? Epoca nöstrã are acéstã pretențiune lãudabilã de a cãuta sã construiascã tôte teoriile sale pe eveniment; sistemele fantastice si teoriile speculative ale timpurilor trecute nu mai gãsesc nici un ecoŭ astã-đi. Dar existã evenimente förte certe și afarã de lumea sensualã; și mai ales trei evenimente de felul acesta, care din temelie restörnã materialismul, și anume: consciința eului, consciința moralã și consciința religioasă. Dacã tôte le vom considera numai ca un product al creerului, din ce principii trebuie sã considerãm cã face parte puterea inte-

lectuală? Creerul este un organ, cine îl pune în mișcare? La acesta se cere o putere nu fizică ci de aceeași natură cu rezultatele ei, anume spirituală. Cea mai mare și mai înaltă expresiune a acestei puteri spirituale este conștiința de sineși sau conștiința de sine însuși. Această întâmplare în mijlocul tuturor creaturilor de pe pământ este o însușire numai a omului. Poate cine-va să admită și la animal un fel de pricepere sau distingere (judecare); însă conștiința de sine însuși este ceva excepțional, un element cu totul nou, ridicând pe om mai pre sus de sfera restului vieții pămîntesci. Omul prin conștiința de sine însuși, deosebindu-se pe sine însuși nu numai de lumea externă, dar și de tot ceea ce se întâmplă în el, este stăpân pe el însuși și se cunoște în curata sa individualitate. Această conștiință de sine însuși rămîne aceeași în tot-d'auna în orî și ce schimbare care are loc în om sau externă sau internă. Și este ceva ridicol de a numi cine-va această întâmplare un product al materiei, pe când ea, este o sustragere de tot ceea ce este material.

Conștiința morală este de asemenea un eveniment cert, precum și însuși corpul. Ea este nu un fruct al tradițiunii, al educațiunii sau al fantasiei, ci o voce internă conrespunzătoare cu toate evenimentele morale care se întâmpla în exterior. Se găsește pretutindeni, unde sunt ómeni.

E posibil ca să se întunece, să se pervertescă, nici o dată însă nu dispare cu desăvîrșire, ci rămîne în tot-d'auna baza vieții. Dar numai puțin cert este și *conștiința religioasă*, această aplecare internă a omului către o putere mai înaltă, care se resfrînge și se descoperă în conștiința lui; aplecarea universală indispensabilă neschimbabilă, unul și același eveniment al vieții spirituale ca și orî și ce altul. Și cei cari o definesc ca o rătăcire de nevoie mărturisesc realitatea existenței ei, întru cât își caută să-și explice origina ei. Dar existența acestui eveniment este cu totul imposibilă, dacă în adevăr toate ar fi fost un product al materiei.

Pe aceste trei evenimente se rezimă întreaga viață spirituală a omului cea mai înaltă. Materialismul restórnă această viață și în schimb ne dă bestialitatea omenirii. Materialismul își închipuesce, că omul din cauza mândriei se ridică pe sine însuși mai pe sus de lumea animalică.

6. Sf. Scriptură consideră pe om că cea mai înaltă recapitulare a lumii pămîntescă. De mult antichitatea l-a numit microcosm. Acastă numire este adevărată și sub raportul fizic, dar mult mai mult sub cel spiritual. Numai o singură viață comună, trecînd prin întreaga natură, își găsesse deplina sa dezvoltare în om. Omul se presintă ca ultima treptă din toate treptele până la el. Și de aceea ca legea lor cea din urmă.

Acesta (omul) este ideea care de la început stă ca o bază a întregii creațiuni, și care (creațiune) în mod gradat și infinit realizându-se în scara diferitelor ființe succesive, în fine găsesce în el numai deplina ei realizare. Istoria Sf. Scripturii despre creațiune o putem divide în două părți, dintre care cea d'întâi termină cu ivirea lumii vegetale. În această primă parte viața naturii primesce pentru întâiași dată o formă și dezvoltare organică. Ceea ce a fost planta la sfîrșitul celei d'întâi jumătăți, tot aceea a fost și omul la sfîrșitul jumătății a II-a: corpul lui, acest organism natural foarte desevtrșit, este în gradul cel mai înalt, antitipul al organismului cel foarte necomplet al plantei celei mai simple. Corpul omenesc dovedesce cu prisosință că are o predestinație mai înaltă. Acastă clădire admirabilă ca predestinat de Creator celei mai înalte vieți de pe pămînt, anume vieții spiritului. Iar prezența spiritului în ea o mărturisesc ne-numerate semne.

Omul ca împărat al pămîntului umblă pe el cu (severitate) seriositate drept în picior. Pe de o parte piciorul lui calcă solul, iar pe de altă parte capul lui se ridică drept și liber; privirea lui parcurge toate distanțele care se întind pretutindenea, și din câmpiile pămîntului se ridică în bolta cerescă; sufletul nevedut se odihnesce pe fața lui, care exprimă diferitele lui mișcări; mintea își are sediul ei pe fruntea cea pronunțată, și sentimentele sboră împrejurul buzelor lui flexibile; iar pe ochii lui se citesc misterele unei vieți ascunse. Toate, și cele mai mici părți ale acestei mașini admirabile anunță prezența sufletului, prin urmare cu drept cuvînt s'a đis, că și mâna singură a omului îl arată rege al făpturii. Din toate corpurile existente pe pămînt nici unul nu pôte să se apropie de corpul omenesc în ceea ce privește admirabila lui construcțiune și excelenta semnifi-

cațiune nici în gradul cel mai mic. Cu drept cuvânt deci, putem să șicem, că acesta (corpul), împreună cu viața care lucrează în el și produce variatele fenomene ale existenței naturale, este cea mai înaltă recapitulare a întregii vieți corporale vegetale.

Cu lumea animalică începe o altă lume nouă a simțurilor și a pornirilor a sentimentelor și poftelor. Dar această lume a simțurilor și a pornirilor, a sentimentelor și a poftelor, numai la om se găesc într'o armonie foarte deplină și foarte frumoasă. Pentru că la animale capacitățile și pornirile sunt împărțite între diferitele lor specii. Iar la om se găesc toate unite la un loc, și formază un tot armonic. Omul este adevăratul tip al animalului, dar ridicându-se la sfera libertății spirituale. Toate simțurile lui, pornirile, sentimentele ori cât de naturale ar fi ele, se stăpănesc însă în tot-d'auna de spiritul acela, care nobilându-le, scăpând de necesitatea întâmplării, de patima orbă le ridică la sfera libertății. Acestea, neperdând nimic din vigoarea și vioiciunea lor, încetază numai de a stăpâni pentru ca să asculte o altă putere. Stăpânirea spiritului peste ele le nobilază și le împărtășesce cu atracțiunea poetică. Dar ceea ce face pe om preisvodit al animalului și îl înalță pe el mai pre sus de ori ce viață animalică și la cea mai desevârșită, este sufletul logic, care locuesce în el, este personalitatea lor. Iată un element substanțial nou în întreaga periferie a vieții organice.

În om conlucrează o lume de daruri și puteri spirituale, care pe de o parte ș'au depus rădăcinile lor în organismul corporal: iar pe de altă parte se concentrează la o vatră internă, *la eș*, care este centrul de unire al vieții spirituale a omului. Această totalitate a darurilor și a puterilor, care se concentrează împrejurul *eului*, formază întregul lui organism, organul cel compus de multe părți, pe care *eul*, îl întrebuintează în deplină libertate ca o proprie a lui avere. În *eul* omul se găesc lângă sine însuși și se cunoșce pe sine însuși. Iar cele mai principale manifestări ale *eului* sunt: cugetarea și libera voință. Numai omul are pe pământ o putere de cunoșcință. Sentimente, representațiuni, porniri etc., are și animalul; idei însă propriu șis are numai omul. Ideea precede ca bază ori cărei existențe, pentru

că ideile cele vecinice ale lui Dumnezeu s'au realizat în lume. Deci omul este icóna lui Dumnezeu, întru cât are idei și poate să le realizeze. Pentru cuvântul acesta are omul și darul vorbirii, care este expresiunea și manifestatia externă a cuvântului nepronunțat al spiritului. Animalele fiind-că nu se gândesc, nici nu vorbesc; limba lor se mărginesce la totală expunere a sentimentelor lor, pentru că viața lor psihică nu este afară din cercul simțurilor. Iar mintea omului nu are numai o autoritate individuală dar aduce *în ea adevăruri universale*, anume ale logicei, care au o autoritate universală. De aci eșind omul din viața sa individuală intră în viața generală a spiritului, trăesce și o pricepe și își exprimă legile sale substanțiale prin adevăruri logice. Afară de adevărurile tipice ale logicei, omul își mai dobîndesce din acea viață universală și ideile adevărului, ale binelui și ale frumosului. Omul trăind în lumea ideilor, al căror început este Dumnezeu, iar realizarea lor este lumea vizibilă, dovedesce, că are ca patrie nu numai pămîntul dar și cerul. Are ideile eternității, ideile lui Dumnezeu, spre dovedire că a fost creat pentru eternitate, pentru Dumnezeu. Ast-fel mintea omenescă deși parcurgînd toate țările, de la cea mai de jos până la cea mai înaltă, nu ese însă afară de sine, nu distruge propria ei unitate. Omul înțelegîndu-se pe sine-și îndeplinesce existența lui proprie printr'un act al conștiinței sale. Omul prin conștiința sa posedă și creadă, ca să dicem așa, el pe sine însuși din nou; De aceea este icóna lui Dumnezeu. Omul seamănă încă cu Dumnezeu pentru că are liberă voință. Animalul are instinct, iar omul voință, adică ceea ce determină și hotărăsce pe el nu este ceva strein, o putere externă sau provenită din propria sa natură, dar ultimul instrument al faptelor lui se găsește în el însuși. Posedă într'un colț a ființei lui un adăpost, unde locuesce libertatea și asupra căruia nimic extern nu poate să influențeze, nici o internă revoltare a naturii sale propriie, fie și cea mai tare și cea mai pătimașă, nici o particularitate a caracterului său individual, nici o putere externă a obiceiului său—nimic dintre acestea nu poate să siléscă voința omului în cât să lucreze din nevoe într'un fel sau într'altul. Deși de mai multe ori o mare influență exercită asupra omului

și circumstanța externă și interne revoltări și cuvinte convingătoare,—în sfârșit deciziunea însăși a omului atârână mai greu în balanță. Puterea însăși de a lucra într'un mod independent dovedește libertatea omului, care nici cea mai mică lipsă nu suferă, și atunci când cauze convingătoare și circumstanțe externe determină voința lui.

Pentru că propriu ȃis, nu sunt circumstanțele și cauzele convingătoare care își manifestă voința lor, așa în cât voința lui să fie forma, sub care legea necesității se exprimă, ci el însuși printr'o liberă alegere temperază voința lui cu circumstanțele.

El însuși judecă, hotărăște, voește, nici o voință silnică nu i se impune. Póte și să nu voască, sau să voască după două moduri diferite, pentru că a voi înseamnă a fi cine-va liber în hotărîrea și alegerea lui, prin urmare să pótă să lucreze după două moduri. Pe această libertate se rezimă orî ce vinovăție și mai ales vinovăția morală (responsabilitatea morală). Pentru că pot să nu fac ceea ce fac, și vice-versa; acțiunea mea este un product al hotărîrii mele libere. În această constă asemănarea omului cu Dumnezeu; fiind-că liberul arbitru aparține lui Dumnezeu. Cea mai însemnată și cea mai principală calitate însă a acestei voinți libere este *puterea de a voi*, de care avem o necesitate foarte mare. Nu este destul numai ca cine-va să aibă o bogăție numai de idei, o mare prezență de spirit, se mai cere și voință și mai ales o voință tare. Lipsa ei este o nenorocire și mai ales o mare nenorocire publică, când caracterizează o întrégă epocă, un întreg neam. «Mântuirea numai în voință stă», căc această pe de o parte este puterea energiei, iar energia caracterizează orî ce viață adevărată.

Acastă putere a voinții are nevoie de pedagogie și de desvoltare; și acest lucru mai ales în timpurile noastre, când pe de o parte «ofilirea minții» a devenit o bolă epidemică în viață, și meditațiunile critice care se produc ȃilnic au lipit de voință, ca un venin distrugător pe metal, îndoiala, care sustrage din ea orî și ce ascuțime și energie; iar pe de alta distrațiunile spirituale care în fie-care ȃi se înmulțesc, moleșesc spiritul și îl lipsesc de seninătatea trebuinciosă pentru acțiuni productive și profunde. Nu e destul însă să aibă cine-va numai voință tare, este necesar să o

albă și independență, nesupunându-se nevitejesce și fără asistență la influențele interne și externe, la aplecările epocii, la opiniunile ții, sau în sfrșit la pornirele naturii sale propriie. Se cuvine ca cine-va să fie stăpân pe sine însuși, consecvent cu sine însuși, credincios voinței sale propriie, cu alte cuvinte să aibă *character*. Căci caracter înseamnă identitate de năravuri decisă și neschimbată atât de a voi cât și de a face. Cea mai principală calitate a caracterului este calitatea, asemănarea cu voința lui Dumnezeu. Caracter poate să aibă și cel viclean (rău) și cel bun; dar pe acela îl admirăm, iar pe acesta îl iubim, și avem în el totă încrederea noastră. Personalitatea morală și caracterul se cuvine să urmărească realizarea unei idei. Dar care este cea mai înaltă idee pe care omul poate să o realizeze pe pământ de cât aceea pe care Dumnezeu o are pentru el?

Adevărat caracter este acela, care se asimilează cu ideea și voința divină. Aci stă desevirșirea omenescă. Omul fiind compus din corp și suflet, fiind un organism mixt și o personalitate liberă, are ore-care duble relațiuni, relațiuni către lume și către Dumnezeu; în ceea ce privește lumea este un rege, iar în ceea ce privește Dumnezeu este chip și asemănarea lui. Stă în mijlocul amândorora, ca legătura de unire între cele două lumi, atât între această lume senzuală, cât și între cea supranaturală. Omul este recapitularea lumii, un *micro-cosm*, cea mai înaltă flóre a lumii într'o personalitate, de aci și stăpânul plenipotențial al creaturii. Și însăși privirea sa mărturisește despre această stăpânire a lui. Și este adevărat, că privirea omului scade de mai multe ori la ultima degradare (prostituție); însă și în această urăciune a sa demnă de milă, descoperim acele strălucite caractere ale demnității sale regale. Da, în adevăr depindem de puterile naturii, suntem slabi și neputincioși față cu stăpânirea lor; dar și în slăbiciunea și în această depindere a noastră avem conștiința de libertatea noastră interioară: fiind învinși trupesce, triumfăm spiritualcesce; și fiind aruncați în praf ne ridicăm însă prin mijlocul spiritului mai pre sus de toate stelele. Omul este domnul (stăpânul) tuturor lucrurilor. Și mai întâi prin cunoștință. Pentru că cunoștința este un semn și o exercitare de stăpânire. Cunoșcând un obiect ore-care, îl posed în interior, mi-l supun, mi-l însușesc.

Omul prin puterea sa de cunoscibilitate este în această lume profet. Spiritul său, pătrunzând în natura ființelor caută ultimile lor principii (începuturi); fenomenele naturii fermăză icône, pe care, desbrăcându-le de îmbrăcămintea lor materială, le restringe în ideea curată, a cărei realizare o urmăresc; trecând hotarele a tot ce este sensual, sboră în lumea ideilor immateriale, care sunt primele tipuri ale tuturor ființelor viđibile, și așa înțelege tot ceea ce este trecător în adevărul său cel večnic. Și este alevrat că cunoscința acésta este confusă și în tótă vieța continuă să fie nesfirsită și intreruptă, dar și în nesfirsirea și intreruperea acésta, se arată spiritul profetic, care forțe repede ca și lumina străbate întréga lume fiind pe aripele cugețului și părăsind timpul, sboră în vecinicie. Nimic nu-î rămâne (neapropiat) nepătruns nici nu este exclus din cunoscința sa. Este cu totul greșită și absurdă pronia acelora, cari, cum pentru interesul religiunii creștine și pentru mântuirea sufletéscă a ómenilor, caută să restringă aplecarea spre învățatură și să mărginéscă hotarele sciinții.

Ceea ce face pe omul grozav (mândria) nu este însăși sciința, ci lipsa de însușire piósă și fără câștig la adevăr. Intregul univers s'a pus sub chiriarchia noastră și dovada cea mai clară a acestuși lucru este că îl cunoșcem.

Dar și sub un alt raport omul este stăpânul universului în realitate supunându-l.

Cu cunoscința se légă *puterea*. Omul fiind inarmat cu sceptrul cunoscinței, poruncesce celor mai ascunse puteri ale naturii, cari tóte la o laltă supunându-se vocii sale de bună voe se înhamă la trăsura lui în care el suindu-se străbate triumfător globul pămintesc, vizitând și țerile cele mai înlepártate doborând chiar puterile cele mai contrarii.

Ast-fel așa dar pe de o parte prin mintea și voința sa biruesce lumea, iar pe de altă parte prin puterea lui o ține sub stăpânirea sa. Iar lumea ast-fel biruită și supusă se retrage în omul cel din 'năuntru și aici se oglindesc în imaginațiunea lui și își găsesce echoși în sentimentul lui. Omul pórtă în interiorul său lumea, ca o lume a icónelor, ca o lume a sunetelor, ca o lume a sentimentelor și a simțurilor. Întréga lume externă își găsesce mai întâiú echoși în acésta lume mică internă care este în om, și se adeverește

mai în urmă extern sub diferite forme ale reprezentării artistice în iconă, în sunet și în cuvânt. Iar lumea cea creată prin artă este însăși lumea sensibilă, dar curățită, spiritualizată, împodobită, și încălzită.

Prin arta sa de imitație, omul imităză pe Creator, înfățișând universul, pe care univers l'a creat marele Arhitect pentru el.

Prin această acțiune variată a cunoștinței și a puterii, prin care omul stăpânește lumea se împlinesc predestinațiunea lui pe pământ.

Omul însă nu aparține numai lumii acestia. Spiritul său coincide cu hotarele unei lumi mai superioare, a cărei viață are relațiuni cu viața de pe pământ; iar legile diferă de legile naturii. Predestinațiunea noastră nu se mărginesc numai la viața actuală naturală, nu-și găsește finitul său numai în cultură și în progresul său. Mai avem încă o predestinațiune mai superioară, care singură satisface toate dorințele sufletului nostru, care ne ridică mai pre sus de spațiu și de timp în țările eternității, către Dumnezeu. Existența acestei lumi supranaturale este acum chestiunea de ordinea zilei. Tendința vécului present este negarea ei. Știința a descoperit în această lume vizibilă așa de multe țări productive, în cât suntem în pericol să credem, că nu există nici o altă lume, că nu avem nevoie de nici o altă lume. Dar negând lumea supranaturală lipsim pe om de cea mai înaltă demnitate a sa, răpim de pe capul său cea mai prețioasă diademă, în virtutea căreia aparține lumii spiritelor, a cărei rege pe de o parte este Dumnezeu, iar pe de altă parte Iisus Christos este revelațiune.

O atare tăgăduire este nerecunoșcerea naturii celei mai interne a omului, care de la natură pórta cu sine eternitatea și s'a creat pentru ea. Această eternitate a fost predestinată să o transplanteze în această lume trecătoare și așa să o nobileze. Aci constă demnitatea noastră cea mai mare, că, deși locuind în această lume trecătoare totuși suntem predestinați pentru eternitate, adică pentru Dumnezeu. *Profeții și Regii fiind ai acestei lumi vizibile* suntem în acelaș timp și *preoți ai lumii invizibile*. Ca preoți, aducem lui Dumnezeu, pentru care și în icona lui am fost creați, tot ceea ce ca profeți cunoșcem, tot ceea ce ca regi

stăpânim, tot ceea ce în viața noastră internă în icône și sentimente purtăm, tot ceea ce prin puterea noastră creatoare producem atât în pictură cât și în sculptură, atât în musică cât și în cuvânt. Iată un prerogativ foarte mare și foarte splendid! *Relațiunile omului către lume nu-și găsesc adevărul lor de cât în relațiunile cu Dumnezeu*

Purtăm în noi caracterele lui Dumnezeu, ne mândrim că aparținem din neamul lui: omul în acelaș timp este un microcosm și un microteu; s'a trimis ca reprezentant al lui Dumnezeu pe pământ ca să readucă înainte-l lumea și omenirea, ca să fie legătura cea vie între Dumnezeu și lume.

Acésta este: predestinațiunea cea mai înaltă a omului și adevărul vieții lui, adică, religia. Iar predestinațiunea religiunii este: de a fi sufletul al acestei vieți pamintesci.

Ierodiacon Eugeniu și Foțius G. Balamaci.

BIBLIOGRAFIA GREACĂ.

Vești Biserica Ortodoxă Română, No. 5, an. XXVI.

LXXV) Συνταγματίον Νομικόν. Περί εὐταξίας καὶ τοῦ καθήκοντος ἐκάστου τῶν κριτηρίων καὶ τῶν ὀφφικίων τοῦ Πριντζιπάτου τῆς Βλαχίας τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ πολιτικόν.

Ὁδηγία τῆς εἰς τὸ ἐξῆς ἀποφασεως τῶν ὡς τυπὸν ἤδη συλλεχθεισῶν ὑποθέσεων γενομένων, μετὰ τῶν βασιλικῶν διαταγῶν. Πρὸς ἀκριβῆ τοῦ δικαίου συντήρησιν, καὶ πρὸς τὸ τῶν πτωχῶν ἐκ παντὸς τρόπου ἀνεπηρέαστον.

Φιλοπονηθὲν παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου, σωφωτάτου καὶ Μεγαλοπρεπεστάτου. Ἡγεμόνος πάτης Ὀυγγροβλαχίας Κυρίου Κυρίου Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου Ἰωάννου Ὑψηλάντη βοεβόδα.

Κατὰ τὸ ἔβδομον χρόνον τῆς Θεοσηρίκτου αὐτοῦ Αὐθεντείας. Ἱεραρχοῦντος τοῦ Πανιερολογιωτάτου Μητροπολίτου, Κυρίου Κυρίου Γρηγορίου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν εἰς Ῥωμαϊκὴν καὶ πάτριον Γλωτταν. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τῆς Ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ὀυγγροβλαχίας. Ἐν ἔτει σωτηριῶ 1780. Κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

«Colecțiune de legi. Despre buna ordine și datorია fie-cărui din judecătorii și a officiilor Principatului Valahiei ce aparțin la politie.

Conducere a hotărâreii de acum înainte a pricinelor întâmplare, adunate acum ca normă (tip), cu dispozițiile basilicalilor. Pentru susținerea certă a dreptului și spre neasuprirea celor săraci prin orî-ce chip.

Lucrată de cătră prea piosul, prea înțeleptul și prea mărețul Egemon a totă Ungrovlahia Domnul Domn Ioan Alexandru Ioan Ipsilant Voevod.

În al șaptelea an al păzitei de Dumnezeu Domniei sale, pe când era Arhiereu prea învățatul Sfințitul Metropolit Domnul Domn Grigorie. Acum întâia dată, dată la tipar în limba grecă și a Țărei. În tipografia prea sfințitei Mitropolii a Ungrovlahiei. În anul mântuirii 1780, în luna Septemvrie.

LXXVI) Μανασσή τοῦ Ἡλιάδου—λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν Ὑψηλότατον καὶ Θεοσεβέστατον Αὐθέντην Κυρίον Κυρίον Ἰωάννην Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην τὸν μεγαλογπεπέστατον Ἡγεμόνα πασῆς Οὐγγροβλαχίας, ἐτάθη δὲ ἐν ἀρχῇ καὶ ἡ προσφωνηματικὴ Ἐπιστολή.

«Manassis Eliadis Oratio panegyrica, ad celsissimum ac serenissimum principem Dominum Dominum Ioannem Alexandrum Hypsilantam, serenissimum Ducem totius Valachiae Positum etiam in principio Epistola dedicatoria».

Lipsiae. Ex officina Breitkopfia 1781.

După titlul acestei cărți urmază, imprimat pe ambele pagini foarte frumos, efigia țării, o așază ținând în gură o cruce și deasupra o coronă, apoi o ghirlandă de stejar. Gravura este admirabil executată. Epistola dedicatorie ne având nici o importanță istorică pentru noi Români o trec netradusă, pentru a ajunge la discursul de laudă pe care l'a scris acest Manassi Iliade, care a fost un profesor renumit și Director al Academiei din București.

Din discurs traduc totă partea ce ne interesează, și care descrie cu multe amănunțimi tot ceea ce s'a făcut cu deosebire în București pe timpul lui Alexandru Ipsilant Voevod. Între altele citesc la pagina 52, după ce-i descrie origina lui Ipsilant, educația și instrucția alésă ce a primit, căsătoria sa și funcțiunile în care a fost investit la Pórtă, până a ajunge la Drăgomănie și apoi la Domnia Valahiei, ȓice:

«Ajungând cu cuvântul aicea, nu știu în cotro se mă întorc și ce mai întâiu se fac? Cum să nu'mi întind cuvântul mult, și apoi, nu cum-va din lipsa de timp, să nu ating

deajuns calitățile aceluia? Cum, lăsând acele calități, nu cum-va 'mă voiū micșura cuvîntul, perđînd ceea ce este mai însemnat? Căci îmi pare că nu este bine să las de a vorbi despre acestea, deși este cu neputință a le înșira pe toate. Decî să știu ceea ce am socotit să fac, că voiū ținea calea de mijloc, și alegînd pe unele fapte din ale aceluia, cât îmi va fi cu puțință pe scurt, le voiū supune privirei, nu că dóră prin aceste îi împletesc tótă lauda, ci că aceste vor fi ca o amintire și a celor-lalte și, cum se đice, din umbră să arăt statua saū de pe unghiul pe leū. Și mai în-tăiu acea împrejurare atăta de mare: cunoscînd el decî că afacerile publice sînt în mare turburare și învăluire, pentru că atunci încetase resboiul, apoi că tulburările vor crește din acéstă caasă. Dupre cum vedem că se întămplă pe mare în timpul ernel, când vînturile ce o agită înce-téză deodată, că s'a luminat eterul și liniștea a cuprins totul, că nu există mai mult vijelia și încă se vîd valurile mării sbuciumăndu-se și lovindu-se cumplit de maluri; a-céstă se întămplă natural și în aceste vremi, deși s'aū terminat deja turburările resboiului, sînt încă inferbântate socotințele tuturor și se agită cumplit respectiv de noile urmări, apoi afară de miile de individe deprinse a trăi sub arme, imprăștiați în tótă țara, dar și toți cei ce se socoteaū cumiņi, saū că lucrurile se vor termina în ceva de nesuferit, saū că se vor stabili în cât-va numai cu timpul prin pedepse aspre (cari fără de vārsări de sînge și fără de mari tulburări să se liniștescă acestea, nimăruī din cei din timpul nostru nu i s'a părut că ar fi vre-o garanție vrednic de credință); Ast-fel dar fiind lucrurile și ast-fel fiind pārerile acelor ómenī, ce aū pārsit atunci Valahia, luānd Domnul Guvernămintul, cum și afacerile, le a adus la siguranță și socotințele supușilor le a dirigeat spre regularitate, și nu știū cum combināndu-le acele socotinți între dînsese, atārnānd tóte de la el și manevrāndu-i pe toți de a privi cātră un început (conducător) regulat, în cât nici

să se credă că s'ar fi întâmplat ceva mai nou în Valahia. Iar acestea le a făcut nu întrebându-l sila, nici aplicând pe-lepse celor răi. Căci știm că pe timpul guvernământului său nu s'a versat sînge nici lacrimă, iar sabia era purtată mai mult ca o *anathema*, de cât ca o armă: și cei ce pribegiți prin fugă din patrie, cari fusese foarte puțini, nu știu ce fascinațiune orî ce dibăcie întrebându-l, pe care nu pot s'o numesc, căci nu-mî este cu putință ca se gă-sesc o vorbă pe care s'o aplic faptului, pe toți ca prin o putere Dumneșească pe cei răi ce nu pot să fie liniștiți, privindu-i în față îi obliga spăimântându-i și prin acésta uitându-și răutatea lor proprie, iar pe cei buni îi îndemna se aibă curaj; frica și sufletul lor neliniștit li-l ridica prin o inspirație înălăptă . . .

Acestea dar ast-fel și în acest chip sînt și care altora ar fi de ajuns și obiect sigur spre gloria cea mai mare. Dar faptele aceluia cât de mari? Căci ruinându-se țara de rez-boiul de înainte și tinerimea împrăștiată la tóte marginile pămîntului, dintre cari unii de téma ce-i amenința, și în present furișându-se de necazurile de acum; iar alții prin înjurii și nesațiu armatei duși în robie, și acésta era ma-joritatea și partea cea mai alésă a locuitorilor de mai ina-nte (căci nu reușisă să fugă de nenorociri, de cât puțini și dintr'aceștia cei cari aveau bani), în cât era o privește de jale și de compătimire se veđi țara cea mai imbelșu-gată ajunsă la o sărăcie cumplită, crescînd spinii și pălă-midă, ca cum ar fi fost blestemată. Nenorocirea se părea că are trebuință de un ajutor mai mare de cât omenesc pentru a fi readusă țara la vechia ei așezare. Atunci apă-rînd Egemonul nostru ca un Deus quidam ex machina, nici la trebuit timp mult pentru a reda țarei vechia ei fericire. Atâta înțelepciune a întrebuit pentru a aplana nenoro-cirile și ast-fel de prevedere a depus. Mai întăiu a publicat ertarea dărilor pe timp de doi ani, iar celor ce se reîn-tórseră în țară cea mai mare umanitate, și găsindu-li tótă

uşurătatea spre vieţuire, nu numai că a adunat pe cei împraştieţi nenorociţi în război, dar şi celorl-alţi oameni le a făcut îndemănare să vină cât mai mulţi. Apoi şi celor ce s'au resvrătit în timpurile războiului şi celor ce le-au făcut ceva rău ţerei, pentru că multe se întâmplă în asemenea împrejurări, dându-le ertare celor greşiţi şi publicând neamintire de cele întâmplate, numai dacă în urmă se vor îndrepta şi se vor arăta supuşi legilor, a dat voie ca rămânând la casele lor să se folosească cu siguranţă, şi dacă din cauza fricei pedepselor legiuite s'au îndosir unde-va, să se întorcă în ţară uitând răutatea orî vina, îi îndemnă să devină mai buni cu faptele orî umanitatea. Iar pentru cei ce erau sclăviţi câtă umanitate şi îngrijire părintescă a depus? Cât ia fost cu putinţă a governa în linişte de acum ţara, cum am şis, redobândindu-şi mulţimea de oameni; nu s'a sfiit nici de osteneala, nici a socotit mulţimea cheltuelilor, deşi nu era lucru uşor de îndeplinit, şi nici spăimântându-se de vrăjmăşia celor avuţi din cauza lipsei de robi ce sufereau amar, cu sume colosale de bani, smulgându-l din robia nenorocită, l-au adus în iubita patrie, despre care s'ar fi putut face mai multă vorbă de mântuirea lor, de cât de comoditatea şi siguranţa lui.

Ore nu sînt aceste doveşile cele mai mari ale unui suflet înţălept şi generos? Ce documente mai ilustre ar putea să fie de bunătatea părintescă? Cicero fiind consul al Romanilor, pentru că a descoperit complotul lui Catilina şi Lentul nu cu dreptul s'a numit de Senat Părinte al Patriei, pentru că s'a părut că a ferit cu uşurătate oraşul de cîmă şi a scăpat'o de cel mai mare pericol? Cu cât mai drept s'ar aplica denumirea acésta din cele săvrşite de acestă eroi al nostru? Pentru că nu numai de răi şi de cei deprinşi a duce o viaţă tâlhărescă a scăpat de ameninţarea primejdiei ţara, ş'a făcut acésta nu întrebuiţând violenţa asupra lor, nici uzând de arme, orî exilându-l, ceea ce-l mai comod; ci convingându-l să uite răutatea şi schimbân-

du-se spre a deveni mai blândi, ceea ce-i cu mult de preferat singelui și exilărilor celor răi spre a curăți societatea, cu care chip se face mai mic și mai slab guvernământul, pentru că ajunge mai mic numărul supușilor. Ba încă și pe cei fugiți la chemat și pe cei robiți la slobozit și la adus pe pământul patriei; de aceea să se numescă nu numai părinte al Valahiei, dar acum încă și întemeitor al ei cu totă dreptatea.

Acastă denumire i-o procură puterea și în alt mod; dăc, privind la acest oraș ce este în fruntea a totă Valahia. Căci acesta înainte de declararea resboiului era înfrumusețat cu mulțime de clădiri (edificii) mărețe și se bucura de multe mii de locuitori și era cel mai bine așezat între toate orașele, după care acestea se judecă a fi fericite. Acesta atât de rău a suferit în timpul rezboiului, în cât dacă l'ar fi privit atunci din cel ce-l cunoștea bine mai dinainte, n'ar fi știut nici să-i dea numele, ne mai prezentând nimic din fericirea sa de mai înainte, ci ruine și prea puține case ordinare, ca o urmă de recunoștere. Decî acesta ce era așa de renumit altă dată, așa de neînsemnat acum, ajungând la atâta înjosire; bine-facerea Eroului nostru l'a învioșat, l'a înalțat la atâta frumuseță și la ast-fel de fericire, în cât acum s'a dedat la atâta strălucire că mai nu-i chip să fie cunoscut de cine-va, așa că mai că s'ar cuveni să se fericescă nenorocirile de mai înainte, pentru că din pricina lor s'a înalțat atâta. Pentru că nu numai, cum am fost dîs, l'a împodobit cu mulțime de locuitori, ceea ce este frumuseța cea mai bună și siguranță orașului, ci l'a și înmulțit cu edificii frumoșe și cu prisosință, escesive prin măreție, cu strade publice pentru siguranță deodată și frumuseță făcute, și cu poduri peste rîu a legat ambele maluri ale apei, ast-fel că l'a făcut un singur oraș și cu puțuri de apă, să le veđi dintre cele mai bune și mai clare și foarte plăcute de ale bea, și cu clădirii de ciușmele mărețe, dintre cele mai reci, acum pentru întâia dată, prin cheltueli foarte mari s'a în-

frumusețat cu lucruri vrednice de măreția sufletului său. Pentru ce ași enumera una câte una pe fie-care? Nu-i plină de acestea ori-ce scriere, și ori-ce poezie? N'a ostenit și limbele oratorilor și muzele poezilor înșirându-le cu admirație? De aceea mi se impune a scurta cuvîntul ne mai dicînd nimic despre acestea, nu pentru că le-aș fi tratat după însemnătatea lor, ci pentru că sînt cu neputință a se desfășura toate acele lucrări. De alt-fel îmi pare că-i și de prisos de a descrie prin cuvinte acelora ce-s cu puțință a le privi cu ochii frumuseța. Acestea prestaă vederii; atrag pe privitor și'i fascinează la vedere, îl duce la extaz și chiar pe vorbitor, dacă cine-va ar îndrăzni a face acésta, dovește evident slăbăciune, învins de fapte.

Vorba spune că paserea Finicul ducîndu-se în perioade de ani regulate la Iliopol și făcîndu-și un cuib combustibil din aromatele cele mai mirositoare se arde, apoi încălîndu-i-se cenușa prin puterea zoogonică a sôrelui reinviază din cenușă, luând mai întăi formă de vierme, apoi iarăș forma ce a avut'o mai înainte se înveșmintează cu frumuseță și devine tînără din bătrînă. Orașul Bucureștii suferind din împrejurările de mai înainte multe și cumplite și la sfîrșit a jungînd și la o distrugere complectă, ăstă-đi mult mai frumos, mai strălucit se ridică din chiar ruinele ei prin mulțimea de bine-faceri ale Stelei Strălucitului nostru, venind cu strălucită strălucire la bine-făcător și căđendu-l la picior, împodobită, pentru că a înavuțit'o cu ast-fel de protector și Domn, și ce alt este el de nu fundator și părinte? Cu mult mai mult, mi se pare că a înfrumusețat'o de cât dacă i s'ar da de cătră el să se împodobescă cu numele său și s'ar numi Alexandropol în loc de București; ceea ce i-ar fi și mai ușor și ar fi cu cuvînt foarte drept, dacă Domnitorul nostru ar administra țara mai mult cu faptele de cât cu vorbele, și devenind fundator de fapte, iar gloria de nume, ca ceva nesuferit și copilăresc și înjositor aruncînd'o a voit ca orașul să rămână cu numirea de mai înainte.

Deci privitor la cesteia așa de strălucite, a dat doveđi de măreție și bunătate, în cât n'a lăsat altuia al întrece; dar alegerile celor ce era să administreze sub el, nu le-a făcut toate mai ales după interesul obșteasc? Sau precum aceste le a așezat foarte bine, iar respectiv de cei ce avea trebuință de umanitatea lui, nu tot ast-fel s'a arătat pe sine demn de cele mai mari laude? Ori despre acesta nu se compară nimeni și nici se apropie de el, dar respectiv de siguranțele justiției poate este inferior altora? Nici decum. Ci precum un atlet din cei mai buni luptându-se în o luptă ore-care și neatins păzindu-se pe sine, apoi trece la o alt-fel de luptă, ambiționând ca să i se conserve până în sfârșit gloria ce a câștigat-o mai înainte, uzaze de o forță mai înfloritoare și și estinde cugetarea mai tare își și unge corpul său cu mai multă îngrijire, pentru că și aicea se devină învingător, ast-fel și Domnitorul nostru tot-deauna ambiționând ca să întrecă faptele de mai înainte cu cele de mai apoi, și în toate nimenui n'a lăsat să se apropie de el, aparând pururea mai strălucit și mai minunat.

Deci așezările administratorilor de pe timpul său și sub el ast-fel le-a orânduit tot-deauna, le-a făcut și le face; așa că nici mai drepte, nici mai potrivite, nici mai folositoare obșteii de alt-fel nu puteau să se facă. Pentru că este de nevoie celui ce conduce Guvernământul cel mai înalt să întrebuințeze pe unii slujbași la afaceri speciale și conlucrători ai administrațiilor. Căci Dumnezeu n'a dat naturei ome-nești a pătrunde pe deplin până în cele mai amănunte cu prevederile pentru ori-ce afacere. Și pe când alții făcea așezările de felul acestora în alt chip, fiind că-i cu puțință celui ce domnește să orânduască pe niște asemenea după voința sa; dar Domnul nostru se pare că a avut norocul și în acesta a celui mai bun, căci n'a făcut numirile după bogăție, nici dintre casnici ori prietini, ca să nu facă hatir, ci a ales tot-deauna pe cei mai buni dintre supușii săi, căci în acesta fie-care pune siguranța locului în știința de a

guverna, în care el însuși va fi mai folositor obștiei, ca nu cei ce sînt prea doritori de slujbe să'l bănuască ca nedrept și că numirea s'a făcut nepotrivită.

Ar fi deci deajuns și această prevedere, care-i și divină, după cum se pare lui Sinesiu, și măreață de a caracteriza pe un Egeon de prea dumnezească, care nu pare de loc că s'a mărginit aicea, ci a mers înainte spre a imita perfecțiunea lui Dumnezeu. Căci n'a încetat de a lucra îngrijindu-se de cutare și cutare și de miile de alte îmbunătățiri nu numai în orașe, și sate și comunități, dar și de fie-care în parte. Despre aceste sînt mărturiile vădite, multele miile de cheltueli lunare din vistiere, mai ales celor din neam mai strălucit și darurile ce făcea cu îmbelșugare dîlnic celor ce cereau. Căci cine venind la el, avînd nevoie, nu se întorcea veselindu-se de dărnicia sa? Care cerînd mai puțin n'a primit din parte i mai mult de cât avea trebuință? Pentru că nu suferea să se măsoare măreția lui de suflet cu cererea celui ce avea nevoie, ci întrecîndu-se cu Macedon prin strălucire în acestea, filotimisindu-se de a întrece cu darea trebuința în tot-deauna, ștînd că, de a ajuta pe cine-va cât are nevoie nu este vindecare nenorocirei, ci mai ales îi aduce amintirea; iar a bine-face cu mai mare liberalitate, acesta-i în adevăr a omului generos și o mîngăere desăvîrșită.

Ce ar putea cine-va să mai spună și despre învățatură și învățați, despre măreția sa de suflet cătră aceștia și de alte bine-faceri? Despre acestea se vede suprabondînd nu numai cu măreția inimei sale, prevenind cererea tot-deauna cu dăruirea și trebuința o întrecea cu remunerațiile, și cea ce-i mai însemnat, înfrumusețînd dăruirea fără ambiție și ostentație, dar încă i se părea că-i face o grație, când cine-va voia să primescă, despre care sînt încredințat că este adevărat ceea ce s'a șis. Ceea ce este mai imposant, bogații, și Regii cinstind pe filosofi și pe ei se cinstesc și pe aceia, iar filosofii cultivînd pe bogați nu-i fac pe aceia mai glorioși, ci pe ei mai puțin lăudați. Deci încredințat de acesta

nu așteptă lingușirea din partea aceloră cât de puțin, ci el se duce la ei, le dă daruri și-i primește și cu cuvinte bune și cu fapte. Prin urmare nu vei vedea aicea turme de cultivatori ai muselor, ci străluciți cu onoruri de cătră Domn, sau pe cei ce escelează în filosofie, sau servesc prin cuvinte Cerul, sau sînt discipuli ai Calliopei (cântăreții) și dedați la retorie și poezie, în cât fiind-că arta-i produce servitori cu judecată, iar minte-i silește se înveșmînteze ideea cu cuvinte. Pe lângă acesta apoi este de a vedea umanitatea Domnitorului pentru ast-fel de bărbați, toți de pretutindenea cari se distingeau în ori-ce ramură de instrucție aici alergau și a devenit ușor orașul ospitalitatea Muselor și refugiū a totă învățătura. Nu pe nedreptul se laudă August pentru dispoziția cătră filosofie și recompensele umanitare cătră toți învățați de ori-ce fel. Dar acela avea asociat pe Maecena, căruia făcîndu-i plăcere a ajuns multora folositor cu bani. Iar Domnitorul nostru făcîndu-se el singur pe sine Maecena a întrecut nu numai pe August în acesta, dar și pe toți împărații admirați pentru umanitatea lor în această privire, pentru-că plecînd de la mai mic, a făptuit această virtute. Dar dacă celor bunī este bun, nu se pōte dice de aicea că pe cei răi ia lăsat să caște gura și se batjocorească legile ori cine ar fi vrut, ceea ce se întîmplă se vedem la Domnitori manifestînd slăbiciune de suflet de cât umanitate pentru virtute; ci cuprindea în sine în adevăr o așa amestecare admirabilă de aceste virtuți, în cât el era cel mai bine-voitor celor bunī și cel mai înfricoșat celor răi, apoi cel mai acurat păditor al dreptului. Pe de o parte împărțea fie-căruia ceea ce era al său; iar pe de alta celui bun mai ales întrecîndu-i în tōte, și respectiv de aceștia suprabonda cu vrednicia bine-facerilor, iar față de acela nu le substrăgea din drepturi, iar din pedepsa provenită din legi le ridică asprimea, și atîta numai pedepsa că bătîndu-i să se înțeleptască, iar restul îl suspenda prin umanitate. De aceea asupra lui nu avea cuvînt să dică nimic cel ostîndit că nu

sufere pe dreptul, ci mai ales bine-cuvînta și săruta mîna condamnatore că nu ia impus pedepșa după dreptatea vinovățiilor.

Cine ar putea povesti după vrednicie acurateța sa în judecățile relative la convențiunii? Cine ar îndrăzni să-i discute tribunalul Ariopagului respectiv de dreptate? Sau cine s'ar îndoi de regula dreptății? Pe cine vei găsi mai pătrunzător de cât el a afla adevărul învăluit cu miș de machinațiunii de cătră făcători de rele, și ascuns în un adînc întuneric? Cine de cât el, când află adevărul este mai ferm? Cine săvîrșind acestea mai ales în prezent își păzește obiceiul nedispunându-și nici-odată spre o mai mare asprime liniștea sufletului? . . .

Ajung acum cu cuvîntul la cea mai înaltă culme, în cât nu numai Domn al Valahiei, nici numai părinte și tutore a unui oraș sau provincii l'am arătat pe eroul nostru, ci în genere protectorul întregului neam acoperindu-l cu măreția regală, ca unul ce a respândit bunătatea la mai mulți. Pentru că vedînd neamul nostru renumit pretutindenea în vechime pentru înțelepciune și tot felul de învățături și mai presus; acum însă în căderea și nenorocirea și mai însemnat, dic numele mare și celebru al Grecilor, a căror glorie în artele frumoase era între toți omenii, în cât pre nici un popor nu imitău cu toții, de cât a se asemena cât mai aproape cu ei, întru atîta își închipuiau celelalte popore că este mai superior altora, întru cât s'ar fi apropiat mai mult de Greci și cu obiceiurile și cu învățăturile. Deci vedîndu-i pe aceștia atît de rău decăduți prin restriștea timpurilor, în cât nici a mai scăpa ceva din strălucirea strămoșilor respectiv de învățatură, ci că se periclitează a se barbariza cu totul și a se acoperi cu o pîclă grosă de ignoranță și că lumina înțelepciunii întru atîta s'a stins întrînsii, în cât nici o mică scîntee n'ar fi rămas ca se lucească iarăși celor ce ar voi. O! cum voi trece fără să plîng situația ce cuprinde acum pe ai noștri? Ce se cugetă? Și ce face? O!

suflet în adevăr mareț și regal a același. Ia asupra-și protecția întregului neam, pune mâna însuși pe Instrucție și se declară pe sine apărătorul filosofiei. Și în adevăr didește cu cheltueli mari școle și chiamă de pretutindenți profesori și dispune să se împartă bani regulat fie-căruia dintre școlari, găsindu-le totă ușurătatea pentru întreținere în scopul numai să urmeze la învățatură, pe care de tot felul, și a celor ce înainte (învățături) nu erau, le introduce în școle. Căci nu numai acea veche filosofie să li se predee, cea cunoscută și mai înainte la ai lor și care se și învață pe altă parte, de și nu cu acea precisiune demonstrativă convenită filosofiei și evident științific, ci mai mult după obiceiul Gramaticilor, și furării de cuvinte, după cum se vede adevărit din șa filosofului Cirinic: că ar fi și cărți de filosofi după cum dovedesc unii Gramatici scurtând mai ales silabile și criticându-le; și dacă ceva mai nou în filosofie s'a aflat cu timpul, și ar fi de lipsă le a îndeplinit și a îndreptat ceea ce era greșit față de certitudine. Cu încetul a introdus și filosofia experimentală în școlile înființate de el și Chimia chiar, singurile interprete ale naturii, nu în silabe, nici în cugetări omenești, care ar putea fi și false, confundând acțiunile acelea, ci în natură, scrutate cele ale naturii, și din fapte să se prindă adevărul lor în aceste științi, așa că este natural nici să te înșălă, nici se înșălă; ci demonstrându-se tot-deauna ceea ce este real, dacă cineva numai le-ar profesa pe acestea cu abilitate și cu sirguință, cu punere și cu o pătrundere ascuțita a minții. Și nu numai acestea dar și tot felul de știință se învață în aceste școli, și a disposat să se inițieze și în secretele medicinei, în tot și în toate și într-un nimic să nu fie cu lipsă cel ce ar voi să învețe, așa că noi să nu mai râvnim mai mult școlile celebre din Europa, și nici se mai dorim vechile fericiri ale Atenei, ci să ne fie în locul acelora arena de totă instrucția Bucureștiului și ca o adevărată locuință a înțelepciunii.

Deci cum toate acestea nu sînt vrednice de marea re-gală? Cum, acestea nu sînt dovezi de un suflet înțelept și foarte bun tot-odată și care e de cugetat că nu e un lucru mic? Căci nu cu cheltueli întâmplătoare și nici cu puține îngrijiri se realizează ast-fel de lucruri . . .

Aceste sunt pericopele ce cuprind material istoric din tratatul lui Manassi Iliade, prin care descrie cele ce a făcut Alexandru Ipsilant în Valahia în timpul Domniei sale de opt ani cât a domnit. Dacă numai jumătate am presupune că sînt adevărate din câte le povestește Manassi Iliade despre Ipsilant, ar trebui să-l considerăm ca un activ, bun și capabil Domnitor. Iliade Manassi era contemporan cu faptele și cu totă adulația ce o putea întrebuița în scrierea sa la adresa Domnului, totuși presupun că nu putea înșira fapte și acte pe seama Domnitorului, care n'ar fi avut de loc realitate, pentru că l'ar fi ris lumea, iar contemporanii și cei imediat următori l'ar fi combătut scrierea, ceea ce n'aū avut loc, cât cunosc eu. Apoi acest Cuvînt de laudă a fost scris în București și prin urmare citit de toți oamenii timpului, atât din țară cât și din străinătate, pentru că-l imprimat în Lipsca. Din aceste pericope mai rezultă că în școlile Grecești se învăța serios carte și nu trebuie se admitem. ca unii dintre noi, că în aceste școli nu era de cât o întunecime și zăpăceală pe capul școlarilor, cari nu eșeau cu alt ceva mai bun de cât cu noțiuni ciuntite, de nesfârșita Gramatică Grăcă. Lucrul se dovedește cu date contemporane că este cu totul alt-fel: Că se învăța Filosofia după cele mai noi metode occidentale, iar sub filosofie trebuie să înțelegem totă partea literară și pozitivă, matematicile, apoi Fisica și chimia experimentală, Teologia, cîntarea și tot felul de științi trebuitoare, ba și începuturi de Medicină. Mai este apoi iarăș adevărat că aceste școle aū fost întrerupte și cursurile suspendate din timp în timp, din cauza împrejurărilor politice, ale războielor

dintre Rusia și Turcia, când țara era ocupată de străinii militarește. Ultimă rezultă,—că în țara noastră și în trecut a fost cultură și încă și multă și bună, dar în limba străină, ocrotită de Domniul fanarioți în interesul neamului Grecesc, dar din care nu puțin a profitat și pătura socială înaltă, vrău a dice boerii și orășenii Români.

Cine este acest Manassi Iliade? După cât se cunoște, el era născut în Menelicul Macedoniei și a învățat pe la 1754 în București la Alexandru Turnavitu, apoi a trecut în Patavia și Bononia, după aceea a venit în București și a fost profesor de filosofie în Academie. Pe timpul Domnitorului Alexandru Ipsilant a fost trimis în Italia și Germania a studia matematicile și se cumpere instrumentele trebuitoare pentru experiență la predarea științelor în Academie. El a murit în București la 1785. De la el nu ne-a rămas decât acest discurs de laudă la adresa Domnitorului Alex. Ipsilant și câte-va epigrame, ca la Neofit Mitropolitul Ungrovlahiei, Alexandru Turnavitu, Scarlat Ghica și Const. Mavrocordat etc.

C. E.

(Va urma).

PROGRAMA ANALITICĂ A SEMINARIILOR.

Noua programă de studii a Seminarilor a fost pusă în aplicare pe ziua de 1 Septembrie c. O publicăm aici pentru ca cititorii acestei reviste să ia cunoștința de ea. Dacă studiem această programă în comparație cu aceea, ce era în vigoare până acum, un lucru principal iese în evidență și anume, că s'a dat o mai mare atențiune studiilor religioase. În vreme ce după programa veche studiile religioase aveau pentru 8 clase 27^{1/2} ore pe săptămână, după noua programă aceste studii au pentru 7 clase 32 ore. Și era natural să se facă acesta, căci studiile religioase formează caracteristica acestor instituțiuni. De alt-fel, nici o programă nu e mai greu de întocmit ca programa Seminarilor. Școlile acestea trebuie să formeze din elevi și specialiști, adică ómenii de carieră și să le dea și o cultură generală mai dezvoltată. Greu e, dacă nu vrei să păcătuesci contra celor mai simple cerințe ale pedagogiei. Cu toate acestea, după o muncă serioasă depusă de Consiliul general de instrucție și de Consiliul permanent s'a alcătuit o lucrare după părerea noastră destul de temeinică. Cititorii vor judeca.

Clasa I.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecții pe an).

Istoria sfântă a Vechiului Aședemint.

Scurte noțiuni geografice despre Palestina, în deosebi cunoșcerea locurilor trebuitoare pentru studiul istoriei sfinte a Vechiului și Noului Aședemint.

Crearea lumii. Adam. Greșela primilor omeni. Făgăduința unui mântuitor și omenirea până la potop.

Noe Potopul și fiul lui Noe. Turnul Babilonului. Chemairea lui Avraam și aședarea sa în pământul Chanaan. Legământul lui Dumnezeu cu Avraam. Fiul și urmașii lui Avraam.

Iosif. Robia Egiptului. Iov.

Moisi. Eșirea din Egipt. Darea legii. Cortul mărturiei și aședarea evreilor în pământul făgăduinței.

Timpurile judecătorilor. Intemeierea regatului. Regii: Saul, David și Solomon. Zi irea templului.

Profeții în genere. Ilie, Eliseu și profeții mari. Impărțirea regatului. Robia asiriană și babiloniană. Reîntorcerea Iudeilor din robie; reînnoirea templului și preșicri despre apropiata arătare a lui Mesia.

Instrucțiuni pentru aplicare.—În predarea cestiunilor din Vechiul Aședemint prevădute aci, profesorul trebuie, înainte de toate, să aibă în vedere că nu este chemat a face istoria politică și civilă a poporului israelit, ci scopul principal este de a urmări istoria economiei divine în ceea ce privește mântuirea omului și păstrarea credinței într'un singur Dumnezeu și a se atinge istoria poporului iudeu, numai întru atât întru cât între un fapt și altul este o legătură strânsă.

Economia divină, în ceea ce privește mântuirea, a urmărit, după cum se știe, două scopuri: 1) Ca omul să se convingă că el nu se poate mântui numai prin propriile sale puteri, și 2) de a sădi și întări în el speranța că va fi mântuit de Răscumpătorul. Prin urmare, ca istoria sfântă a Vechiului Aședemint să capete un caracter religios și educativ și ca să nu fie o simplă înșirare de fapte și cunoșcitu istorice, biografice și geografice, profesorul va trebui să expună fie-care cestiune, pe cât posibil, din punctul de vedere amintit mai sus, adică va trebui să arăte fără întrerupere, pe de o parte, căderea naturei omenești, precum și imposibilitatea de a se mântui omul numai prin sine; iar pe de alta, va urmări modul cum s'a păstrat și dezvoltat în poporul israelit credința într'un singur Dumnezeu și făgăduința dată omului de a i se trimite un Răscumpător.

Profesorul este riguros obligat să facă cu elevii citire din Sfinta

Scriptură, în legătură cu fie-care cestiune din programă. Citirea se va face parte în clasă, parte în orele de meditație.

Clasa II.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecțiuni pe an).

Istoria sfântă a Noului Aședemint.

Ión Botezătorul. Nascerea, activitatea și mórtea lui. Nascerea și copilăria lui Iisus. Botezul lui Iisus. Chemarea apostolilor și începutul propoveduirii lor.

Evangelia ca izvor al învățăturai, vieței și faptelor Mântuitorului; însemnarea cuvintului evanghelie, numărul evangeliilor și scriitorii lor. Convorbirea lui Iisus cu Nicodim și femeea samarinencă. Fericirile, cu aplicarea lor la vieța practică și socială a creștinilor.

Învățătura lui Iisus despre milostenie, post, rugăciune, lăcomie și clevetire. Parabolele lui Iisus. O scurtă privire asupra lor. Minunile lui Iisus: Nunta din Cana-Galileei; înmulțirea pâinilor, potolirea furtunei și umblarea pe mare; pescuirea minunată.

Vindecarea slăbănogului de 38 ani, a orbului din naștere; învierea fiului văduvei din Nain și învierea lui Lazăr. Intrarea triumfală a lui Iisus în Ierusalim. Profețiile despre dărîmarea Ierusalimului și judecata viitoare. Prigonirile Iudeilor contra lui Iisus. Iisus instituesce cina cea de taină. Învățăturile cele de pe urmă ale lui Iisus. Trădarea, prinderea, judecata, condamnarea și răstignirea lui Iisus. Mórtea și învierea lui Iisus. Arătările sale după înviere. Înălțarea lui Iisus la cer. Pogorîrea Duhului Sfint.

Instrucțiuni pentru aplicare. — Profesorul, în predarea cestiunilor prevădute în programă, va căuta să înfățișeze elevilor pe Iisus Christos, că El este adevăratul Mesia sau Mântuitorul făgăduit în Vechiul Aședemint și că El este fiul lui Dumnezeu cel întrupat pentru mântuirea omului. În acest scop s'a și prevădut în programă, mai ales acele învățături și fapte cari cu deosebire învederază pe Dumnezeu-omul.

Prin urmare, istoria sfântă a Noului Aședemint va fi o expunere mai mult a vieței pămîntesci a lui Iisus și a mântuirii adusă omenirii prin El.

Cestiunile vor fi expuse în mod simplu și în formă cât mai plăcută, excludându-se cuvintele neînțelese și amănuntele nepotrivite cu mintea elevilor. Profesorul este riguros obligat și în această clasă să facă citire din Sfînta Scriptură în legătură cu fie-care cestiune din programă. Citirea se va face parte în clasă, parte în orele de meditație.

Clasa III.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecțiuni pe an).

Evangeliiile Duminicale.

Cunoscințe pregătitoare: Sfânta Scriptură și în special evangeliile în serviciul divin, ca mijloc de edificare morală pentru credincioși. Impărțirea evangeliilor ca lecturi peste toate zilele anului bisericesc.

Insemnătatea evangeliilor și necesitatea de a fi explicate credincioșilor. Respectul și cinstirea evangheliei în biserică.

Evangeliiile următoare: 1) Evangelia din Duminica Pașcelor; 2) Evangelia din Duminica Tomei; 3) Evangelia din Duminica Mironosiților (a III-a după Paște); 4) Evangelia din Duminica Slăbănogului (a IV-a după Paște); 5) Evangelia din Duminica Samarinencei (a V-a după Paște); 6) Evangelia din Duminica Orbului (a VI-a după Paște); 7) Duminica I după Rusalii; 8) Duminica II după Rusalii; 9) Duminica III după Rusalii; 10) Duminica IV după Rusalii; 11) Duminica VI după Rusalii; 12) Duminica VII după Rusalii; 13) Duminica VIII după Rusalii; 14) Duminica IX după Rusalii; 15) Duminica XI după Rusalii; 16) Duminica XII după Rusalii; 17) Duminica XIII după Rusalii; 18) Duminica XIV după Rusalii; 19) Duminica XV după Rusalii; 20) Duminica XVI după Rusalii; 21) Duminica XVIII după Rusalii; 22) Duminica XIX după Rusalii; 23) Duminica XX după Rusalii; 24) Duminica XXI după Rusalii; 25) Duminica XXII după Rusalii; 26) Duminica XXV după Rusalii; 27) Duminica XXVI după Rusalii; 28) Duminica XXVIII după Rusalii; 29) Duminica XXIX după Rusalii; 30) Duminica XXX după Rusalii; 31) Duminica XXXI după Rusalii; 32) Duminica XXXII după Rusalii; 33) Duminica XXXIII după Rusalii sau a Vameșului și Fariseului; 34) Duminica fiului risipitor; 35) Duminica lăsatului de carne; 36) Duminica lăsatului de brânză; 37) Duminică I a sfântului post; 38) Duminica II a sfântului post; 39) Duminica III a sfântului post; 40) Duminica V a sfântului post; 41) Duminica VI a sfântului post sau a stâlpărilor.

Instrucțiuni pentru aplicare.—Profesorul va citi în clasă numai evangeliile enumerate în programă, silindu-se a înfățișa școlărilor cât

mai ușor învățăturile morale coprinse într'însele, potrivit cu dezvoltarea intelectuală a lor.

Profesorul se va putea folosi de exortatiuni, ca să însușească școlarii dragostea de a pune în practică învățăturile aflate în evangeliile citite.

Sub nici un motiv nu este îngăduit profesorului a sili pe școlari să memoreze coprinsul evangeliilor. În examen chiar, școlarul va citi evangelia hotărâtă de profesor și apoi va arăta învățăturile morale cu care se alege creștinul din acea evanghelie.

Clasa IV.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecțiuni pe an).

Catechismul bisericii creștine ortodoxe de răsărit.

Cunoscințe pregătitoare: noțiuni despre religionea creștină. Creștinismul și faptele bune. Sfânta Scriptură și tradițiunea sfântă. Simbolul credinței. Scurtă privire istorică. Dumnezeu-Tatăl (art. I din simbol). Dumnezeu-Fiul (art. II din simbol).

Intruparea lui Iisus. Necesitatea acestei întrupări (art. III din Simbol).

Patimile lui Iisus. Însemnătatea lor pentru mântuirea omului. Crucea (art. IV din Simbol). Învierea și înălțarea lui Iisus (art. V și VI din Simbol). Judecata viitoare și răsplata faptelor (art. VII din Simbol).

Sfântul Duh. Un resumat asupra Sfintei Treimi (art. VIII din Simbol). Biserica. Poruncile bisericesti (art. IX din Simbol). Tainele; (art. X din Simbol). Botezul; ungerea cu sf. Mir; împărlășirea; preoția (hirotonia); pocăința; nunta și maslul.

Învierea morților și viața viitoare (art. XI și XII din Simbol). Rugăciunea domnască: «Tatăl nostru» cu explicarea Sa. «Fericirile» cu aplicarea lor la viața practică și socială a creștinilor.

Instrucțiuni pentru aplicare.— În predarea cestiunilor prevădute în această clasă, profesorul va căuta să încălzească inimile școlarilor și să îi întărească în credință. În acest scop, el se va mărini a expune învățăturile credinței ca date și hotărâte de biserică, pe baza învățătorei predicată de Mântuitorul și sfinții săi apostoli. Scopul acestui studiu în clasa IV este de a pune pe elevi în pozițiune să cunoască cu înlesnire și în mod clar învățăturile sfintei noastre biserici, și, cunoscându-le, să se învețe a se orienta după ele în viața lor de creștin.

Clasa V.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecțiuni pe an).

Introducerea în Vechiul Testament.

Definițiunea și obiectul introducerii în Sf. Scriptură. In-

ceputul, dezvoltarea, flórea și decadența literaturii ebraice. Limba în care s'au scris cărțile Vechiului Testament. Numirea, împărțirea și numărul cărților din Vechiul Testament. Versiunea Alexandrină sau Septuaginta și istoricul ei până la Origen. Cele-alte versiuni grecesci din textul original. Versiunile filiale ale Septuagintei. Itala. Versiunile siriace. Versiunea etiopică. Versiunea egiptică. Versiunea slavonescă. Parafrazele chaldaice sau Targumii. Peșito. Vulgata. Traducerile Sf. Scripturii și în special traducerile în limba română. Canonul cărților Vechiului Testament. Istoricul canonului Vechiului Testament la Iudei, Samariteni și în biserica creștină.

Genesa: Caracterul general al Genesei. Doctrina despre Dumnezeu. Doctrina despre crearea lumii. Doctrina despre natura și starea omului. Promisiunea despre Mântuitorul. Alegerea și misiunea poporului lui Dumnezeu.

Exodul și cele-alte trei cărți ale Pentateucului: Obiectul acestor cărți. Poporul israelitean și Moisi. Lupta lui Moisi contra învâțaților și magilor. Minunile săvârșite de Moisi. Caracterul figurativ al minunilor săvârșite de Moisi. Timpul petrecut în pustie. Ultimele fapte ale lui Moisi.

Despre legea Vechiului Testament, felul și împărțirea ei. Durata legii. Superioritatea legii Vechiului Testament față cu legile popórelor contemporane.

Autenticitatea Pentateucului.

Cartea lui Iosua: obiectul și autorul, scopul și timpul când a fost scrisă.

Cartea judecătorilor: coprínsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Cartea lui Samuil: coprínsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Cărțile regilor: coprínsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrise.

Cărțile profetice: Despre profeție în general. Deosebirea dintre profeție și pređiceri omenesci. Rolul profetilor în Vechiul Testament. Șcólele profetice. Profețiile referitoare la Mântuitorul. Împărțirea generală a cărților profetice.

Profetul Isaia: coprínsul cărții, împărțirea și timpul când a fost scrisă

Profetul Ieremia: coprínsul cărții, împărțirea și timpul când a fost scrisă.

Profetul Iezechiel: coprinsul cărței, împărțirea și timpul când a fost scrisă.

Profetul Daniil: Coprinsul cărței, împărțirea și timpul când a fost scrisă.

Profeții Osea, Ioil și Amos: coprinsul cărților și timpul când au fost scrise.

Profeții Ionă și Michea: coprinsul cărților și timpul când au fost scrise.

Profeții Zacharia și Maleachi: coprinsul cărților și timpul când au fost scrise.

Aghiografie: caracterul și împărțirea lor.

Cartea Psalmilor: despre psalmi, titlurile și autorii lor. Psaltirea. Împărțirea Psalmilor: istorici, morali și profetici.

Proverbiile lui Solomon: coprinsul, scopul, autorul și timpul când au fost compuși.

Cartea lui Iov: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Cântarea Cântărilor: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Plângerile: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Ecclesiastul: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Cartea Rut: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Cronicele: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrise.

Cartea lui Esdra: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă

Cartea lui Neemia: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Cartea Ester: coprinsul, scopul, autorul și timpul când a fost scrisă.

Scrierile apocrife: numirea, coprinsul, scopul și autorii lor.

Instrucțiuni pentru aplicare. - Profesorul este obligat ca la fiecare lecțiune să întregască partea pe care o explică elevilor prin citire din Sf. Scriptură, ținând socotă de a forma pe elevi în așa mod, în cât aceștia să-și dea seama de dezvoltarea poporului ales, de fazele prin care a trecut și de mijlocele prin care a fost pregătit pentru primirea Mân-

tutorului. În acest scop, profesorul va arăta elevilor în tot-d'a una legătura dintre faptele istorice, va nota grija ce o arată Dumnezeu pentru poporul său și va scote în evidență profețiile mesianice.

Clașa VI.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecții pe an).

Introducerea în Noul Testament.

Cu exegesă din evangelia lui Ión și din epistola apostolului Paul către Romani.

Cunoscințe generale despre Noul Testament. Origina cărților Noului Testament. Adunarea și codificarea cărților Noului Testament. Impărțirea cărților Noului Testament. Evlavia cu care trebuie să se citească Noul Testament.

Atacurile cari se aduc contra cărților Noului Testament și combaterea lor.

Cărțile istorice.

Insemnarea cuvintului evanghelie. *Evangelistul Matei*: Viața și activitatea lui, compunerea scrierei, timpul, locul și canonicitatea ei.

Evangelistul Marcu: Viața și activitatea lui, compunerea scrierei, timpul, locul și canonicitatea ei.

Evangelistul Luca: Viața și activitatea lui, compunerea scrierei, timpul, locul și canonicitatea ei.

Evangelistul Ión: Viața și activitatea lui, compunerea scrierei, timpul, locul și canonicitatea ei.

Módul de tratare a evangeliilor sinoptice.

Acordul celor patru evanghelii. Unitatea și deosebirea dintre cele patru evanghelii.

Faptele apostolilor: coprinsul, scopul, autorul, timpul și canonicitatea scrierei.

Cărțile didactice.

Considerațiuni generale asupra epistolelor apostolului Paul. Importanța doctrinală a epistolelor acestora.

Epistola către Romani: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola I către Corinteni: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola II către Corinteni: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola către Galateni: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola către Efesenii: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei

Epistola către Filipenii: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola către Colosenii: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola I către Tesaloniceni: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola II către Tesaloniceni: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistola către Ebreii: coprinsul, scopul, autorul, timpul, locul și autenticitatea scrierei.

Epistolele pastorale:	}	<i>I către Timotei</i> : Coprinsu, autorul, scopul și timpul compunerii.
		<i>II către Timotei</i> : Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		<i>Epistola către Tit</i> : Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
Epistolele catolice:	}	Epistola lui Iacob: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		Epistola lui Iuda: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		Epistola I a lui Petru: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		Epistola II a lui Petru: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		Epistola I a lui Ión: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		Epistola II a lui Ión: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.
		Epistola III a lui Ión: Coprinsul, autorul, scopul și timpul compunerii.

Scrieri profetice.

Apocalipsul: autorul, coprinsul, scopul, timpul și locul scrierei.

Interpretările care se fac apocalipsului.

Clasa VI.

(2 ore pe săptămână sau 50 lecții pe an).

O m i l e t i c a.

Definițiunea. Necesitatea și împărțirea omiletice. Cine poate predica în biserică?

Calitățile predicatorului: viața neprihănită, religiositatea, convingerea intimă, conștiințiositate, hotărâre, intențiune curată, prudență, știința trebuincioasă, elocuența, zel, etc.

Obiectul predicărei.

- a) Adevăruri dogmatice și morale;
- b) Explicarea cultului divin.
- c) Laude în onorarea lui Dumnezeu și a sfinților;
- d) Cestiuni și sfaturi privitoare la buna stare a sănătății, la gospodăria casnică, la starea economică și socială și la îndeplinirea datoriilor către patrie și neam. Importanța acestor cestiuni ca subiecte de predică;
- e) Întimplări extraordinare de bucurie sau întristare.

Scopul prediceii.

- a) Luminarea minții;
- b) Mișcarea inimii;
- c) Induplecarea voinței.

Felurile prediceii.

a) Predica propriu zisă: Definițiunea. Părțile ei; textul, introducerea, tema, dezvoltarea subiectului, aplicațiunea și încheierea;

b) Omilia;

c) Parenese. (Panegiricul, necrologul, apologia).

Deosebirea între aceste trei genuri de cuvintare, cu indicarea timpului și ocaziunii când predicatorul poate face us de unul sau altul din ele.

Regulele privitoare la întocmirea prediceii.

I *Alegerea subiectului* potrivit ocaziunii. Condițiunile ce trebuie să însușescă.

II. *Planul*: Textul, tema, introducerea, dezvoltarea temei, aplicațiunea, încheierea.

III. *Limba*: claritatea. Frumusețile literare: comparațiunile. Acomodarea limbii cu auditorul.

IV. *Rostirea cuvintăreș*: Tonul general, tonul părților, gestul, expresia feței, ținuta. Mișcarea finală.

Instrucțiuni pentru aplicare — Cunoșterea regulilor privitoare la întocmirea predicii se va întemeia pe lectură.

Profesorii va citi cu școlarii câte un model de fie-care fel de predică din scriitorii bisericești, fie din răsărit, fie din apus (ca Ión gură de aur, Grigorie de Nissa, Vasilie cel-Mare, Ilie Miniat, Bossuet, Massillon), va analiza modelul și va scote regulile după cari e întocmit.

Imediat după analiza unui model, școlarii vor compune prin imitație o predică pe un subiect similar cu cel analizat.

Pentru a dobândi o bună dicțiune, școlarii vor pronunța în aușul profesorului modelul analizat, precum și lucrarea lor proprie; cu această ocaziune se vor corecta defectele de rostire, de ținută, de gesturi.

Tot în acest scop, precum și pentru a cultiva memoria, școlarii se vor exercita să memorizeze părțile frumoșe ca limbă, ori puternice ca gândire și ale modelului și ale propriei lor lucrări.

Numai după compunerea prin imitație vor începe școlarii întocmiri de lucrări proprii.

La compunerea unei predice, școlarii se vor folosi de cunoștințele dobândite de isvórele recomandate de profesor și de experiența proprie

Clasa VII.

Exerciții de predică.

(1 oră pe săptămână pentru lucrări în clasă și 1 oră pentru pract. afară de clasă).

Instrucțiuni pentru aplicare.— În această clasă se vor face numai lucrări de compunere. Subiectele acestor predici vor fi unele cu caracter religios; altele cu caracter moral, profan și social. Vor fi luate cu deosebire din: *a*) evangeliile duminicale; *b*) evangeliile celor 12 sârbători împărătesci; *c*) cestiuni de ritual bisericesc; și *d*) cestiuni și sfaturi privitoare la buna stare a sănătății, la gospodăria casnică și la starea economică și socială.

În această clasă profesorul va pune pe școlari să facă scurte improvisări pe diferite teme.

Fie-care elev din clasa VII e obligat a ține cel puțin o predică pe an în capela seminarului.

Archeologia biblică.

Clasa V.

(1 oră pe săptămână sau 25 lecții pe an).

Definițiunea și importanța Archeologiei biblice.

Scurte noțiuni despre locuințe, nutriment, îmbrăcăminte, bóle și înmormintarea la Ebrei.

Diferite forme de guvernare la Ebrei. Teocrația.

Căsătoria la Ebrei.

Judecătorile și proceduri judecătorești. Sinedriū și pedepsele la Ebrei.

Sectele la Ebrei: Farisei, Saducei, Esei și Terapeuți.

Elenesci, proseliți, samarineni.

Cultul mosaic: Locurile sfinte. Cortul mărturiei, templul lui Solomon, templul lui Zorobabel, templul restaurat de Irod.—Sinagogile.

Personalul cultului: Leviți, preoți, arhiereul, servitorii inferiori.

Sacrificii și ritualul lor: Sacrificiul arderei de tot, de împăcare, pentru păcat, culpă. de pace sau mântuire, etc.

Curățirea la Ebrei: Curățirile levitice, curățirea pentru atingerea de cadavre, curățirea leproșilor și a locuințelor.

Acte sacramentale: Tăerea impregiur. Voturile, postul, jurământul.

Acte liturgice: Rugăciunea și bine-cuvîntarea, cântarea vocală și instrumentală.

Sărbători: Serviciul de toate zilele, Sămbăta, luna nouă, anul sabatic, anul iubilar, sărbătorea expiațiunii, sărbătorea Paștilor, a cinci-șecimeii, a corturilor

Sărbătorile după exil.

Istoria universală bisericăscă până la 1453.

Cu noțiuni de patrologie.

Clasa V.

(3 ore pe săptămână sau 75 lecții pe an).

§ I. De la întemeierea bisericeii creștine până la 313 după Christos.

Definițiunea și obiectul istoriei bisericăscii, împărțirea ei.

Causele care au favorizat răspândirea creștinismului: starea politică și morală a iudeilor și a păgânilor. Așteptarea Mesiei. Mesia și învățătura sa.

Sărbătorea cinci-șecimeii. Intemeerea bisericeii creștine. Răspândirea creștinismului prin apostoli. Activitatea apostolului Pavel și a celor-l-alți apostoli. Sinodul apostolic.

Răspândirea creștinismului după apostoli în Asia, Africa și Europa.

Persecuțiuni contra bisericeii din partea Iudeilor. Dărimarea Ierusalimului și împrăștiarea Iudeilor.

Persecuțiuni din partea păgânilor.

Atacuri din partea filosofilor păgâni. Apologetii creștini.

Invățătura bisericeii: canonul cărților sfinte, tradițiunea, simbolele bisericeii.

Eresii și secte.

Origina eresurilor. Eretici iudaisatori. Gnosticismul, origina și caracteristica lui. Gnosticii timpurilor apostolice, gnosticii Alexandrinii și Sirieni

Maniheismul.

Montanismul. Antitrinitarii și monarchienii. Pavel Samosatul și preotul Saveliü.

Chiliasmul.

Știința teologică.

Bărbații apostoliceii. Școala antiohiană, africană, alexandrină și asiatică (Irineü și Ipolit).

Administrația bisericească.

Cler și mirenii; episcopi, preoți și diaconi; ipodiaconi, cetei, cântăreți, acoluți, diaconese.

Alegerea clericilor, întreținerea lor. Raporturile dintre episcopi.

Cult și disciplină.

Caracterul cultului Noului Testament. Părțile constitutive. Locurile sfinte. Cărta pentru timpul serbării Paștelor. Efectuarea tainelor. Disciplina bisericească în privința primireii celor căduți de la biserică. Vięta creștinilor și obiceiuri creștine. Ascheții.

(Va urma).

CRONICA BISERICESCĂ.

I.

Un document.

Una din chestiunile la ordinea zilei e și fabricarea lumînărilor de cêră curată. Sf. Sinod în deosebî s'a străduit să ajungă la acest rezultat și cu tôte acestea nu s'a făcut pînă acum aprópe nimic. Vom vorbi și noi în acéstă revistă, căci chestiunea lumînărilor de cêră curată e de o importanță capitală pentru biserica nóstră creștinéscă. Public aici un document de la ..Vodă cu privire la fabricarea lumînărilor în Bucuresci. E un document, ce mi s'a dat de un bun creștin și doritor de a vedea în bisericile nóstre numai lumînări de cêră curată.

«Io Ión Gheorghe Caragea Voevoda i Gospodin zemli vlascoe.

Fiind-că Sf. biserică d'aici din oraș Domniei mele Bucuresci, unde se cinstesce și se prăsnuesce hramul Sfinților 40 de mucenici, care iaste metoch al Sf. episcopii Râmnic, aũ avut privelegiuri domnesci, ca singurã să aibã a ținé

fabrica întru care se lucrăză luminările de cĂră albă în toți Bucureșci, ca una ce ctitorii acestei biserici, cu osărdie și cheltuială s'aũ silit de s'aũ început acest meșteșug aici în țară, atât spre podoba sfintelor biserici, cât și spre trebuința altor obraze, precum ne-am pliroforisit Domnia mea; că Domnia sa răposatul Ștefan Vodă Racoviță, prin hrisovul ce aũ dat de la leat 1764 Iulie 14, arată pe larg pricinele acestei fabrici, și atât pentru-că acest lucru este pricinitorul de folos și de podobă a dobândi țara meșteșugul acesta, cât și pentru-că se află biserica acĂsta între celelalte isterisită de cel mai puțin acaret, ne avĂnd nici moșie, nici vie, nici țigani, nici alt acaret, de aceia atât răposatul Ștefan Vodă Racoviță, cât și toți alți răposați și frați domni din urmă de rind până acum, aũ înoit și aũ întărit rinduiala acĂsta, precum din hrisóvele ce am vĂduț, ne-am adevărit. Pentru care acĂstă fabrică, ne-aũ arătat prea Sf. Sa Părintele Mitropolitul, dimpreună și cu iubitóru de Dumneđu Episcopul Râmnicul hrisóvele ce are metoch acesta de privilegiul fabricei de cĂră albă, și cum că în vremea trecutei rĂsmirițe nu s'aũ păzit rânduiala fabricei din pricina marchitanilor și a sudiților ce aducea luminări de cĂră albă, și cu tóte că și stăpânirea de atunci aũ supus pe sudiții lor a păzi privelegiul fabricei, dar urmare în faptă nu s'aũ făcut. Pentru acĂsta dar am orânduie pe dumnealul Vel LogofĂt de țara de sus Grigore Ghica de aũ cercetat, și prin anafora de la ale acestei luni ne-aũ făcut aratare, cum că și chiar stăpânirea rusĂscă urmând hrisóvelor domnesci aũ supus pe sudiții lor la privelegiul fabricei. De aceia dar, vĂduându-se privelegiul acestei fabrici de cĂră albă, întărit cu atâtea hrisóve domnesci, îl întărim și Domnia mea și hotărâm ca privelegiul acesta să aibă tot-deauna numai metoch sf. Episcopii spre a-l pune în faptă acest meșteșug și a se vinde luminările de cĂră albă, atât pentru trebuința sf. biserici, cât și pentru a altor obraze numai de fabrica acĂsta nebântuită și nesupărată de nimeni și diafendepsită de zapcii poliției a nu înălbi nici a nu lucra saũ a vinde alt nimeni luminări de cĂră albă, la care acĂstă cherhana să fie și doi meșteri ce vor fi lucrători acestui meșteșug în pace și nesupărați de orice dări și orânduială are și pe țară, cum și prĂvălia acĂsta a fabricei să fie apĂ-

rată de orînduelile ce sînt pe alte prăvălii, și poruncim Domnia mea și dumatăle Vel Agă, să îngrijesci de acésta a nu îngădui pe alții să vîndă luminări de cêră albă. Și iar să aibă acest metoch a țîné și liude 60, străini scutelnic a fi pentru tréba și ajutorul acestei sfinte case. Și osebit să aibă metoch vinărici din valea Mieiilor, i a Negovanilor, i valea Largă, i Sărbenii i valea Pietrii, și Delicelul ot sud Saac, câte un ban de vadră unde are și mănăstirea Căldărușanilor vinăriciul. Care tóte aceste mili le-au avut de la frații Domnii de mai naintea nóstră. Decî învrednicindune Domnul Dumneđeű și pe noi cu domnia acestei pravoslavnice țării romănesci ne-am milostivit de am înoit și am întărit tóte aceste mili ca să i se pázescă nestrămutat. A-deverind hrISOVUL acesta cu însuși credința domniei mele Io Ión Gheorghe Caragea Voevoda, și cu credința prea iubiților domniei mele fi, Gheorghe Caragea Voevod, Constandin Caragea Voevod; martori fiind și d-lor cinștiții și credincioșii boierii veliți ai divanului domniei mele: Pan Constandin Filipescul vel Ban, Pan Radul Golecul vel Dvornic din țara de sus, Pan Grigorie Brăncovénul vel Vistier, Pan Grigorie Ghica vel Logofét de țara de sus, Pan Radu Slătínénu vel Vornic de țara de jos, Pan Dumitrașco Racovița vel Dvornic al III-lea, Pan Istrate Crețulescul vel Dvornic al IV-lea, Pan Gheorghe Slătínénu vel Logofét de țara de jos, Pan Constandin Șuțu vel Hatman. Pan Mihalache Manul vel Dvornic al Politiei, Pan Mihalache Suțu vel Spătar, Pan Constandin Vlahuș vel Postelnic, Pan Atanasie Hristopulo vel Logofét al străinilor pricinii, Pan Nestor vel Cliucer, Pan Alexandru Mavrocordat vel Căminar. Pan Dimitrie Manu vel Comis, Pan Mihail vel Pitar și Ispravnic, Pan Grigore Ghica vel Logofét de țara de sus. Și s'au scris hrISOVUL acesta în anul dintăiiu dintru întăia domnie a domniei mele aici în orașul scaunului domniei mele Bucuresci la anii de la nascerea Domnului Dumneđeű și Măntuitorului nostru Iisus Christos 1813 Martie 29 de Chirița Logofétul de Divan.

Io Ión Gheorghie Caragea V.V. din mila lui Dumneđeű Domn al țării romănesci.

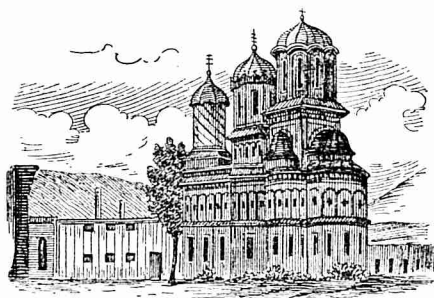
Grigorie Ghica vel Logofét“.

II.

Serbarea hramului în Catedrala sf. Episcopii din Curtea de Argeș.

În frumoasa și neîntrecuta biserică a lui Neagoe din Curtea de Argeș se serbeză în fie-care an cu o deosebită pompă hramul «Adormirea Maicii Domnului». Vine lume din tótă eparchia și chiar și din cele-l-alte eparchii. Și cine n'ar veni óre să asiste la un serviciu pompos în cea mai frumoasă biserică din țară?...

Anul acesta P. C. Revisor eclesiastic al eparchiei Argeșului pâr. Econom stavrofor V. Predeanu a ținut o prea frumoasă predică, pe care o publicăm aici.

„Că iată de acum mă vor ferici tóte neamurile“. (Luca I 49).

Iubiți Creștini,

Sunt nouë-spre-șce vécuri implinite de când acéstă pro-
 orocie, a fost rostită într'unul din cele mai micl orașe din
 Iudeea; o fecióră săracă necunoscută, locuind într'o colibă
 modestă în pămîntul Hebronului se mângâea și credea cu
 tãrie, că nu numai se va vorbi de ea în viitor, dar *că*
tóte neamurile o vor ferici.

Aú trecut de atuncî nouë-spre-șce vécuri, faptele sunt

vii în mijlocul creștinilor, istoria este înaintea ochilor tuturor, putem să vedem dacă s'a împlinit în tocmai această proorocie extraordinară.

În toate timpurile popoarele au înconjurat cu cinste, respect majestatea regilor; în semn de recunoștință națiunile au ridicat statui și monumente în cinstea omenilor, cari își au jertfit geniul și munca lor pre altarul patriei. Biserica aduce laude sfinților, cari au strălucit prin talentele și virtuțile lor; ea cântă imne sfinte în slava lor, ea le păstrează sfintele moște în templele sale. În sînul familiei copiii poartă respect și dragoste către cei ce i-au născut și, după ce au depus în mormînt pre acești scumpi părinți, ei le păstrează tot-d'auna o dulce amintire. Dar ore creștinii nu sunt datorî să aibă respect și venerațiune către Regina Creștinismului? Oamenii cei mari sunt vrednici de recunoștința noastră pentru că au adus omenirei serviciu vremelnic. Dar Maria Fecióra nu ne-a deschis porțile fericirei vecinice? Nu în sînul ei am redobândit viața sufletului nostru? Suntem dar datorî închinăciune, Impărătesei ceresci, recunoștință și iubire bine-făcătorei noastre. Căci nu e vorba de o femeie de rînd, ci de o femeie care e mai pre sus de toate femeile, de fecióra virgină, care fiind alésă mai din nainte ca să fie maica lui Dumnezeu, a fost plină de Duchul Sfînt și de har și bine-cuvîntată între femei și mai mult de cât toate femeile.

Nu este vorba de o femeie pre care mórtea, ce este pedépsa peccatului, ar fi răpit'o ca pedépsă pentru peccatele sale, căci ea nu s'a pătat cu peccate în viața sa, ci de o femeie, al cărei trup n'a fost supus stricăciunii în mormînt ci a eșit aprópe îndată, ca să se înalțe la cer cu trupul și sufletul; este vorba de o femeie care e mai presus de omeni și de ângerî, care nu cunoște mai presus de ea de cât pre Dumnezeu și pre Iisus Christos, Fiul seú după trup.

A láuda pre această Sf. Fecióra, o singură cuvîntare nu este de ajuns, și, a vorbi despre ea cu demnitatea ce i se cuvine, eú nu sunt în stare. Pentru această, Sfîntă Fecióra, în neputința în care mă găsesc ca să-ți împletesc cununi de laudă, cari să fie vrednice de tine, aibi bună-voință către mine smeritul téeu servitor și mijlocește la Fiul téeu ca să-mi dea harul trebuincios, ca nu cum-va să spun ce-va ce nu

s'ar cuveni numelui t  u cel Sfint. Iconomise te ca s a m e lumineze Sf. Duch de care ai fost plin a c and  angerul a strigat c atre tine: *Bucur ate cea plin a de har.*

I.

Iubi i Cre tini, dac a noi numim pre Sf. Feci r a D mna  i Imp er tesa n ostr a, ac esta nu este o n ascocire a evlaviei cre tine, ac est a demnitate n'a luat nascere  n imagina ia p arintilor n ostri; n'am  mbog a it noi pre Maica lui Dumne eu c'un sceptru, ce nu i s'ar cuveni. Sf. Duch  nsu i a vestit  nalta ei demnitate; El a l audat'o prin gura Proorocilor;  i David privind  ntr'un viitor  ndep artat a v e ut pre Christos  i imp er tia lui  ntind endu-se de la r es aritul  i p an a la apusul s orelui, de-a drepta lui pre Maria mai  nalt a de c at  ngerii  i de c at t ote puterile ceresci ( in end  n m an a tolagul puterei sale. El ne-o arat a l ang a Cel A-Tot Puternic, care depune pre capul ei o cor on a de petre scumpe. Solomon o represint a ca pre regina florilor; ea este mai  nalt a de c at chedri cei din Liban; virtu ile ei atrag c atre ea pre Domnul  i o  ncunun ez a din timpul vie ei sale p am ntesci, *c aci ea este  n mijlocul lunei corupte ca un crin frumos, ce  i  nalt a tulpina mai presus de spini.*

De la Adam  i p an a la David, de la David  i p an a la Iisus Christos, poporul Iudeu s'a  chinat  nainte a femeii e it a din regii s ei, care trebuia s a nasc a pre Cuceritorul lunei, pre Mesia Christos.  n sf arsit, timpul se  mplinise  i, ac est a imp er tes a at at de mult dorit a  i l audat a se ridic a la orizontul lunei p ag ane  i veste te venirea S orelui Drept atei, care va risipi  ntunerecul idololatriei. Al es a de Providen  a ca s a  ndrepteze lumea, s a m ang ae biserica  i s a nasc a pre Dumne eu ea a fost  mpodobit a cu t ote virtu ile  i darurile ceresci, pentru ca s a  mplinesc a planurile lui Dumne eu  i a teptarea  menilor.

 ntr'adev er, iubi i Cre tini, ce cur a ie mai s fint a p ote s a fie de c at a unei feci re, care tremur a la apropierea  ngerului  i se turbur a de cuvintele lui? *Ac esta s a fie de ajuns pentru cele-l-alte feci re, ca ele s a tremure la vederea  menilor  i s a se t em a de convorbirile cu ei.* Dar virtutea Sf. Feci re merge mai departe: pud orea ei o face s a tremure v e  end c a  ntr a la ea un  nger, pen-

tru că era îmbrăcat în chip omenesc. Turburarea îi era pricinuită de marea sa modestie și de adâncă umilință, ce o făcea să se témă de laudele ce i le aducea ângerul.

Credința nu era mai mică de cât curăția, pentru care a fost lăudată de Sf. Elisabeta, care fiind plină de Duchul Sfint a ȓis: «*Fericită este ceea ce a cređut că va fi săvârșire celor ȓise ei de la Domnul*». Și Eva a cređut pre când era fecióră, dar credința ei a slujit ca să dea mórte la tot neamul omenesc. Sf. Fecióră Maria însă prin credința ei a izbăvit neamul omenesc de păcatul Evei. Eva a cređut în cuvintele șerpelui, și Maria în cuvintele ângerului Gavriil. Cuvîntul demonului, căruia a dat cređemînt Eva a făcut'o să nască în dureri copil păcătoș și criminal ca Cain, iar cuvîntul Domnului în care a cređut Maria, a făcut'o să nască pre Omul-Dumneđeű, drept și sfînt, care a mântuit pre toți ómenii. Acéstă sublimă Credință n'a fost turburată în Sf. Fecióră prin nimic, nici chiar prin omorirea lui Iisus pre cruce care părea că sd robesce tóte speranțele ei.

Ceea ce înaltă și mai mult pre Sf. Maria este umilința ei. Nu este o virtute mare ca să fie cine-va umilit când se găsește într'o stare de jos, însă e o virtute fórte mare și fórte rară printre ómenii, ca să păstreze umilința când se află în demnități înalte. Cu cât demnitatea de a fi Maica lui Dumneđeű este mai înaltă de cât tot ce e mai înalt în lume, cu atât mai mult umilința ei a fost mai mare. De și era Maica lui Dumneđeű totuși ea n'a încetat un moment a se socoti róba lui. Umlința ei nu s'a mărghnit numai la a se socoti ca sluga lui Dumneđeű, ci s'a întins și la cei ce erau mai pre jos de ea. Sf. Fecióră plină fiind de harul lui Dumneđeű, s'a cređut obligată a împlini legea umilinței în tóte părțile ei adică: umilință către superiori, către egali și către inferiori. Ea n'a avut însă nici o dată pre cine-va de o potrivă cu dînsa nici în cer, nici pre pămînt. Numai Dumneđeű e mai pre sus de ea, și s'ar putea ȓice că chiar Dumneđeű s'a pus mai pre jos de cât ea, căci în taîna Intrușpărei s'a umilit înaintea sfintei Maria. Ea a împlinit tótă legea umilinței față de cei ce erau mai pre jos de ea. *Și cu deosebire în acéstă stă umilința creștină.* A cinsti pre Dumneđeű, nu e lucru greű,

când cine-va are puțină credință căci și păgânii, luminați numai de rațiune se simțeau obligați să cinstescă o Dumnezeu óre-care; a cinsti pre superiorii sêi, tótă lumea face acêsta; a cinsti pre egalii sêi iarăși este lucru ușor; dar a cinsti pre inferiorii sêi și a se umili mai pre jos de cât ei acesta e un lucru pre care ómenii îl sêvirșesc fórte rar și cu greú, și cu tóte acestea, cea mai de căpetenie virtute a creștinilor este acêsta.

Dar ca să arătăm că umilința nóstră nu este nici fățarnică, nici ipocrită, trebuie să fie însoțită tot-d'auna de dragoste, care e sufletul ei, mai ales când vrem să cinstim pre cei săraci; căci la ce le-ar folosi lor umilința nóstră fără de dragoste? Trebuie adică a intra cât e cu puțință mai des în spitale, în casa săracului, în închisori, după cum și sórele intră în pămînt, cea mai de jos și mai mică parte din univers, ca să schimbe acest pămînt în aur și în petre scumpe. Vreaú să spun că trebuie să intrăm în tóte aceste locuri cu o dragoste, care să dea sănătate bolnavilor, libertate celor din închisori, bucurie celor întristați și mângâere celor nenorociți. Așa a intrat Sf. Feciórá în casa Zachariei pentru ca să ducă cu ea bine-cuvîntările, mântuirea și harul lui Dumnezeu.

Cu un cuvînt, Sf. Feciórá strălucete ca un sóre în mijlocul feciórelor lui Israel, ea ține sceptrul tuturor virtuților, ea este icóna cea mai curată a sfințeniei Dumnezeesti, și, adormind a fost dusă îndată de îngeri în sinul lui Dumnezeu și așezată pe un tron înalt. Despre ea Sf. Ión apostolul dice că *are ca vestmînt sórele, luna sub picioarele ei și pórtă o corónă de douê-spre-șce stele.*

Ne aflăm, iubiți creștini în timpul când profețiile s'au împlinit, și acelea cari privesc pre Sf. Feciórá Maria s'au împlinit într'un chip strălucit chiar sub ochii noștri. De la Christos până în zilele nóstre prinții și prințesele au ingenuchiat înaintea ei așa precum a prorocit Solomon; Impêrații de rêsărit au pus ținuturile lor sub pocăința ei, i-au ridicat biserici mărețe și i-au oferit cununii de aur.

Domnitorii noștri n'au fost mai puțin zeloși în a-i înălța biserici și a-i aduce închinăciuni. Neagoe-Voevod, din respect și venerațiune către Maica Domnului a ridicat acêstă strălucitoare biserică, și, soția sa Despina Dómna 'și-a scos

cerceii din urechi ca să împodobescă acest neprețios monument al Născătoarei de Dumnezeu. Iar înțeleptul nostru Suveran Regele Carol I a readus la vechea-i strălucire măreța biserică a lui Neagoe Vodă. Și, scumpa noastră Regina Elisabeta, din dragostea cea mare ce are către Fecioara Maria a scris și împodobit în chip minunat Sf. Evanghelie în care se arată patima ce a suferit Fiul Fecioarei Maria pentru mântuirea lumii. Această operă măreță închinată Născătoarei de Dumnezeu și depusă aici în biserică, va arăta lumii întregi că în țara Românească sunt Regi și Regine, care știu să respecte cu fapta și cu cuvântul pre Maica lui Dumnezeu și să 'i împodobescă biserica cu monumente nepetitoare; că în țara noastră sunt Regine ca Suverana noastră care aducându'și aminte că Sf. Fecioară a șters cu lacrimi și a legat cu giulgiu ranele Mântuitorului lumii, a legat și Ea ranele celor căzuți în lupta pentru mântuirea neamului românesc din sclavia păgână.

Iar noi ceștia din ziua de azi sântem atât de civilizați, timpul ne este așa de scump în cât nu credem că e bine și folositor pentru noi și urmașii noștri ca să jertfim cel puțin un ceas din 7 zile pe săptămână și să venim la biserică spre a lauda și ferici pre Sf. Fecioară!

Iată dar iubiți creștini cum s'aun împlinit proorocia Sf. Fecioare rostită acum nouă-spre-dece vécuri cum că o vor ferici toate neamurile. Ceea ce a prezis legea veche, a împlinit ce nouă. Acea pre care David o cântă pre lira sa, noi o lăudăm în cântările noastre bisericesti, și Impărați și Regii îi aduc daruri și închinăcuni, iar îngerii o laudă în cer.

II.

Sfinta Fecioară este și Bine-făcătoarea noastră. N'avem de cât să aruncăm în trecut o privire asupra lumii în momentul în care Sf. Fecioară a venit în lume: Duchul omului perduse adevărul; inima lui era afundată în potopul viciilor; cea mai mare parte a neamului omenesc își pleca fruntea sub jugul sclaviei; femeea mai ales, acărei slăbiciune nu era ca azi un zid de apărare contra violenței, suferea pedepsa vechei sale nesupuneri; gelosia, lașitatea, desgustul, nestatornicia grămădise pre capul ei o greutate

prea mare de infamii. Ast-fel era lumea pre care Iisus Christos vrea s'o mântuiască, să împace adecă pre om cu Ziditorul său, să tragă omenirea din stricăciune și s'o aducă din nou la strălucirea cea dintâiu. Și această operă mare de mântuire, Christos n'a săvârșit-o fără concursul Mariei. Eva prea încredțătoare în vorbele viclene ale ângerului cădută—vestitorul păcatului și al morței,—a atras asupra lumii nenumărate rele. Maria, credincioasă glasului trimisului Dumneșcesc—dătătorul de viață,—a făcut să curgă preste neamul omenesc isvóre nesecate de daruri și de ȳertare. Când ângerul se plecă înainte ea și 'i vesti că va nasce pre Mântuitorul lumii, atunci ea răspunse trimisului ceresc: «Iată róba Domnului, fie mie dupě cuvântul tǎu».

Acéstă umilită supunere a Mariei, ne-a făcut să cunoșcem bine-facerea sa. De la eslea din Bethleem până la Golgota, de la dureroșă proorocie a lui Simeon până în ziua în care a văđut ferul suliței străpungând inima Fiului său răstignit pre cruce, vieța Sf. Fecioare n'a fost de cât un lung șir de suferințe de dureri și de necazuri; cu toate acestea, nici o plângere, nici un murmur n'a scăpat din inima ei. Ea a jertfit mai mult de cât viața sa pentru că a adus jertfă pre însuși Fiul său pentru păcatele noastre

III.

Astă-đi, iubiți creștini Maria este în cer întră slavă, dar bunătatea ei nu ne-a părăsit; puterea ei s'a mărit pentru ca să îmulțescă bine facerile sale către noi. Ea oprește brațul dreptăței Dumneșcesci, dragostea ei privilegiază asupra pământului și ne trimite ȳertare; ea usucă lacrimile noastre, ne încăldește inima, umplând-o de mângâeri, ea ne apără contra satanei, ea se pogórá în bordeiul săracului pentru ca să-i indulcescă suferințele; ea depărtéză visele cele înfricoșătoare care turbură pre copii în somn, ea înveselesce pre bătrînul, al cărui picior e deja în grópă, arătându-i fericirea ce vecinică.

Biserica a aședat sěrbători în cinstea Născătoarei de Dumneșcu întră care e și cea de ađi, ca să păstreze în inima credincioșilor respectul și venerațiunea ce suntem datorți să avem către Maica lui Dumneșcu. Inșă închinăciunile și evlavia noastră către ea nu ne vor fi de nici un folos dacă

nu ne vom grăbi să reînviem în inima noastră duhul ce a însuflețit-o pre ea în viață și dacă nu vom imita virtuțile ei. Fără acestea nu vom plăcea nici Fiului, nici Mamei.

Să aducem dar toți închinăciunii Mariei și să avem recunoștință către ea. Noi n'avem, este prea adevărat, cunună de aur ca să încingem fruntea ei; nu putem să-i înălțăm temple mărețe, dar sufletul nostru să fie biserica ei, inima noastră altarul unde va fumea tămâia rugăciunilor noastre. Să-i facem un tron de virtuțile noastre și să punem pe capul ei o cunună. Să laudăm bine-facerile ei, iubirea ei, slava ei și așa vom fi fericiți. Amin.

III.

Un formular de inspecție.

P. Sf. Pimen, Episcopul Dunării-de-Jos a întocmit un formular de inspecție pentru P. C. Protoierei din Eparchia P. Sf. Sale. 'L publicăm aici pentru știința preoților din această eparchie:

FOAE DE INSPECȚIUNE.

Anul 190 . . . luna ziua ora
 Noi protoiereul județului transportându-ne în comuna plasa din acest județ și inspectând biserica ¹⁾ cu hramul am constatat următoarele:

A. Starea externă a bisericeii.

- a), Imprejmuirea curței bisericeii
 b) curtea ²⁾
 c), zidăria
 d), acoperișu ³⁾ bun sau rău
 e), ușile și ferestrele
 f) clopotnița ⁴⁾

B. Starea internă a bisericeii

- a) Aspectul general

¹⁾ parohială sau filială

²⁾ dacă este sau nu plantată și dacă este curată.

³⁾ de fer sau de șindrilă

⁴⁾ de zid sau de lemn, dacă este separată de corpul bisericeii s'au nu.

- b). mobilierul
- c). catapetasma
- d). pictura
- e). pardoséla
- f). sfânta masă
- g). antemisul
- h). sfânta împărtaşire de preste an
- i). sfintele vase
- j). vestimentele
- k). cărţile de ritual ¹⁾
- l). biblioteca parochială ²⁾
- m). arhiva
- n). interogaţiî asupra circulaţiilor episcopale şi protopopescei ³⁾
- o). dacă s'aşa făcut rapórtel pretinse de art. 38 şi 40 din regul. epitr. bisericesci, şi ce număr pórtă fie-care raport
- p). baptistierul
- q). pangarul

C. Cimitirul.

- a). Imprejmuirea
- b). capela
- c). plantaţia ⁴⁾
- d). alinierea mormintelor ⁵⁾

D. Şcolă.

- a). Câţi copii sunt în comună în vîrstă de a merge la şcolă?
- b). > > > înscrişi
- c). > > urméză regulat?
- d). care sunt motivele pentru care unî nu urméză la şcolă?
- e). duminica şi sêrbătórea, merge învăţătorul cu şcolarii la biserică?
- f). şcolarii cântă sfânta liturgie în cor la biserică?
- g). preotul cu învăţătorul sâtesc, trăesc în legătură prietenescă şi lucréză ei împreună pentru propăşirea binelui în comună?

E. Starea morală ş materială a poporului.

- a). Numéruî familielor ortodoxe
- b). > > creştine de alte confesiuni
- c). > > de alte religiuni
- d). moralitatea poporului
- e). enoriaşii şi copii lor merg la biserică?
- f). câţi dintre enoriaşii trăesc în concubinagiû şi ce măsurî s'a luat faţă de ei?

¹⁾ dacă sunt complete şi cu litere străbune.

²⁾ câte volume? legate sau nelegate, ce reviste teologice.

³⁾ se va întreba preotul pároch sau supranumerár, despre cuprinsul diferitelor circulaţiî şi dacă şta dat ostentia a realisa obiectul circulaţiilor pe ori-ce cestiune.

⁴⁾ şi ⁵⁾ mormintele vor fi puse în linie pe distanţe mai lungi sau mai scurte, ca ast-fel să formeze alec care se vor planta şi împietri.

- g). cărciumile sunt închise în timpul prescriș de lege? ...
- h). alcoolismul este răspândit în populațiune și, dacă acestă patimă este, ce măsuri s'aũ luat?.....
- i). sunt în parohie bolnavi de pelagră, lepră și de alte bóle care nenorocesc și omórá mai ales populațiunea nóstră de la țară și ce măsuri s'aũ luat de preot și de autoritatea comunală?.....

F. Instituțiunii culturale și filantropice.

- a). Este vre-o societate s'aũ cerc cultural, și câte conferințe a ținut preotul?.....
- b). este vre-o societate economică?.....
- c). > > > filantropică?.....

G. Casa preotului.

- a) Câți copii are și ce educațiune le dă?.....
- b). există o casă parochială?.....
- c). care este starea de curățenie a casei în care locuesce preotul?.....
- d). gospodăria din prejurul casei și a locurilor sale este ea îngrijită ca să pótă fi un model pentru săteni?.....
- e). are plantație și îndemnă și pe locuitorii de a pune?.....
- f). este membru al societăței clerului?.....
- g). a se observa registrul de visitele dejă făcute și dacă s'aũ indeplinit lipsurile constatate la acele inspecțiuni.. ..
- h). diferite observațiuni.....

H. Comuna.

- Sunt grădinii cu pomi roditori?
- se ocupă cu grădinăria de zarzavaturii?
- > > > stupăria (albinăritu)?
- > > > gândaci de mătase?
- dacă păstrează portul național cu stofe și pânzeturi de casă? ¹⁾

Observațiuni.

.....

.....

.....

IV.

O scriere folositoare.

P. C. Econom stavrotor *Ștefan Călinescu*, profesor și protoiereu al Capitalei a publicat o scriere folositoare creș-

¹⁾ Național ori orășănesc.

tinului intitulată: «Dialog între moș Dragne și logofătul Stoica Călineanu sau Trecutul și Presentul».

Scopul acestei scrieri e de a face pe orî-ce creștin să pricépă întregul mecanism al serviciului dumnezeesc, cum și semnificația și importanța tuturor lucrurilor sfinte din biserică. Era de mare nevoie acésta, căci mulți merg la biserică și observă o mulțime de lucruri și de mișcări, fără să le pricépă rostul. Mulți creștini nu știu chiar de ce sunt creștini și pentru ce se închină. Scrierea păr. Călinescu luminează pe creștin și'l întărește în credință. De aceea o recomand tuturor, căci de mare folos le va fi.

A apărut partea I și costă numai 90 de bani.

G...

DARE DE SEMĂ.

În luna Martie, anul acesta, părintele protoiereu al județului Tecuci, Ión Andreescu, a susținut, cu un bun succes, tesa sa de licență, intitulată: Fariseii și Saduceii în epoca Macabeilor și sub Erode cel Mare.

Am crezut că este necesar pentru cititorii acestei reviste de a face o mică dare de sémă asupra acestui studiu arheologic-istoric.

În mica introducere ce o face, arată motivul care l'a determinat de a-și alege acest subiect, spunând, cu drept cuvânt că *tótă* mișcarea intelectuală și *tóte* năzuințele religioase și patriotice ale Iudaismului în *întâiul* secol, se concentrează în două direcțiuni, adică în Fariseism și Saduceism.

Intréga lucrare o împarte în trei părți principale: Fariseismul și Saduceismul, continuarea acestor două direcțiuni în șcôla lui Hillel și a lui Șammai, forma concretă a învătăturei lor Sinagoga.

În aceste trei capitole îmbrățișează pe deplin starea Iudaismului din acel timp, tendințele acestor două direcțiuni, rezultatele atinse și dă o lumină complectă pentru toți acei cari nu erau cunoscători de aproape ai istorii Iudeilor din timpii din urmă ai existenței lor politice.

Două partide sau direcțiuni religioase predomină în primul secol după venirea lui Iisus Christos și acestea purtau numirea de Farisei și Saducei. Scriitorul iudeu Flaviu Iosef

fi consideră ca două secte în sinul Iudaismului. Aceste partide aveau un vechi trecut istoric. După întorcerea Iudeilor sub Ezra și Neemia, tendința tuturor era de a păzi cu sfințenie poruncile legii. Cei mai evlavioși, mai temători de Dumnezeu purtau numirea de Masidim. Ei erau iubiți și respectați de toți și de aceea dobândiră o puternică înruiere asupra celor-l-alți.

Alexandru cel Mare cucerind Palestina, Iudeii începură să fie influențați de cultura grăcă. Sprijinitorii elenismului purtau numirea de Eleniști și erau într-o luptă continuă cu așa numiți Masidim, căci ei considerați această ca o abatere de la credința și datinile strămoșesci. Antioch Epifan se declară partisan al Eleniștilor, voind să impue cu sila obiceiurile și moravurile grecesci. Revolta Iudeilor izbucni și fu condusă de Macabei.

Iudeii eleniști erau numiți Saducei-Azadukim, sau drepti, nepărtinitori. Ei voeau să fie un partid de ordine, căci nu pricepeau pentru ce streinii ar fi rău priviți; erau pe deplin religioși și admiteau în totul reformele lui Ezra, găseau însă că Masidim erau prea aprinși în pornirile lor religioase. Ei nu admiteau înființarea sinagogilor, pentru că nu erau menționate în lege.

Iudeii evlavioși, Masidim, începură lupta contra lor. Macabei eșiseră triumfători contra lui Antioch și basați pe această victorie, evlavioșii căutară să micșoreze influența Saduceilor. O parte din evlavioși nu aprobară procederea fraților lor, nu voeau neînțelegeri religioase și lupte între frați și căutând mai mult o viață liniștită, petrecută în meditațiunii religioase, formară o partidă deosebită, purtând numirea de Eseni. Partea cea-l-altă din evlavioși își schimbă numirea în Farisei-Perușim—sau cei despărțiți.

Ura fariseilor nu se mărgini numai la greci și la moravurile acestora, ci se întinse și asupra Romanilor și asupra a tot ce era strein. Diua în care a fost terminată traducerea Sf. Scripturii în limba greacă, Septuaginta, a fost considerată de aceștia ca o zi tot așa de întristătoare ca și aceea când Ebreii s'au închinat la vițelul de aur.

Fariseii triumfară repede contra Saduceilor; influența acestora e slăbită și totă Palestina era acum îndrumată în ideile și moravurile fariseice.

Cu venirea Mântuitorului se începe o nouă luptă între Farisei și Saducei; isbânda a fost când pe partea unora, când pe partea celorlalți.

Fariseii erau considerați ca oameni noi, oameni progresului, totuși nu voeau să fie în legătură cu streinii. Saduceii, de și oamenii trecutului, aveau însă vederi largi și erau îngăduitori față de streinii; ei puneau mai pre sus de toate interesul patrii lor, aveau religii pe care o credeau bună pentru popor, dar nu aveau temere de Dumnezeu; împlineau voința streinilor și admiteau cu bucurie Gimnasiile, jocurile, teatrele lor și chiar corupțiunea lor; aveau simțul de guvernare și puteau fi ostași superiori și oameni politici desevirșiți. Fariseii nu erau îndatoritori și blânzi, patriotismul lor era aspru, ideile neșovoițoare, erau oameni ai progresului, nu puteau însă suferi pe streinii. Ei se împart în două partide, din care unul erau neingăduitori, cucernici peste măsură, superstițioși, fățarnici, aceștia erau mândrii și disprețuiau pe toți care nu erau ca dânșii; cea laltă partidă era a minților înflăcărare, care au căzut mai târziu în anul 70 sub ruinile templului. Credința lor era pasivă și jumătate fatalistă. Increderea că providența îngrijesce de dânșii, că ajutorul de la Dumnezeu le este asigurat, toate acestea au contribuit ca să apuce căi greșite. Fariseii erau egoiști și vrășmași neîmpăcați ai culturii grecesci. În lupta Macabeilor contra lui Antioch, victoria a fost câștigată prin sprijinul Fariseilor, îndată însă după acesta ei sunt înlăturați de Saducei, care sub Ión Ircan și sub Aristobul pun mâna pe putere, conducând politica și înființând din nou regalitatea, contra dorinței Fariseilor. De acum până în timpul lui Erode cel Mare, războiul civil a sfâșiat ambele partide și a slăbit națiunea iudaică. Cu Erode încetază războiul civil și lupta între dânșii ia un caracter doctrinal. Înaintea templului cele două partide erau tot-d'auna față în față și adesea ajungeau la ciocniri, însă acestea nu puteau degenera, căci erau de aproape supravegheați de Romani.

Saduceii erau acum stăpâni ai puterii religioase oficiale, dar rîvnă pentru lege numai aveau. Numai lor le erau încredințate funcțiunile de Mari preoți și sub Romani nici odată vre un fariseu nu a îndeplinit asemenea servicii. Fariseii aveau în mâna lor Sinagogile, studiul Legii, învă-

țământul și îndrumarea religioasă a poporului și prin urmare și influența asupra acestuia. Nici unii nici alții nu se mai interesează din cine stăpânesc țara.

Fariseii dau religiunii, prin învățăturile lor, o ființă independentă de templu și astfel pregătesc scăparea Iudaismului. Sinagoga era pentru dinșii lucrul principal. Iudeul prigunit, alungat din țara sa, duce cu sine rolurile Legii și cu tovarășii săi goniți înființează Sinagogi. Ei învață poporul să uite idea de o naționalitate pe pământ și după dărâmarea templului, ajung să înțeleagă religiunea în mod spiritualist. Astfel s'a creat Iudaismul, care există și azi, un Iudaism fără patrie, fără trebuință de templu și jertfe.

Or ce învățătură nouă era persecutată de Saducei, cari nu voeau să primescă nici o schimbare în lucrurile statonice, de aceea creștinismul, chiar de la început, a avut într'înșii pe cei mai crânceni vrășmași

Sinedriul era format din Saducei și Farisei. Cei din urmă erau priviți ca oameni îngăduitori și gata de a apăra pe invinuit, pe când Saduceii erau considerați ca mândri, îngâmfati și necuviincioși față de poporul de jos. Ana și Caiafa erau Saduceii înflăcărați. Iisus Christos se ducea bucuros să prândească în casele Fariseilor și chiar un fariseu distins, membru al Sinedriului, era în ascuns ucenic al lui Christos. Din Faptele Apostolilor se vede că Fariseii au primit lesne învățătura creștină și aceștia erau creștinii născuți Iudei.

Către sfârșitul domniei lui Erode, Fariseii erau despărțiți în două partide vrășmașe. Unii se alăturară pe lângă renumitul Hillel și purtau numirea de Hilleliști, iar alții Șamaști, după numele lui Șammai, împotrivorul acestuia. Atât Hillel cât și Șammai erau doi învățați ai timpului cari în privința multor cestiuni însemnate aveau păreri, deosebite și acesta a fost motivul schismei dintre Farisei. Unii vedeau cu ochi buni pe Iisus Christos, iar alții i se arătau vrășmași. Mântuitorul a combătut aspru obiceiurile Fariseilor, însă nu ia avut în vedere pe toți; de aici se explică și purtarea unora și a celorlalți față de Iisus și Apostolii săi, fapt care se observă atât în Evanghelie cât și în Faptele Apostolilor.

Nu se poate spune cu siguranță care dintre cele două

partide a fost mai bine voitore față de Mântuitorul și învățătura sa. Se crede însă că ar fi fost și dintr'o parte și din alta, după împrejurări. Se pare însă că Hillel și discipolii săi ar fi fost cu vederi mai largi și mai îngăduitori pentru noua învățatură.

Să trecem acum la ultimul capitol al acestei scrieri și să vedem care sunt părerile autorului asupra Sinagogei și în ce mod o descrie.

Pe timpul lui Hillel și Șammai în toate orașele și satele se afla locuri de întrunire publică, unde poporul asculta citirea Legii și făcea rugăciune. Aceste case de rugăciune se numesc Sinagogi, după cuvîntul grecesc συναγωγή și acest termen se află peste tot întrebuintat în Noul Aședemint. Tradițiunea spune că Ezra a înființat aceste întruniri publice. Unii scriitori cred că acestea ar data de pe vremea lui Moisi sau chiar a Patriarhilor, lucru puțin probabil. Prin Sinagogă s'a dat Iudaismului o viață dăinuitoare, căci Iudeul nu mai are nevoie nici de Ierusalim, nici de jertfe, pentru a-și păstra ființa sa.

Sinagoga are un caracter laic; toți membrii sunt de o potrivă între dânșii. Mai marele Sinagogei este un Iudeu mai învățat, sau orî ce Iudeu în stare de a învăța. Fariseii au sprijinit Sinagoge, spre a se putea împotrivi preoților și Saduceilor. Aceștia nu puteau trăi fără templu, de aceea au și dispărut după dărâmarea lui, pe când Fariseii n'au dispărut, pentru că unde era Legea erau și ei. La începutul primului secol se afla numai în Ierusalim 480 de Sinagogi. Aici se adunau Iudeii nu numai Sâmbăta, dar și Lunea și Joia; Sinagoga mai era deschisă de trei ori pe zi pentru rugăciune.

La templu se duceau numai Saduceii. Acolo nu se învață și nu se explică Legea. Rugăciunile preoților erau mai dinainte cunoscute de toți și de aceea, ei prefereaă Sinagoga, unde puteau învăța ceva.

Dece persoane erau neapărat trebuincioase ca să se pôtă înființa o Sinagogă și aici se puteau săvîrși toate actele cultului, ca: tăerea împrejur, căsătorii, slujbe de înmormîntare etc. Apostolul Pavel găsesce pretutindenî Sinagogi, cari au contribuit mult la răspîndirea creștinismului. Aici predica

el mai întâiu Evangelia și după modelul lor a înființat Bisericile sale.

Clădirea avea o sală dreptunghiulară, mai mare ori mai mică. Cele din orașele mari aveau înăuntru patru colóne, iar înafară un portic, spre a se deosebi de o casă de rind. Partea dinăuntru, unde ședeau cãrturaril era mai ridicatã; în fund spre Ierusalim era dulapul în care se păstraü închise manuscritele, adicã Legea și cele-lalte cãrți sfinte. Altele erau păstrate într'un toc, înfășurate în pânză de in. Înaintea dulapului era pusă o perdea care imita pe cea de la templu. În sală erau bănci și la capătul ei, pe un loc mai ridicat, un fel de catedră sau tribună. Pe jos erau presărate foil de ismă, ca să răspândescă un miros plăcut și să curețe aerul. De tavan era o candelă ce ardea ziua și noptea. Slujba de Sâmbătă era făcută de șapte persoane rinduite de mai Marele Sinagogei. Dacă în adunare se afla vre un preot, adicã vre unul din neamul lui Aaron, acesta era chemat cel dintăiu să vorbească și după dînsul veneau Leviții și în urmă laicil.

La începutul slujbei se făcea rugăciunea, apoi venea partea de căpetenie, adicã citirea Legii, în urmă se citea un text ales din Profeți. Legea era împărțită în 153 de pericope și în trei ani era citită tótă. Mai târziu se făcu pericope de trei ori mai mari și ast-fel Legea era citită tótă în cursul unui an. Explicația orală era după împrejurări une ori mai lungă, alte ori mai scurtă, după importanța textului. Se aflaü și predicatori cari mergeau din loc în loc, spre a explica poporului Legea și Profeții. Cântarea de psalmi a făcut de asemenea parte din slujba sinagogală.

La Sinagogă se duceau toți Iudeil, fără deosebire și eliminarea sau escomunicarea cui-va din Sinagogă, era cea mai mare înjosire.

Dacă se compară Sinagoga de ađi cu cea din vechime, deosebirea nu este mare. De la dărãmarea sanctuarului însă Iudeil și-au depus tótă silința să imiteze templul cel vechiu și acéstă silință a luat proporții din ce în ce mai mari, așa că ceremonile pompósa ale slujbei de acum, nu ne pot da o idee de simplitatea cultului din timpul lui Iisus Christos.

În închierea cu care autorul termină lucrarea sa, face un resumat a tot ce a arătat până aici.

Acăstă scriere cu două subjecte separate: unul despre Farisei și Saducei și altul despre Sinagogă, merită să atragă atențiunea tuturor cititorilor Sf. Scripturii, sau a bunilor creștini, căci numai ast-fel va putea pricepe rolul pe care l'aă jucat Fariseii și Saduceii în timpul din urmă al istoriei Iudaismului. Descrierea Sinagogelor iudaice și istoricul lor forméză o parte pe cât de atrăgătoare pe atât și de instructivă. căci ne arată modul cum acest popor a putut trece prin așa multe greutăți, fără să perdă nimic din religiunea strămoșească. Tot de aici se pôte vedea cum organizațiunea lor în Sinagogi, i-a ținut ne influențați de cultura și religiunea celor-lalte popóre și i-a conservat până astă-zi, aprópe cu aceleași principii, pe cari le aveau din timpurile vechi.

Ca stil, acăstă scriere nu lasă nimic de dorit. Bine ar fi dacă părintele I. Andreescu s'ar ocupa și mai departe și ar mai contribui cu ast-fel de scrieri pentru îmbogățirea literaturii nóstre teologice.

M. P.

DONAȚIUNI.

Se aduc mulțămiri publice persónelor pióse mai jos notate car¹ aú bine-voit a veni în ajutor cu sumele notate în dreptul fie-cáruia la refacerea și învelitórea cu tablă plumbuită a acoperișului bisericeii parohiale Monástirea din com. Váleni de Munte, jud. Prahova și anume: D-l Simion N. Pisău 500 l. D-l Vasile D. Lázároiu 500 l. D-l Gheorghe Petrescu 300 l. D-l Nicolae Anastasescu 297 l. D-l Iancu Teodorescu 120 l. D-l Ștefan Alexandrescu 100 l. Vasile Iacovescu 100 l. D-l Șpirea Niculescu 60 l. D-l Temelie Dinescu 50 l. D-l Sterică P. Dinescu 40 l. D-nii Costache St. Cereșanu, Nae I. Stánciulescu, Iancu Gr. Petrescu, Nițu D. Lázároiu, Gheorghe Pârvescu, I. Ulpianu, Costică Niculescu, Carol Múler și C. Constantinescu, fie-care cu cât 20 l. D-l Iancu T. Protopopescu 19 l. 50 b. D-l Neculaiu Frateș 19 l. D-l Nicu T. Iliescu 18 l. 10 b. D-l Ghiță Stánciulescu 16 l. 65 b. D-l Moise I. Angelache 15 l. D-nii Teodor Baroianu, Alecu M. Tomescu, Ghiță Dumitrescu, Ivanciu Petroviciú, Luca Fortunatu, Matache T. Miulescu, Constantin Grigorescu, Petre Dragomirescu și Nicu I. Pavelescu, fie-care cu câte 10 l. D-nii Nae Grigorescu, Ión Giuglescu, Moise Frateș, Niță G. Popa, Alexandru Oprescu, Petrache Ráducănescu, Alecu Stănescu și Nicolae G. Vlăscénu. fie-cáre cu câte 5 l.

Chiriarchia Sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei, aduce mulțămiri publice persónelor mai jos notate, pentru ofrandele ce aú făcut bisericilor respective din județul Botoșani și anume: D-lu Iancu Reschievici și soția sa Elena, cari a dăruit bisericeii Sfinții Voevođi din Urbea Botoșani un broș de aur, D-na Evdochia Vadana un láicer de lână, D-na Safta Bursuceanu un șal subțire de lână, Dl. Paul Teodoru cu soția sa Eugenia un acoperemint de lână pe Sf. Masă, Dl. Stancu R. Becheanu, proprietarul moșiei Storești Rádeni a dăruit bisericeii parohiale Sf. M. M. Dimitrie din parochia Storești și

bisericeii filiale din Vlădeni, câte un rând veșminte preoțești în valoare de 700 lei, Dl. Iordache a Balășei a dăruit același bisericeii un epitrahir de adamască în valoare de 10 lei și D-na Ecaterina Simionescu a dăruit bisericeii parohiale din Rădeni un disc de alamă în valoare de 5 lei.

Chiriarchia Sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei, aduce mulțămiri publice D-lor V. P. Cădere, I. P. Cădere, George Grigoriu, I. Grigoriu și parochului Chiril Chirilescu, pentru faptele lor frumoase și laudabile, săvârșite prin donarea la biserica cu serbarea „Intrarea în Biserică“, din parochia Buhalnița, Jud. Neamț, a unui rând de vestminte preoțești, un acoperemint pe Sf. Masă, un policandru de alamă, o pólă de matasă pentru iconostas și pentru legatul Cărței Triodul.

Chiriarchia Sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei aduce mulțămiri publică D-lui Gheorghe Matei și soției sale Maria, precum și D-nei Parascheva Hariton, enoriașii bisericeii parohiale Osoi, comuna Tomesti, județul Iași, pentru faptele lor frumoase și laudabile săvârșite, prin donarea sus țisei bisericeii: cei doi dintâi un rând complet de vestminte preoțești și un rând acoperiminte pentru sfințele vase, iar cea din urmă un lăicer de lână.

Chiriarchia Sf. Mitropolii a Moldovei și Sucevei aduce mulțămiri publice D-lui Gheorghe Burcă din parochia Călugăreni, comuna Mănăstireni, județul Botoșani, pentru fapta sa frumoasă și laudabilă săvârșită prin donarea bisericeii din numita parochie un prapor (stég) de paradă, în valoare de 30 lei. Idem, locuitorilor din comuna și parochia Todireni, numitul județ, pentru că au donat bisericeii din țisa parochie următoarele cărți: Evhologiu, Liturgierul, Orologiu cel mare, Canonul Sfintei Ecaterini și Paraclisul Sf. Mina, toate în valoare de 62 l. 50 bani, precum și pentru donarea a două dulapuri, unul pentru păstrarea obiectelor din biserica și altul pentru biblioteca parochiei, ambele în valoare de 22 lei și 50 b. Idem Epitropului D. Burlacu, care a donat tot sus țisei bisericeii, paraclisul Sf. Dumitrie Isvoritorul de Mir. Idem locuitorului Gh. C. Nechifor pentru donarea unei Evanghelii legată cu catifea roșie în valoare de 125 l.

Se aduc mulțămiri publice următoarele persoane care au bine-voit a dăruii bisericeii Sf. „Ierarh Neocolai“ din orașul Dorohoiu următoarele obiecte și anume: D-lui C. și Bălașa Diaconescu un rând vestminte preoțești de mătase albastră cu flori galbene în valoare de 130 lei, una scórță de lână în valoare de 100 lei, una față de masă și un proșop în valoare de 5 l. 50 b. D-l Gh. Herțanu un stihar de lână în valoare de 30 l. D-na Aug. Anastasia un acoperemint la tetrapod în valoare de 12 l. D-na Ana Parafian un acoperamint de lână pe sf. masă și o mușama în valoare de 19 l. Eufr. D. Mihăilescu

na față de masă și un prosop în valoare de 6 lei, și Ruxanda moșă un sfeșnic de lemn lucrat la strung în valoare de 5 l.

Se aduc mulțămiri publice D-lui Frantz Lami, proprietar de mașini, care a bine-voit a dăruii 200 lei cu care s'a împrejmuit curtea bisericeii din parochia Crușovu, plasa Oltu-de-jos-balta, județul Romanai.

Se aduc mulțămiri publice persónelor pióse mai jos notate pentru darurile făcute bisericeii Sf. Voevođi, din comuna Căluui, jud. Romanai și anume: D-l Ilie Tudorache a oferit $\frac{1}{4}$ pogon pentru cimitir, Ilinca Ión Lincă idem, Const. Florea o Liturghie, Dumitru Petrache un Apostol, Const. M. Bădicescu un Penticostar, Ión P. Mihăescu și Ion R. Vėduva o Cazanie, George Dinulescu un Octoih mic și o Panachidă, Păun Nicolae un Orologiū mic, un Aghiasmatar și carte de Te-Deum, N. Ionescu și Ión M. Zoican o Psaltire format mic, tóte legate cu pele, Ilinca G. Brăniștėnu o masă de pândă vărgată pentru sf. Preastol și Ión Trufan rudar a lucrat în strung două sfeșnice portative.

D-nele Ecaterina T. Caprariu și Maria D. Grăjdeanu din urba Roman, dăruind bisericeii parohiele „Sf. Voevođi“ din acea urbă, cea întâi doē sfeșnice mari de alamă, în greutate de 25 kg. în valoare de 75 lei, și cea a doua, una sinie de aramă în valoare de 20 lei pentru aceste fapte demne de imitat, se aduc numitelor donatóre publice mulțămiri.

D-niū Gh. Gav. Stavarache și Dimiirie a Zinoviei din comuna Carol I, jud. Roman și Vasile Moroșeanu din comuna Trifești același județ, dăruind bisericeii Sf. Ilie din com. Carol I, cel întâiū un stihar preoțesc în valóre de 10 lei și un prapur în valóre de 60 lei, cel al doilea una cădelniță de argint de china, în valóre de 50 lei și cel al treilea iarăși un prapur în valóre de 55 lei, pentru aceste fapte laudabile și vrednice de imitat se aduc mulțămiri publice numiților donatori.

D-l Iordache Tătaru și soția sa Anica, din cătunul Cuci, parochia Bozieni, jud. Roman, bine-voind a dăruii bisericeii respective, una masă mare, drept-unghiulară cu două rafturi pentru pus jertfa în valóre de 16 lei și D-niū Cost. Solomon cu soția sa Maria și Gh. Monahu cu soția sa Maria, din cătunul Crăești, parochia amintită, dăruind acelei bisericeii, cei întâi opt icóne mici de lemn, ale praznicelor împărătești, cu inscripția pe ele în valóre de 28 lei și cei al doilea, una cruce mare de lemn, portativă, în valóre de 20 lei, pentru tóte aceste fapte demne de imitat, se aduc numiților donatori publice mulțămiri.

Se aduc mulțămiri publice persôneior pióse mai jos notate, care au bine-voit a dărui bisericeii parohiale „Adormirea Maicei Domnului“ din parohia Șerbănești, com Liești, jud. Tecuci, cu ocazia sfințirei ei, diferite obiecte și anume: Frații Ión și Alexe Teodorescu, comercianți din urba Galați, un policandru de bronz cu 25 sfeșnice, suflate cu aur, în valóre de 500 l., precum și lumînările trebuitoare pentru împodobirea lui, de cêră curată. D-l Ión Căpraru, diu com. Bucești, o sf. Evanghelie îmbrăcată cu argint curat și o candelă de argint plache tóte în valóre de 265 l. D-l Nicu Andrei argintar, din Focșani, o pereche de cununii, o tiplotă pentru căldură și un miruitor, tóte de argint plache, în valóre de 25 l. D-l Ión N. Varduca din parohia Șerbănești a dat 40 lei pentru cumpărarea sf. Potir. D-l Invătător I. Cruceanu din aceeași parohie a dat o perdea de pluș de mătase pentru ușile împărătești, în valóre de 40 l. D-l Const. N. Bujor, o cruce mare și un sfeșnic pentru aședat pe sf. Masă, de argint plache, în valóre de 85 l. D-l N. Niță Constantin, comerciant în urba Tecuci, o candelă de argint plache, în valóre de 25 l. D-l Niță Constantin comerciant tot din Tecuci, o candelă de argint în valóre de 30 l. D-nii S. Iancu, A. Iancu, Elena St. Iancu, Matei Hâncu, Chr. Grosu, T. Olariu, A. C. Păcurariu, Catinca Al. Niță, Maria V. Simizmică și Dimitrie I. Munteanu, toți din Șerbănești, au dăruiet fie-care câte o candelă de argint plache în valóre de 25 l. D-nii Alex. Cocârlea și Gh. C. Bujor, au dăruiet câte un sfeșnic de argint plache, pentru sf. masă în valóre de 20 lei unul și D-na Elena Andone Sândic, din Bucești, un sfeșnic mare de lemn în valóre de 20 l.

Din partea chiriarchiei Sf. Episcopii a Hușilor, se aduc căldurose mulțămiri persónelor pióse mai jos notate, cari au contribuit la repararea bisericeii diu parohia Burghelești, jud. Vaslui și anume: Nicolae Garilută cu soția sa Smaranda cu 80 l. Parochul V. Carare 50 l. V. Gh. Burghele, C. I. Burghele, Scarlat I. Burghele, M. C. Penșora, Costa. I. P. Șt. Gh. Dari, Gh. M. Dari, P. Burghele, Iorgu B. N. Monta, St. Manta, Petru I. Dari, Ión V. Manta, M. Gh. Dari, C. Gh. Dari, V. M. C. Dari, V. C. Penșora, M. V. Manta, P. I. M. Dari, fie-care cu câte 20 l. Șt. T. Burghele 15 l. Șt. C. I. Popa, Maranda C. I. Popa și Dumitru T. Ghibanu cu câte 5 l. Ión Penșora și T. Jun cu câte 30 l. T. Șt. Dari 4 l. Marghióla Șt. Dari 3 l. D. M. Dari, C. I. Popa, V. Samson, I. Vasilachi, C. D. Manta, C. N. Manta, Costică B., I. Roman, C. M. Manta, Șt. Casacu. V. C. Dari, M. V. C. Dari, I. Mardari, I. Gh. Dari și Safta C. Popa cu câte 10 l. Eni Manta 12 l. Paraschiva Busdugan și D. Bujoreanu câte 8 l. Ión T. Ghibanu 9 l. Alecu Popa 2 l. V. T. Burghele 11 l., și Irimia Dari 17 l., un număr de trei-spre-dece locuitori câte 2 l., doi locuitori idem câte 1 l. I. V. Bulbucu 10 l., doi locuitori câte 4 l., trei-deci și unu locuitori câte 2 l. 50 b. Gh. Rașcanu 1 l. 30 b., trei-deci și doi locuitori idem câte 1 l., un număr de nou-deci și unu locuitori câte 60 b., un număr de șese-deci și patru lo-

cuitoari câte 25 b., trei-spre-zece locuitoari câte 50 b., doi câte 40 b., și unu 20 b., toți din județul Vaslui.

Din partea Chiriarchiei Sf. Episcopii a Eparchiei Hușilor, se aduc călduröse mulțămiri persónelor mai jos notate, cari au bine-voit a face donațiuni bisericeii din parochia Cursești, jud. Vaslui și anume: D-nei Eufrosina I. Decia proprietara moșiei Curtești care a dăruit numitei bisericeii, un rînd de vestminte preotești de stofă în valóre de 180 l. Const. Nanu, o Sf. Evanghelie ediția Sf. Sinod, legată cu pluș în valóre de 30 l. Gh. Hrom, un sfeșnic de alamă în valóre de 8 l. Idem, Dómna Zoia Palade și Gh. Gaza a îmbrăcat S. Pristol a bisericeii filiale din Cursești, cumpărând încă un Moliftelnic și douë sfeșniee în valóre de 51 lei.

Din partea Chiriarchiei Sf. Episcopii din Huși, se aduc călduröse mulțămiri pioșilor creștini, Dimitrie Bahnare, care a bine-voit a cumpăra o învelitoare de fir pentru sf. Masă la biserica din parochia Epurenț, jud. Fălciu, și Mihalache Roman care a dăruit bisericeii din parochia Bălteni, jud. Vaslui o Evanghelie nouă, ediția S-tului Sinod, în valóre de 18 lei și 50 bani.

Din partea Chiriarchiei Sf. Episcopii din Huși se aduc călduröse mulțămiri D-nei Elvira M. Gazi din comuna Fălciu, care a bine-voit a dăruia bisericeii filiale cu hramul „Sf. Grigorie“ din acea parochie, un rînd vestminte preotești cum și o perdea pentru ușile împărătești în valóre de 400 l.

Din partea Chiriarchiei Sf. Episcopii de Huși, se aduc călduröse mulțămiri D-lui Iancu Filipescu și soției sale Ecaterina, proprietar din com. Tânguței, jud. Vaslui, care a bine-voit a dăruia bisericeii din Carbești, lumînări de cêră curată și o perdea la Maica Domnului în valóre de 61 l. De asemenea D lui Ión Rață cu soția sa Rarița, care a dăruit aceleiași bisericeii un rînd veșminte în valóre de 140 l., precum și D-lui Botez care a dăruit tot la numita bisericeii o perdea de adamască în valóre de 15 l.

Din partea Chiriarchiei Sf. Episcopii a Hușilor, se aduc călduröse mulțămiri, societății „Coperativa“ din orașul Bârlad, care a bine-voit a dăruia școleii de cântăreți din acel oraș, suma de 100 l.

Din partea Chiriarchiei Sf. Episcopii a Hușilor, se aduc călduröse mulțămiri persónelor mai jos notate, care au bine-voit a contribui la repararea objectelor necesare serviciului Dumneșcesc, la biserica „Sf. Nicolae“ din cătuna Móra Grecilor, jud. Vaslui și anume: Pr. Vasile Rotaru a plătit 10 lei pentru repararea îmbrăcăminteii de ar.

gint a unei Evanghelii. D-na Ecaterina Nicolai Ilam a plătit 10 lei pentru repararea și legatul unei alte Evanghelii. D-nul Gheorghe Stanciu a plătit 9 lei pentru repararea și legatul unui Penticostar. D-l Constantin Crețu și Tuguș a plătit 20 lei pentru repararea și poleitul cu argint a Sf. Vase și locuitorii mai sus numitei cătune care au contribuit cu suma de 120 lei, pentru cumpărarea unui sfânt Aer.

Se aduc mulțămiri publice D-lor: Toma C. Diaconescu și Nicolae Tugaru enoriași ai parohiei Runcu, din jud. Argeș, cari au bine-voit a dăruii bisericeii din numita parohie, cel dintâiu una cădelniță în valoare de 20 lei și cel-l alt o iconă „Sf. Ierarch Nicolae“.

Chiriarchia Dunărei de jos, aduce mulțămire publică locuitorilor enoriași ai bisericeii Sf. Impărați, din comuna Jorăști, jud. Covurlui, cari au contribuit pentru cumpărarea unui policandru argint de China, cu 18 lumini, în valoare de 300 lei, a trei candelă argint de China, în valoare de 70 lei, a unui sfeșnic tricher, pentru sf. Masă, argint de China în valoare de 33 l., a unor cununi de același metal în valoare de 20 lei, precum și la împrejmuirea cimitirului cu suma de 200 lei. Asemenea aduce mulțămire publică enoriașilor bisericeii Sf. Trei-Ierarchi, filiala parohiei Jorăști din Țisul județ, care au contribuit la facerea unei case în cimitirul acelei enorii, la împrejmuirea curții bisericeii, la cumpărarea unui steșnic cu trei lumini pe sf. masă cu suma de 30 lei, a unei candelă cu trei lumini, argint de China, în valoare de 20 lei; iar enoriașii bisericeii filiale Sf. Ierarch Nicolae din cătuna Lunca, parochia Jorăști, pentru cumpărarea unui chivot, tot argint de China, în valoare de 80 lei, a două sfeșnice pentru sf. Masă în valoare de 66 lei și a unei cruce de lemn pentru sf. Masă, care a dăruit-o preotul bisericeii N. Rășcanu.

Chiriarchia Dunărei-de-Jos exprimă mulțămiri D-lui Ión Millas și fiului său Dimitrie Millas, cari au dăruit bisericeii parohiale Adormirea Maicei Domnului din urbea Brăila, două icone de lemn, una format mare și alta mic, reprezentând pe Marele Mucenic Dimitrie, ambele în valoare de 250 lei; D-unei Ana Ión Alexandru, care a dăruit aceliași sf. bisericeii un chivot de argint plache în valoare de 100 lei; precum și D-lui Mihalache Dambu, comerciant, care a contribuit cu suma de 6 lei, la spălatul și argintatul unei candelă, tot de la acea biserică.

Chiriarchia Dunărei-de-Jos exprimă mulțămiri domnișorei Maria Apostol, proprietara moșiei Gurgueți din județul Brăila, care a bine-voit a dona 100 lei bisericeii din Țisa parohie.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri locuitorilor din cătuna Sabangia, comuna Aghighiol din jud. Tulcea, cari au dăruit

bisericei din Țisa cătună, obiecte și bani, notate în dreptul fie căruia și anume: Ión Găleanu 5 l. Gabriil Lupu și Anton Cornescu, o cristelniță de aramă în valoare de 50 l., și un ibric smălțuit în valoare de 3 l. Gabriil St. Lupu un fanar mare de 5 lei și o Sf. Evanghelie cu litere străbune, legată în pele marochin în valoare de 20 l. Maria Bucur Târcă, o învelitoare de catifea pe analog, în valoare de 10 l. Ión Gh. Cudalb o față de masă în valoare de 15 l. Gheorghită Gh. Cudalb, un Apostol cu litere străbune, legat cu pândă și pele, în valoare de 12 lei, un clopoțel pentru sf. Masă în valoare de 2 lei, o candelă de argint în valoare de 18 lei, o carte de Te-Deum, Acatistul cuvioasei Parascheva și acela al Sf. Dumitru isvoritorul de mir cu litere străbune, legate în pândă, în valoare de 7 lei, un acoperemînt pentru sf. vase de catifea, Vasile Ștefan Poștaru, un țol de lână în valoare de 17 lei și o față de pândă pentru sf. masă în valoare de 70 l. Miron I. Roșca, un sfeșnic de pétră sculptat frumos, în valoare de 10 l. Onor. Epitropia bisericei Sf. Voevođi din Țisa cătună, un rînd veșmînte preoțești, lucrate în fir și mătase în valoare de 150 lei, 12 minee de peste tot anul cu litere străbune, legate în pele și pândă în valoare de 175 lei și un tas de aramă, în valoare de 10 l. Gh. Mocanu, un stălp de stejar pentru pörtă și lumînări pentru policandru, în valoare de 17 l.

Chiriarchia Dunărei-de-jos exprimă mulțămiri obștei locuitorilor din comuna Zebil, jud. Tulcea, care au contribuit cu suma de 1252 lei și bani 50, pentru poleitul și pictatul catapetesmei; iar locuitorii mai jos notați au contribuit cu sumele notate în dreptul fiecăruia tot pentru același scop, precum și mai multe icône din biserică și anume: Hiniu Velicu și soția sa Stana au pictat și poleit crucea răstignirii în valoare de 145 l. Vasile Turtoi și soția sa Ióna, icóna fuga în Egipt în valoare de 53 l. Toma Vasile și soția sa Constanda icóna „Ispitirea Mântuitorului, în valoare de 53 l. Gheorghe Filii și soția sa Aua, icóna „Iisus în templu“ în valoare de 53 l. Mihail Costea și soția sa Gherghina, icóna „Iisus pe mare“, în valoare de 53 l. Enache Mârza și soția sa Ecaterina, icóna „Samarinéuca la puț“, în valoare de 53 l. Presbitera Teodora Bunescu, crucea de la Iconostas, în valoare de 25 l. Dobre Turtă și soția sa Zamfira, icóna „Samarinéul milostiv“ în valoare de 53 l. Ivanciu Gabrovski două icône „Fiul perdut și Iisus povățuind pe tânărul bogat“ în valoare de 40 l. Tânase Filii și soția sa Ana „Ușile Imperătești“ în valoare de 200 l. Gavrilă Gavrilov și soția sa Chirana, icóna „Maica Domnului cu pruncul Iisus“ în valoare de 65 l. Gh. Rașcu și soția sa Nedelia icóna „Sf. Treime“ în valoare de 75 l. Marin Cartofă și soția sa Nastasia, icóna „Cina cea de taină“ în valoare de 40 l. Gh. Lungu, icóna „Mântuitorului cu Maica Domnului și Sf. Ión Botezătorul“ în valoare de 35 l. Gh. Telicenu și soția sa Nastasia, icóna „Dumnezeu Tatăl“ în valoare de 10 l. Victor Vlădescu iconița „Sf. Trifon“ în valoare de 8 l. Presbitera Maria N. Moruzov un acoperemînt de matase pentru sf. vase, în valoare de 5 l.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, aduce mulțămiri publice locuitorilor I Vanceu Minciu, Ión Popescu, Grigore Riscu, Vasile Nichifor, Niță Stiru și Tudor Nicolae, care au dăruit bisericii parohiale Satu-Noû din jud. Constanța, un Sf. Epitafiu în valoare de 90 l.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri locuitorului Ión Gógă și soției sale Maria din urbea Măcin, jud. Tulcea, care au bine-voit a dona bisericii Sf. Metodiû și Chiril din parochia Cerna Țisul județ, un Epitaf în valoare de 30 l.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri D-nului Epitrop Nicolae Pavel și Preotului Vasile Onicenu de la biserica parohială, Acoperemîntul Maicei Domnului din cătuna Hagilor, pendinte de comuna Congas, jud. Tulcea, prin stăruința căroră s'a procurat acelei biserici un rînd de veșminte preoțești în valoare de 250 lei, precum și locuitorilor mai jos notați, cari au dăruit tot acelei bisericii obiectele notate în dreptul fie-căruia după cum urmază: D-l Andrei Klimov din comuna Canlabugiac au dăruit bisericii din Hagilar, un brîu și o pereche mânecute în valoare de 8 l. Petru Gheorghe a dăruit un sfeșnic și un iconostas în valoare de 60 l. Gheorghe Jelescu un sfeșnic în valoare de 35 l. Mira Petcu Gheorghe, una față de masă pentru sf. pristol și un acoperemînt la proscomidie, de casă, în valoare de 25 l. Locuitorul Stanciu Gheorghe umbland cu condica de milă, a dăruit partea ce i se cuvenea, în folosul noii biserici ce se construște.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri persónelor mai jos notate, cari au bine-voit a dona bisericii parohiale Acoperemîntul Maicei Domnului din parohia Donăvêțul-de-sus, obiectele notate în dreptul fie-căruia după cum urmăza: flăcăii din sat, au contribuit pentru cumpărarea unui stég pentru procesiuni în valoare de 70 l. Locuitorul Trifon Iliș și Vasile Petru, au cumpărat un stég mai mic în valoare de 25 l. Iosif Pavlov și Alexandru Vasiliev au închis cu grilaj de scânduri fațada curței bisericii, cheltuind fie-care câte 100 l. D-na Evdochia Iosif Pavlov a cumpărat un sfeșnic în valoare de 20 lei.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri locuitorului Colin Vîlcu din parochia Eschibaba, jud. Tulcea, care au bine-voit a dăru bisericii Sf. Metodiû și Chiril din Țisa parochie, un rînd de veșminte preoțești complete în valoare de 400 lei și trei acopereminte pentru sf. vase, precum și locuitorului Gh. Maniu, care a donat tot Țisei biserici, una pereche tununii în valoare de 30 l.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri publice preotului Petre Ceocărlan, supranumerar la parochia Sf. Impărați din Urbea Brăila, care a dăruit bisericii parohiale din comuna Trajan, județul Braila, un epitaf în valoare de 200 l.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, aduce mulțămire publică D-șórei Afrodita Pavlide din urbea Brăila, care a bine-voit a dona bisericeii parohiale „Adormirea Maicei Domnului“ din șa urbe o perdea de atlas albastru, în valóre de 80 lei pentru ușile împărătești ale acelei biserici.

Chiriarchia Dunărei-de-jos, exprimă mulțămiri persónelor mai jos notate, cari au bine-voit a dona bisericeii parohiale Prea Cuvioșa Parascheva din Urbea Galați, obiectele notate în dreptul fie-căreia, dupe cum urméză: D-na Artemisia Gh. Antipa, una inimiórá de aur ne masivă în valóre de 3 l. D-na Ruxanda Hristea un așternut țesut din peticii vępsite în mai multe culori, în valóre de 2 l. 50 b. D-na Sevastița Jignău, un șervet cu dantele, lucrat cu arniciu roșu în valóre de 3 l. D-l Eracli Zamftrato, un candelabru de bronz, usat cu 12 sfeșnice și șaale de cristal, în valóre de 40 l. D-l Marinos Gați, o mică candelă de nichel cu șaale, în valóre de 20 l. D-șóra Marieta Doiciu, un covor tuns în mărime de 2 metri, în diferite culori; în mijloc o flóre mare, formată din țesătură și cu patru cercuri albastre tot din țesetură în valóre de 20 l. D-na Rița C. Ionescu Salamandra, un rind de acopereminte pentru sfintele vase, de stofă de iută în culor verbutiu și cu franjuri de fir auriu, în valóre de 18 lei, idem douę perechi rucaviți la fel cu acoperemintele în valóre de 5 lei.

Comitetul Redactor al acestei Reviste rógă cu tot dinadinsul pe Domniș abonați direcți din țară și streinătate a înainta D-lui Casier al Revistei, Str. Muselor No. 24, costul abonamentului pe anii neachitați, făcându-se cunoscut, că nu li se va mai trimite Revista, celor care nu vor achita abonamentul.

~~SECRET~~